

PROGRAM REWITALIZACJI

DLA GMINY JASIENICA NA LATA 2016-2020

Projekt

Zamawiający:

Urząd Gminy Jasienica

Jasienica 159

43-385 Jasienica

Wykonawca:

Grupa BST

ul. Mieczyków 12,

40-748 Katowice

e-mail: biuro@grupabst.pl

Autorzy:

Dr Katarzyna Tkocz-Wolny

Andrzej Kempa

Wojciech Szymala

Dorota Walczak-Waler

Zdzisław Wolny

SPIS TREŚCI

Spis treści.....	3
Wprowadzenie	5
Definicje kluczowych pojęć.....	6
Metodologia procesu diagnozowania	8
Desk research	9
Analiza wskaźnikowa.....	9
Analiza kartograficzna	9
Syntetyczny wskaźnik Perkala	9
Badania sondażowe	10
Delimitacja obszarów zdegradowanych.....	11
Delimitacja obszarów rewitalizacji	13
Ogólna charakterystyka gminy Jasienica.....	14
Strefa społeczna	16
Strefa gospodarcza	22
Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	25
Sfera techniczna	26
Analiza wskaźnikowa	28
Sfera społeczna	28
Podsumowanie – sfera społeczna	37
Sfera gospodarcza	38
Podsumowanie – sfera gospodarcza.....	40
Sfera środowiskowa	40
Podsumowanie - sfera środowiskowa	42
Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	42
Podsumowanie – sfera przestrzenno-funkcjonalna	44
Sfera techniczna	44
Podsumowanie – sfera techniczna.....	46
Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych.....	48
Wyniki badań diagnozujących zjawiska i czynniki kryzysowe	50
Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych	55
Podsumowanie	57

Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji	58
Powiązanie PR z dokumentami strategicznymi	60
Partycypacja społeczna	64
Cele i działania	65
Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	67
Indykatywne ramy finansowe.....	68
Regionalny Program Województwa Śląskiego na lata 2014-2020:	69
Projekty i przedsięwzięcia planowane do realizacji	72
Lista planowanych podstawowych projektów rewitalizacyjnych - lista A	72
Mechanizmy zapewnienia komplementarności	76
Wdrażanie programu rewitalizacji	79
Monitoring i ewaluacja programu rewitalizacji	81

WPROWADZENIE

Program Rewitalizacji Gminy Jasienica na lata 2016-2020 został przygotowany, aby precyzyjnie zidentyfikować potrzeby w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych w sferze społecznej, ekonomicznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej w gminie Jasienica w celu dalszego przeznaczenia środków finansowych na działania w tym zakresie.

Na potrzeby tworzenia niniejszego dokumentu przyjęto definicję rewitalizacji zamieszczoną w *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* Ministerstwa Rozwoju, która interpretuje rewitalizację jako kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Celem Programu Rewitalizacji Gminy Jasienica jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego wskazanych obszarów zdegradowanych poprzez wdrożenie programu rewitalizacji, który zapewni przeciwdziałanie wykluczeniu i marginalizacji wyznaczonych obszarów oraz polepszy jakość życia mieszkańców.

Niniejszy Program Rewitalizacji ma charakter wieloletniego planu inwestycyjnego, który obejmuje działania w sferze społecznej, ekonomicznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Opracowany Program Rewitalizacji – zgodnie z Wytycznymi Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju - zmierza do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Prace nad przygotowaniem niniejszego dokumentu składały się z trzech etapów: przygotowania, diagnozowania, projektowania. Podczas diagnozowania wykorzystano najbardziej aktualne dostępne dane statystyczne dotyczące sytuacji Gminy Jasienica. Dołożono wszelkich starań, aby wytyczone cele i działania były spójne z dokumentami strategicznymi określonymi w obowiązujących dokumentach na każdym poziomie.

Prezentowany dokument został opracowany również w oparciu o przeprowadzoną partycypację społeczną (włączenie interesariuszy procesu rewitalizacji), w ramach której odbyły się konsultacje społeczne prowadzone w różnych formach. Konsultacjom poddane zostały następujące tematy: wyznaczenie obszarów rewitalizacji i obszarów zdegradowanych, projekt Programu Rewitalizacji Gminy Jasienica na lata 2016-2020. W ramach konsultacji społecznych przeprowadzono m.in. badania sondażowe, warsztaty diagnostyczno-projektowe, spotkania informacyjne, debaty, zbieranie uwag i zbieranie inicjatyw oraz przedsięwzięć w postaci pisemnej oraz elektronicznej. W konsultacjach społecznych wzięło udział szerokie grono interesariuszy procesu rewitalizacji m.in. przedstawiciele Urzędu Miasta, Radni, mieszkańcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych.

DEFINICJE KLUCZOWYCH POJĘĆ

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020 oraz Ustawą z 9 października 2015r. o rewitalizacji*, **rewitalizacja** to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego **obszarów zdegradowanych** poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością.¹

Przy określaniu obszarów, które mają zostać objęte Programem Rewitalizacji, zostały wzięte pod uwagę *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020 oraz Ustawa z 9 października 2015r. o rewitalizacji*, które w następujący sposób kwalifikują obszary zdegradowane, będące w stanie kryzysowym²:

- Po pierwsze, **stan kryzysowy** charakteryzuje obszary, na których skoncentrowane są negatywne zjawiska społeczne tj. bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym;
- Po drugie, z stwierdzonymi negatywnymi zjawiskami społecznymi musi występować przynajmniej jedno z wymienionych negatywne zjawisko ze sfery:
 - **gospodarczej** – niski poziom przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw;
 - **środowiskowej** - w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia,
 - **przestrzenno-funkcjonalnej** – w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych;
 - **technicznej** – w zakresie m.in. degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

¹ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020, Ministerstwo Rozwoju, Warszawa 2 sierpnia 2016 r., Ustawa z 9 października 2015r. o rewitalizacji

² Ibidem

Na podstawie analizy danych charakteryzujących stan w powyższych sferach wyznaczony zostanie **obszar rewitalizacji**, który według Ustawy z dnia 9 października 2015 o rewitalizacji definiowany jest jako: Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym poportowe i powydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

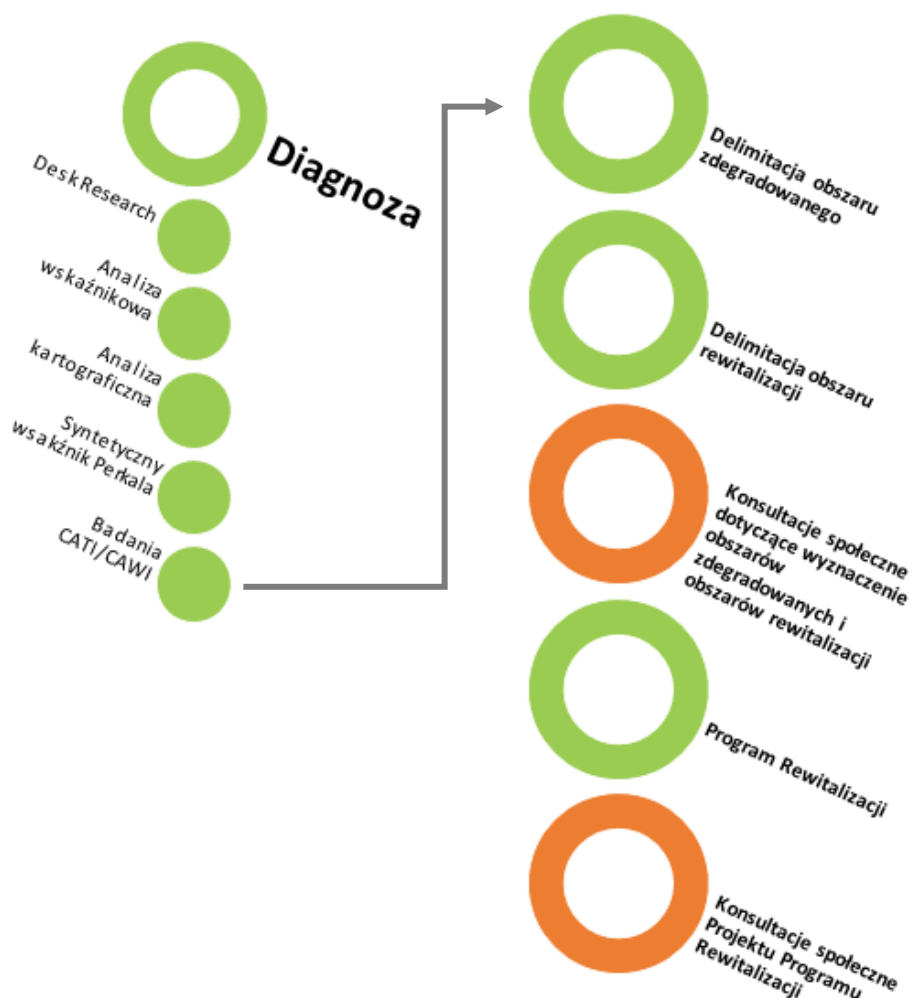
W celu zniwelowania negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji opracowany zostanie **Program Rewitalizacji**, który inicjowany, opracowany i uchwalony jest przez Radę Gminy Jasienica na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.). Dokument ten jest wieloletnim programem działań w sferze społecznej oraz gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, zmierzającym do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiącym narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji. Głównym elementem Programu Rewitalizacji są **projekty rewitalizacyjne**, które są zaplanowane i ukierunkowane na osiągnięcie jego celów oraz logicznie powiązane z treścią i celami programu rewitalizacji.³

³ „Ibidem

METODOLOGIA PROCESU DIAGNOZOWANIA

Koncepcja metodologiczna, zastosowana w trakcie opracowywania Programu Rewitalizacji, uwzględniła kluczową dla zapewnienia trafności i rzetelności prowadzonych działań badawczych zasadę triangulacji. Rozumiana jest ona jako różnorodność technik analizy i gromadzenia informacji. Pozwoliło to lepiej poznać i zrozumieć badane problemy oraz stworzyć możliwość dokonania odniesień i porównań. Powstał w ten sposób szerszy materiał badawczy do oceny i wnioskowania, a to umożliwiło sporządzenie analizy możliwie obiektywnej, uwzględniającej punkty widzenia wielu różnych grup interesariuszy.

Na poniższym diagramie przedstawiono **proces opracowywania Programu Rewitalizacji**.

Desk research

Pierwszym elementem, który ma na celu określenie obszarów zdegradowanych jest analiza danych zastanych (desk research), która definiowana jest jako analiza dokumentów projektowych, prawnych, sprawozdań i innych materiałów źródłowych, która stanowić będzie bazę dla dalszych rozważań oraz ustaleń związanych z realizacją dalszych etapów badania. Analizie poddane zostały dane dotyczące pięciu sfer: sfery społecznej, sfery gospodarczej, sfery środowiskowej, sfery przestrzenno-funkcjonalnej, sfery technicznej. Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020*, dane te są wyznacznikami stanu kryzysowego i określają obszary zdegradowane.

Analiza wskaźnikowa

W celu określenia obszarów zdegradowanych oraz obszarów rewitalizacji opracowany został zestaw wskaźników, na który składały się zarówno wskaźniki ze sfery społecznej (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym) jak i z pozostałych sfer tj. sfery gospodarczej, sfery środowiskowej, sfery przestrzenno-funkcjonalnej oraz sfery technicznej. Należy zaznaczyć, iż analiza wskaźnikowa przeprowadzona została przy uwzględnieniu podziału gminy Jasienica na sołectwa, takie podejście metodologiczne umożliwiło wytypowanie obszarów wymagających interwencji.

Analiza kartograficzna

Kolejnym etapem procesu była analiza kartograficzna, która jest metodą umożliwiającą analizę przestrzenną, dzięki wykorzystaniu zobrazowań kartograficznych w postaci map. Ponadto metoda kartograficzna pozwala na prezentowanie zjawisk w przestrzeni za pomocą diagramów, których rozmiary są odmienne dla poszczególnych wielkości zjawiska. W niniejszym opracowaniu analiza kartograficzna przeprowadzona została na poziomie sołectw, co umożliwiło precyzyjne i jednoznaczne wskazanie obszarów, które należy poddać interwencji.

Syntetyczny wskaźnik Perkala

Syntetyczny wskaźnik Perkala - jedna z metod porządkowania liniowego. Metoda ta charakteryzuje się układaniem obiektów w kolejności, co pozwala porównywać badane obiekty i hierarchizować je względem siebie. Syntetyczny wskaźnik Perkala daje możliwość zestawiania każdego pojedynczego miernika przy jednoczesnym otrzymaniu całościowego wskaźnika oceny społeczno-gospodarczej. Zastosowanie syntetycznego wskaźnika Perkala w niniejszym opracowaniu umożliwiło obiektywne porównywanie obszarów przestrzennych (sołectw) i sfer problemowych podlegających diagnozie, a tym samym precyzyjne i jednoznaczne wskazanie obszarów wymagających interwencji.

**Wyższa wartość wskaźnika syntetycznego obrazuje stan kryzysowy
w jednostce ewidencyjnej - sołectwie.**

Obliczenie syntetycznego wskaźnika Perkala poprzedzone zostało standaryzacją. Wskaźniki uzyskane w trakcie pierwszej fazy tworzenia diagnozy (dane pozyskane od instytucji/ organizacji) poddane zostały procesom standaryzacyjnym, które należą do jednego z rodzajów normalizacji. Zabieg ten na zmiennych statystycznych pozwala na osiągnięcie optymalnego uporządkowania oraz zmniejszenia zróżnicowania w danym obszarze.

W procesie standaryzacji danych użyto następujących wzorów:

Standaryzacja dla stymulant – wskaźniki, dla których wyższa wartość oznacza obszar zdegradowany

$$z_{ij} = \frac{x_{ij} - \min_i(x_{ij})}{\max_i(x_{ij}) - \min_i(x_{ij})}, \quad (i = 1, \dots, n; j = 1, \dots, m)$$

Stymulacja dla destymulant – wskaźniki, dla których niższa wartość oznacza obszar zdegradowany

$$z_{ij} = \frac{\max_i(x_{ij}) - x_{ij}}{\max_i(x_{ij}) - \min_i(x_{ij})}, \quad (i = 1, \dots, n; j = 1, \dots, m)$$

z_{ij} – wartość zestandaryzowana cechy j dla sołectwa i ,

x_{ij} – wartość cechy j w badanej jednostce przestrzennej i ,

Na podstawie zestandaryzowanych danych możliwe było obliczenie syntetycznych wskaźników w każdym z badanych obszarów. Poniżej zaprezentowano wzór na **wskaźnik syntetyczny Perkala**:

$$P_i = \frac{1}{m} \sum_{j=1}^m z_{ij}$$

P_i – wskaźnik Perkala dla i – tego obszaru,

z_{ij} – wartość zestandaryzowanej cechy j dla jednostki przestrzennej i ,

m – liczba cech wchodzących w skład wskaźnika syntetycznego,

j – numer wskaźnika w i – tej jednostce przestrzennej.

Badania sondażowe

W trakcie opracowywania Programu Rewitalizacji przeprowadzono badania sondażowe przy wykorzystaniu techniki CATI (wspomagany komputerowo wywiad telefoniczny), techniki CAWI (wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony www). Badanie zrealizowane techniką CATI przeprowadzone zostało przez ankieterów, którzy łączą się telefonicznie z wybranymi do badania respondentami i przeprowadzają z nimi wywiad kwestionariuszowy. Ankieter odczytywał pytania z przygotowanego arkusza i notował w nim

uzyskiwane odpowiedzi. Ponadto w trakcie badania wykorzystano technikę CAWI, w której pytania kwestionariuszowe pobierane są ze strony internetowej organizatora badania i przekazywane za pośrednictwem sieci do dowolnego punktu, w którym znajduje się respondent wraz z komputerem podłączonym do Internetu. Zastosowanie dwóch technik badawczych umożliwiło przeprowadzenie jak największej liczby wywiadów kwestionariuszowych.

Głównym celem przeprowadzonych badań było wyznaczenie obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji. Ponadto w trakcie badań określono kluczowe działania/projekty, które powinny znaleźć się w Programie Rewitalizacji Gminy Jasienica na lata 2016 - 2020.

Delimitacja obszarów zdegradowanych

W odniesieniu do zagadnień metodologicznych, pierwszym krokiem na drodze do wyodrębnienia obszarów zdegradowanych był podział miasta na jednostki urbanistyczne, które odpowiadają jego funkcjonalnym i historycznym uwarunkowaniom. Według podziału dokonano analizy natężenia i koncentracji zjawisk kryzysowych. Delimitacji obszarów zdegradowanych dokonano przy uwzględnieniu podziału terytorialnego gminy Jasienica na sołectwa. Analizie poddano 14 sołectw: Bielowicko, Biery, Grodziec, Iłownica, Jasienica, Landek, Łazy, Mazańcowice, Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne, Roztropice, Rudzica, Świętoszówka, Wieszcza. W tabeli zamieszczono dane dotyczące liczby osób mieszkających w analizowanych jednostkach.

Tabela 1. Charakterystyka badanych sołectw.

Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców
1	Bielowicko	630
2	Biery	1281
3	Grodziec	1238
4	Iłownica	1017
5	Jasienica	5200
6	Landek	598
7	Łazy	896
8	Mazańcowice	3671
9	Międzyrzecze Dolne	1158
10	Międzyrzecze Górne	2610
11	Roztropice	750
12	Rudzica	3009
13	Świętoszówka	621
14	Wieszcza	520
15	gmina Jasienica	23199

Mapa 1. Podział gminy Jasienica na sołectwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Dla każdej z pięciu sfer (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej) **wartością referencyjną była średnia wartość wskaźnika dla gminy Jasienica**. We wszystkich strefach - jednostkach ewidencyjnych, posługiwano się stymulantą⁴ oraz destymulantą⁵. Analiza wskaźnikowa opracowana została przy użyciu zestawu 25 wskaźników, które podzielono na pięć sfer. Pierwszym obszarem są zjawiska społeczne tj. bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu społecznym (15 wskaźników). Ponadto zgodnie z wytycznymi w zakresie rewitalizacji, w ramach opracowania wzięto także pod uwagę obszar gospodarczy (3 wskaźniki), obszar środowiskowy (2 wskaźniki), obszar przestrzenno-funkcjonalny (3 wskaźniki), obszar techniczny (3 wskaźniki).

Tabela 1. Lista wskaźników.

Lp.	Wskaźnik
1	Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym
2	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym
3	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców
4	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców
5	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców

⁴ Stymulanta-dodatnia korelacja ze zmienną objaśnianą; wzrost wartości zmiennej objaśniającej prowadzi do wzrostu zmiennej objaśnianej(w naszym przypadku im wyższa wartość tym gorzej-kumulacja negatywnych zjawisk)

⁵ ujemna korelacja ze zmienną objaśnianą; wzrost wartości zmiennej objaśniającej prowadzi do spadku zmiennej objaśnianej(w naszym przypadku, im mniejsza wartość tym gorzej- kumulacja negatywnych zjawisk)

Lp.	Wskaźnik
6	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w przeliczeniu na 100 mieszkańców
7	Liczba osób objętych pomocą w ramach procedury „Niebieska karta” w przeliczeniu na 100 mieszkańców
8	Liczba przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców
9	Liczba przeprowadzonych interwencji domowych (przemoc domowa) w przeliczeniu na 100 mieszkańców
10	Zdawalność egzaminu gimnazjalnego – średnia wyników uczniów z języka polskiego
11	Zdawalność egzaminu gimnazjalnego – średnia wyników uczniów z matematyki
12	Zdawalność egzaminu gimnazjalnego – średnia wyników uczniów z języka angielskiego (poziom podstawowy)
13	Wskaźnik obciążenia demograficznego
14	Frekwencja wyborcza w II turze wyborów Prezydenckich w 2015 roku
15	Liczba wydarzeń kulturalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
16	Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1 mieszkańca
17	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1 mieszkańca
18	Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest [tona]
19	Liczba budynków, które posiadają czynne przyłącze wodociągowe w stosunku do łącznej liczby budynków
20	Liczba budynków, które posiadają czynne przyłącze kanalizacyjne w stosunku do łącznej liczby budynków
21	Liczba aktywnych i nieaktywnych osuwisk
22	Liczba przystanków komunikacji miejskiej w przeliczeniu na 100 mieszkańców
23	Szacowana długość dróg wymagających remontu w przeliczeniu na 100 mieszkańców
24	Liczba wydanych pozwoleń na budowę w stosunku do łącznej liczby budynków
25	Liczba zabytków wpisanych do rejestru zabytków w przeliczeniu na 100 ha

Delimitacja obszarów rewitalizacji

Obszar rewitalizacji wyznaczony został na terenach, na których zdiagnozowano stan kryzysowy z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z czterech sfer (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej). Ponadto w trakcie delimitacji obszaru rewitalizacji uwzględniono znaczenie obszaru do rozwoju lokalnego.

Wyznaczenie obszarów rewitalizacji oparte zostało na analizie desk research, analizie wskaźnikowej oraz na badaniach sondażowych zrealizowanych technikami CATI/CAWI wśród mieszkańców gminy. Zastosowanie różnych metod badawczych pozwoliło uzupełnić informacje zdobyte jedną metodą – innymi. Sytuacja taka jest korzystna z punktu widzenia weryfikacji i pogłębienia danych. Powstał w ten sposób szerszy materiał do oceny i wnioskowania, a to pozwoliło na sporządzenie analizy możliwie obiektywnej, uwzględniającej punkty widzenia wielu różnych grup zainteresowanych rewitalizacją.

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY JASIENICA

Gmina Jasienica jest jedną z 13 gmin wchodzących w skład powiatu bielskiego, leżącego w południowo-wschodniej części województwa śląskiego. Jasienica należy do grona największych gmin w Polsce i składa się z 14 sołectw: Bielowicko, Biery, Grodziec, Hłownica, Jasienica, Landek, Łazy, Mazańcowice, Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne, Roztropice, Rudzica, Świętoszówka i Wieszczyca, które zajmują obszar ponad 91 km², co stanowi 20% powierzchni powiatu bielskiego. Należy mieć na uwadze, iż 60,4% powierzchni gminy Jasienica zajmują użytki rolne.⁶ Gmina Jasienica graniczy z gminami: Czechowice-Dziedzice, Bielsko-Biała i Jaworze, a według nomenklatury NTS przynależy do podregionu bielskiego.

Do głównych zabytków gminy Jasienica zalicza się: kościół fil. pw. św. Wawrzyńca wraz z otoczeniem w Bielowicku, kościół parafialny pw. św. Bartłomieja Apostoła oraz plebania w Groźcu, kościół pw. św. Jerzego w Jasienicy wraz z otoczeniem oraz plebania, kościół ewangelicko – augsburski w Jasienicy wraz z przyległym cmentarzem, cmentarz przy kościele w Międzyrzeczu, otoczenie spalonego kościoła par. p.w. św. Marcina, kościół par. ewangelicko – augsburski w Międzyrzeczu, kościół par. pw. Narodzenia św. Jana Chrzciciela w Rudzicy wraz z otoczeniem oraz plebania, Zespół zamkowy w Groźcu, Dwór w Hłownicy, Dwór w Rudzicy.⁷ Na terenie gminy znajdują się także liczne trasy rowerowe o łącznej długości 147 km.⁸

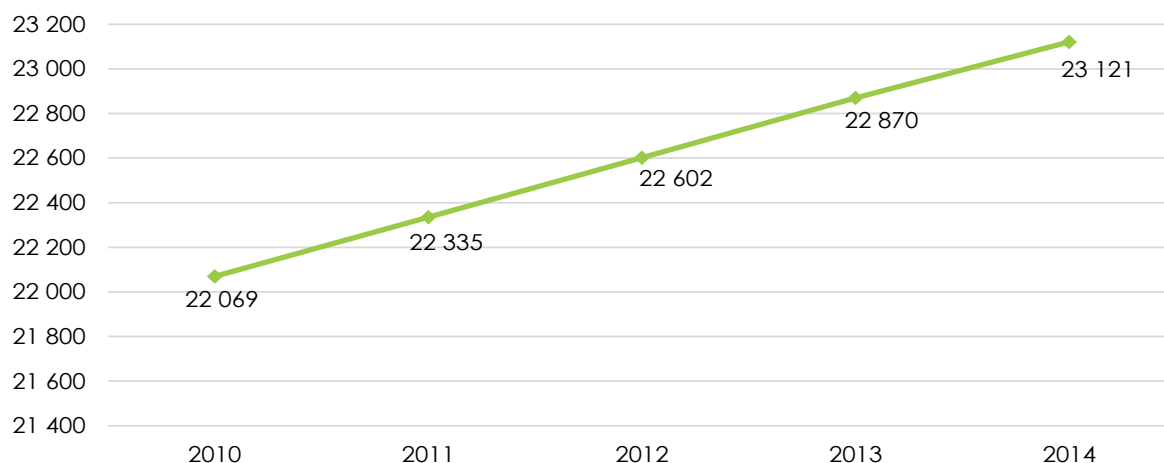
Na koniec 2014 roku gminę Jasienica zamieszkiwało 23121 osób, z czego 50,7% stanowiły kobiety. Liczba ludności gminy stanowiła 14,3% mieszkańców powiatu bielskiego. Na przestrzeni lat 2010-2014 zauważalny był systematyczny wzrost liczby mieszkańców zarówno w gminie, jak i w powiecie. W 2014 roku odnotowano 4,8% wzrost ludności gminy w stosunku do roku 2009. Według stanu na koniec 2014 roku, 63,4% ogółu mieszkańców gminy stanowiły osoby w wieku produkcyjnym, 21,1% - osoby w wieku przedprodukcyjnym, natomiast 15,5% - osoby w wieku poprodukcyjnym. W 2014 roku w gminie Jasienica odnotowano dodatni przyrost naturalny wynoszący 54 osób.

⁶ <http://www.jasienica.pl/> [dostęp: 09.05.2016]

⁷ <http://www.powiat.bielsko.pl/> [dostęp: 09.05.2016]

⁸ <http://www.jasienica.pl/> [dostęp: 09.05.2016]

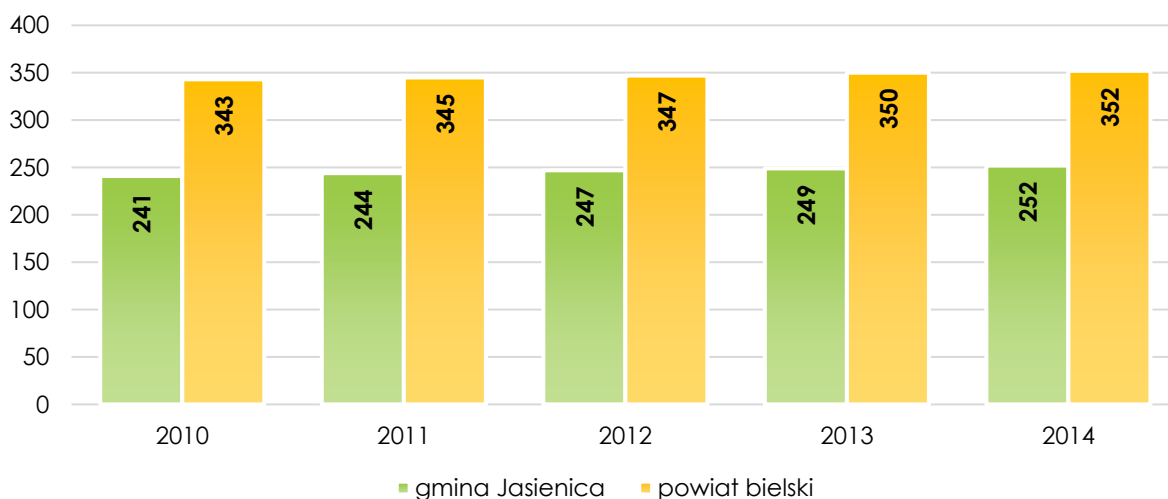
Rysunek 1. Liczba mieszkańców gminy Jasienica w latach 2010-2014 (stan na 31 XII).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Wzrostowi liczebności mieszkańców gminy Jasienica towarzyszy wzrost gęstości zaludnienia. Na przestrzeni lat 2010-2014 wartość tego wskaźnika systematycznie wzrastała, przy czym w 2014 roku na 1 km² powierzchni gminy przypadało 252 mieszkańców. W 2014 roku w powiecie bielskim wskaźnik przyjął wartość 353. Tendencję wzrostową w latach 2010-2014 związaną z gęstością zaludnienia zanotowano również na terenie powiatu bielskiego.

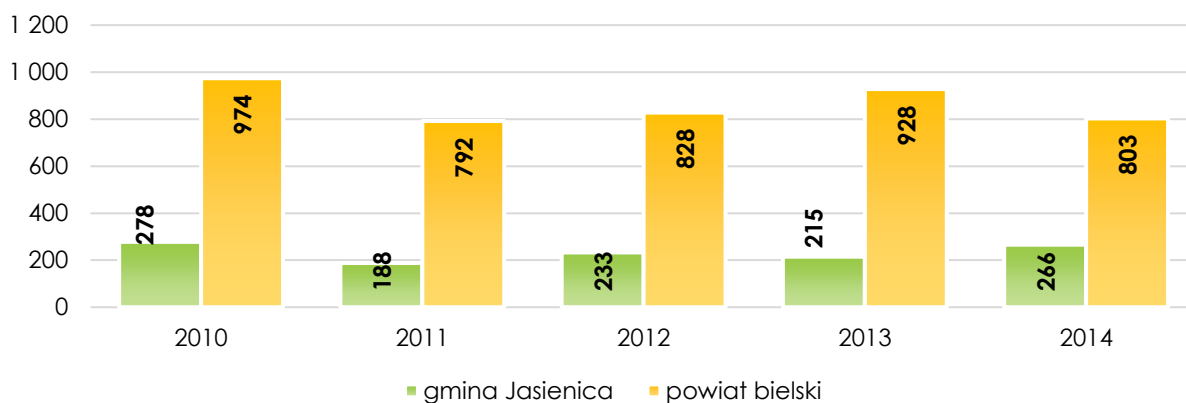
Rysunek 2. Gęstość zaludnienia [ludność na 1 km²] (stan na 31 XII).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Od 2010 roku w gminie Jasienica odnotowywano dodatnie saldo gminnych migracji wewnętrznych na pobyt stały, przy czym jego najwyższą wartość odnotowano w roku 2010 (278). Analogiczna sytuacja dotyczy całego powiatu bielskiego. W 2014 roku w gminie Jasienica odnotowano 443 zameldowania i 177 wymeldowań w ruchu wewnętrznym, co daje saldo migracji wynoszące 266. W tym samym roku 1 osoba zameldowała się z zagranicy, a 22 osoby wymeldowały się za granicę, zatem odnotowano ujemne saldo migracji zagranicznych wynoszące -21.

Rysunek 3. Saldo migracji na pobyt stały wewnętrzny (stan na 31 XII).

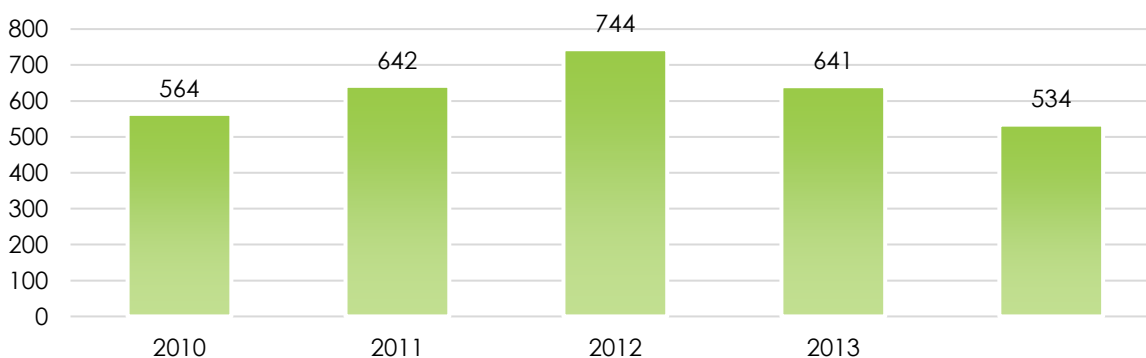
Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Strefa społeczna

Rynek pracy

Na przestrzeni lat 2010-2014, najmniejszą liczbę osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Jasienica odnotowano w 2014 roku (534 osoby), co stanowi spadek o 16,7% w stosunku do roku poprzedzającego. Największą liczbę osób pozostających bez zatrudnienia zarejestrowano w 2012 roku (744 osoby). Znaczący spadek liczby osób bezrobotnych w analizowanym okresie zarejestrowano również na poziomie powiatu, gdzie w 2013 roku zarejestrowanych było 5816 osób, z kolei na koniec 2014 roku liczba ta wyniosła 4827.

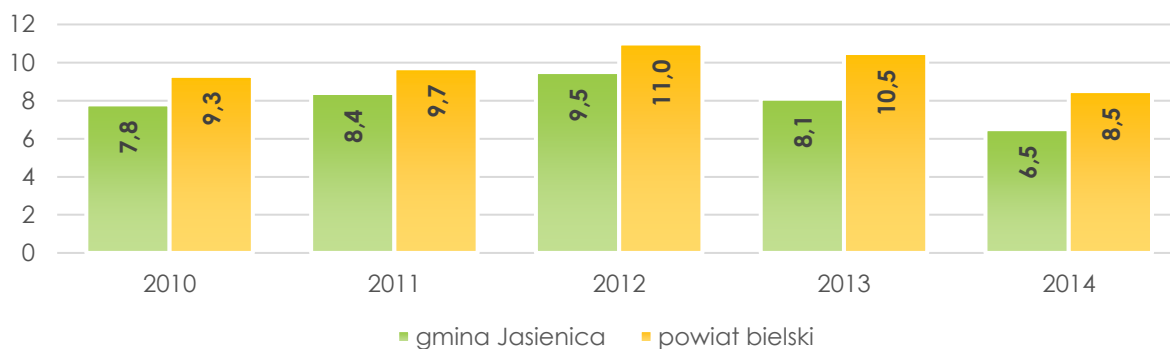
Rysunek 4. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie Jasienica (stan na 31 XII).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Spadek liczby osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bielsku-Białej przekłada się na wysokość szacowanej⁹ dla gminy stopy bezrobocia. Na przestrzeni lat 2010-2014, najniższą stopę bezrobocia w gminie Jasienica odnotowano w 2014 roku (6,5%). Stopa bezrobocia rejestrowanego tj. stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby ludności aktywnej ekonomicznie w 2014 był w gminie niższy od stopy bezrobocia rejestrowanego w całym powiecie bielskim (8,5%). Najwyższą wartość analizowanego wskaźnika w gminie Jasienica na przestrzeni lat 2010-2014 odnotowano w 2012 roku – 9,5%.

Rysunek 5. Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan na 31 XII).

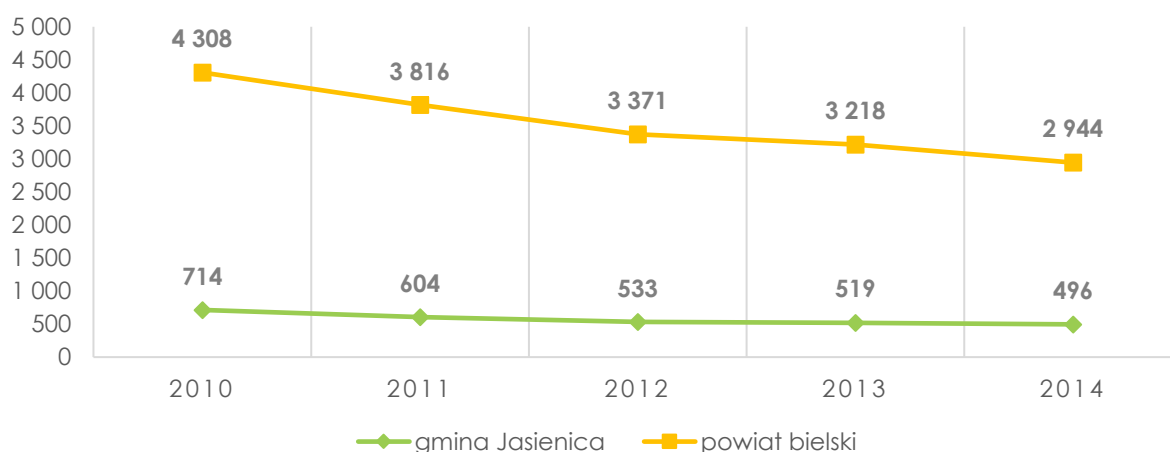
Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS/ <http://polskawliczbach.pl>

Świadczenia społeczne

W analizowanym okresie czasu, tj. od 2010 do 2014 roku, w gminie Jasienica zaobserwowano systematycznie malejącą liczbę rodzin otrzymujących świadczenia rodzinne na dzieci. W 2014 roku w powiecie bielskim zasiłki rodzinne na dzieci otrzymywały 2944 rodziny, z czego 496 rodzin (tj. 16,9%) to mieszkańcy gminy Jasienica. Na przestrzeni lat 2010-2014, liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci zmalała w gminie o 218, tj. 30,5%.

⁹ Stopę bezrobocia rejestrowanego definiuje GUS jako stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby ludności aktywnej ekonomicznie (zasobu siły roboczej danej populacji). Dane o bezrobociu na poziomie gmin są szacowane w oparciu o stopę bezrobocia rejestrowanego dla powiatu oraz porównanie stosunku liczby bezrobotnych do ogółu ludności w wieku produkcyjnym w powiecie i gminie.

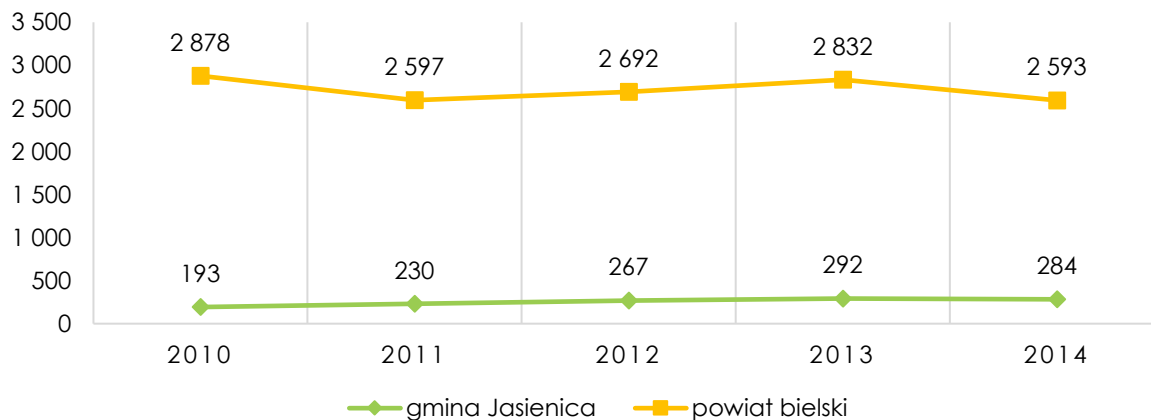
Rysunek 6. Liczba rodzin otrzymujące świadczenia rodzinne na dzieci (stan na 31 XII).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

W 2014 roku w gminie Jasienica z pomocy społecznej korzystały 284 gospodarstwa domowe, co stanowi o 8 gospodarstw mniej aniżeli w roku poprzedzającym i o 91 gospodarstw mniej aniżeli w roku 2010. Największą liczbę gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w gminie odnotowano w roku 2013 (292 gospodarstwa domowe), co stanowiło 10,3% ogółu gospodarstw powiatu bielskiego korzystających z pomocy społecznej.

Rysunek 7. Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej (stan na 31 XII).

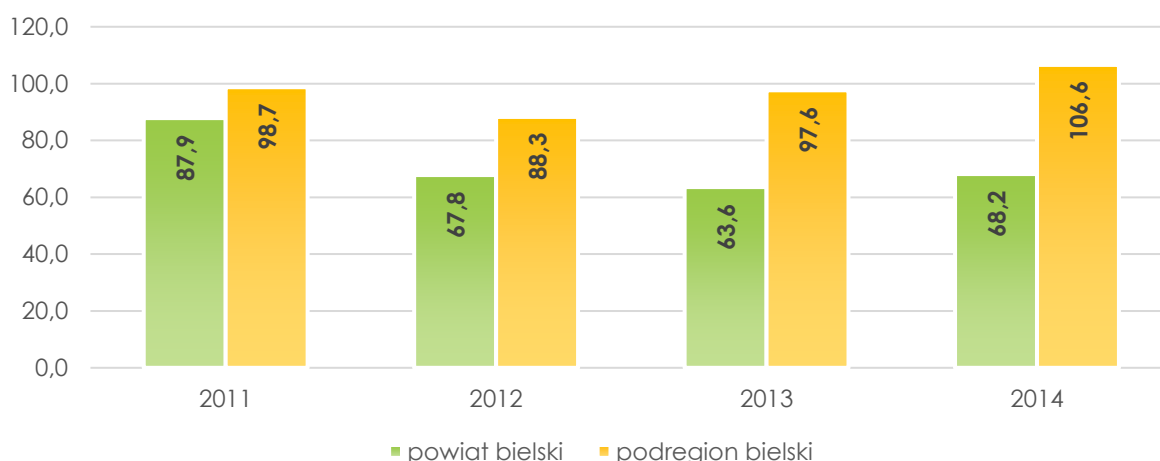

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Bezpieczeństwo społeczne

Najwyższy wskaźnik wypadków drogowych przypadających na 100 tys. ludności zamieszkujących powiat bielski zanotowano w 2014 roku, kiedy to na każde 100 tys. ludności przypadało 106,6 wypadków drogowych. Najmniejszą wartość wskaźnika odnotowano natomiast w roku 2012, kiedy to liczba wypadków drogowych na 100 tys. ludności wyniosła 88,3, co stanowiło spadek o 10,4% w stosunku do wartości wskaźnika uzyskanej w roku poprzedzającym.

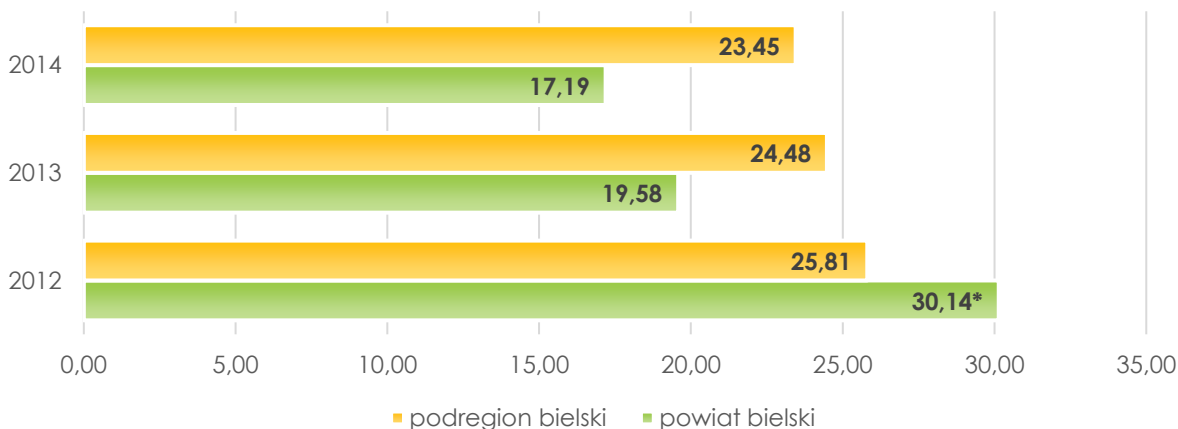
Rysunek 8. Liczba wypadków drogowych na 100 tys. ludności (stan na 31 XII).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Na przestrzeni lat 2012-2014, największą liczbę przestępstw stwierdzonych przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w powiecie bielskim odnotowano w 2012 roku, kiedy na 1000 mieszkańców przypadło 30,14 przestępstw. Należy jednak zauważyć, iż wielkość analizowanego wskaźnika maleje rokrocznie.

Rysunek 9. Liczba przestępstw stwierdzonych przez policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (1000 mieszkańców). (Stan na 31 XII).

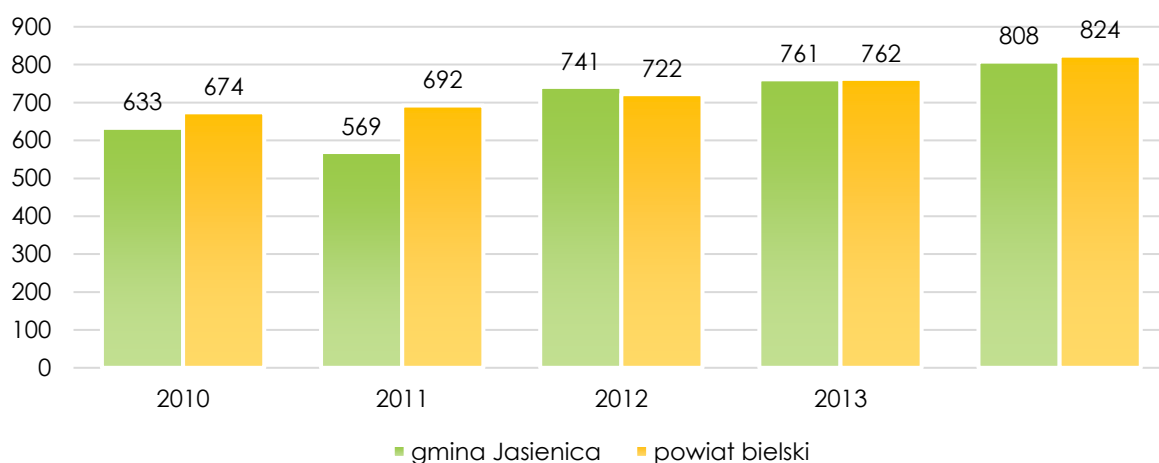
Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

*łącznie dla powiatu i miasta na prawach powiatu

Edukacja

Od 2011 roku w gminie Jasienica notuje się wzrastającą liczbę dzieci w wieku od 3 do 5 lat, które uczęszczają do placówek wychowania przedszkolnego. Znaczny wzrost zanotowano w 2012 roku, kiedy to na każdy tysiąc dzieci w wieku 3-5 lat - 741 dzieci uczęszczało do placówki wychowania przedszkolnego, co stanowi wzrost o 172 dzieci w porównaniu do roku poprzedzającego. W przypadku powiatu bielskiego, na przestrzeni lat 2010-2014, również odnotowano systematyczny wzrost analizowanego wskaźnika.

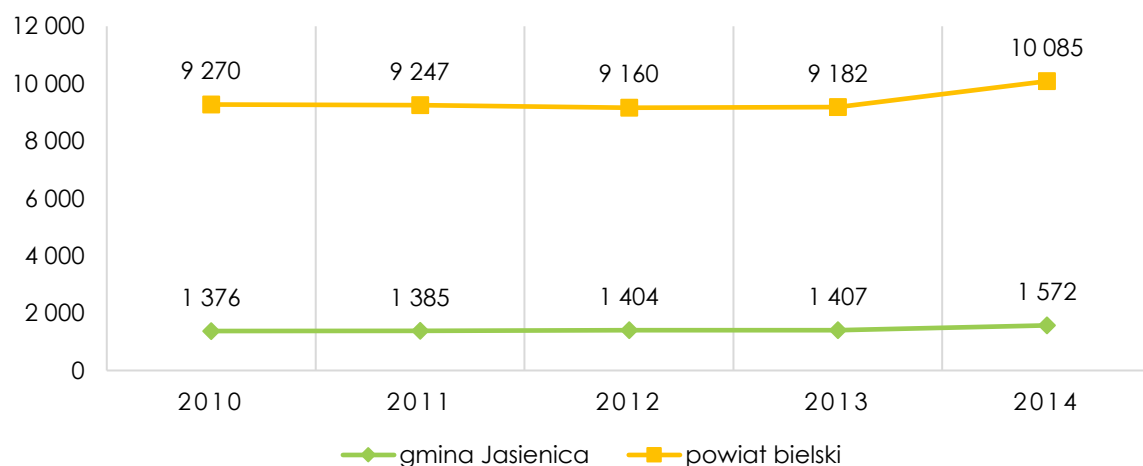
Rysunek 10. Liczba dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. Dzieci w wieku 3-5 lat (stan na 31 XII).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Od 2010 roku na terenie gminy Jasienica notuje się wzrost liczby uczniów uczęszczających do szkół podstawowych. W 2014 roku liczba uczniów analizowanego typu szkoły wyniosła 1572, co stanowi o 196 osób więcej aniżeli w roku 2010. W 2014 roku uczniowie szkół podstawowych z gminy Jasienica stanowili 15,6% ogółu uczniów szkół podstawowych z powiatu bielskiego. Na przestrzeni lat 2010-2014, największy wzrost liczby uczniów szkół podstawowych w powiecie odnotowano w 2014 roku (wzrost o 903 osoby).

Rysunek 11. Liczba uczniów w szkołach podstawowych (stan na 31 XII).

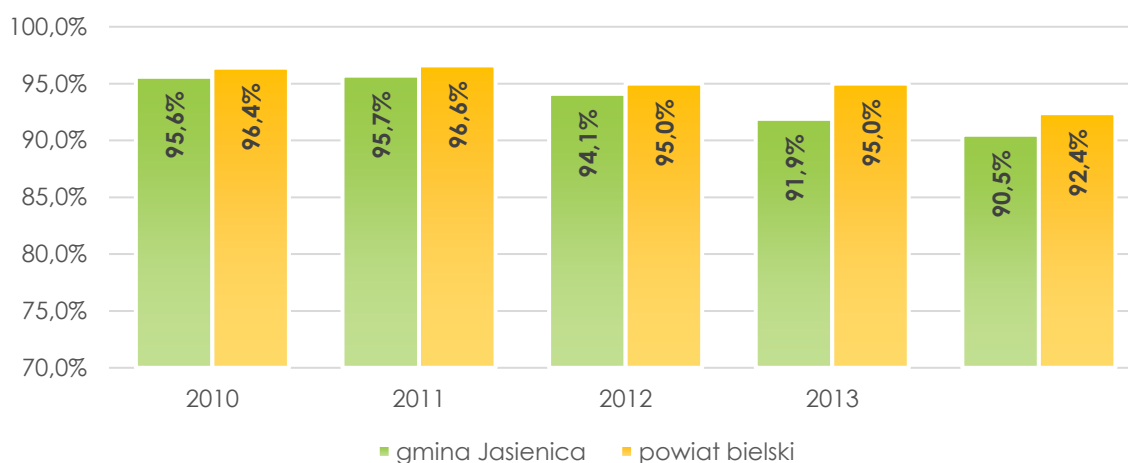

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Współczynnik skolaryzacji brutto to relacja liczby osób uczących się na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania. W ramach analizowanego przedziału czasowego, najniższy współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych w gminie i powiecie odnotowano w 2014 roku. W 2012 roku w gminie Jasienica wskaźnik ten wyniósł 95,6%, przy czym w 2014 roku spadł do poziomu 90,5%.

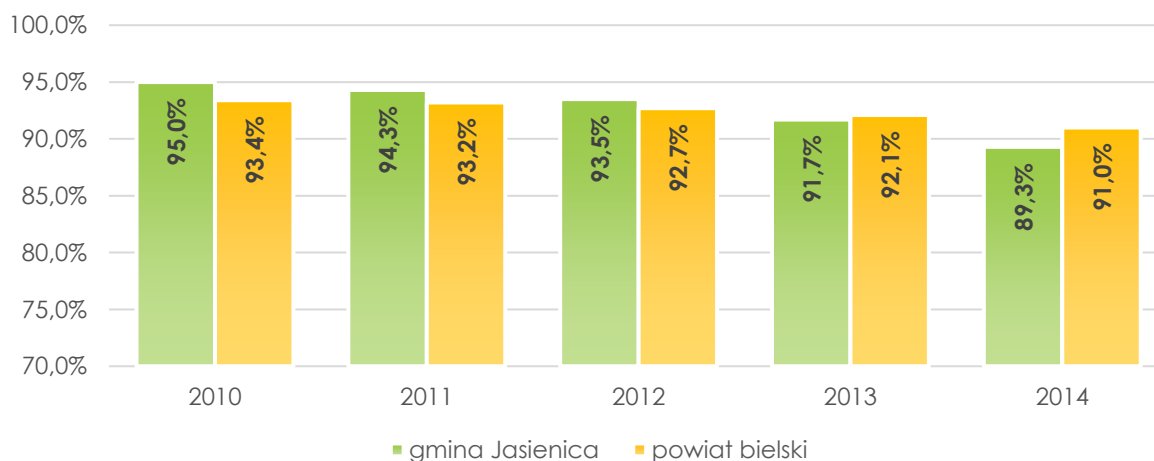
Spadek wskaźnika skolaryzacji brutto odnotowano również w przypadku gimnazjów, gdzie na przestrzeni lat 2010-2014 spadł on w gminie Jasienica o 5,7%, a w powiecie bielskim – o 2,4%.

Rysunek 12. Współczynnik skolaryzacji brutto: szkoły podstawowe (stan na 31 XII).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

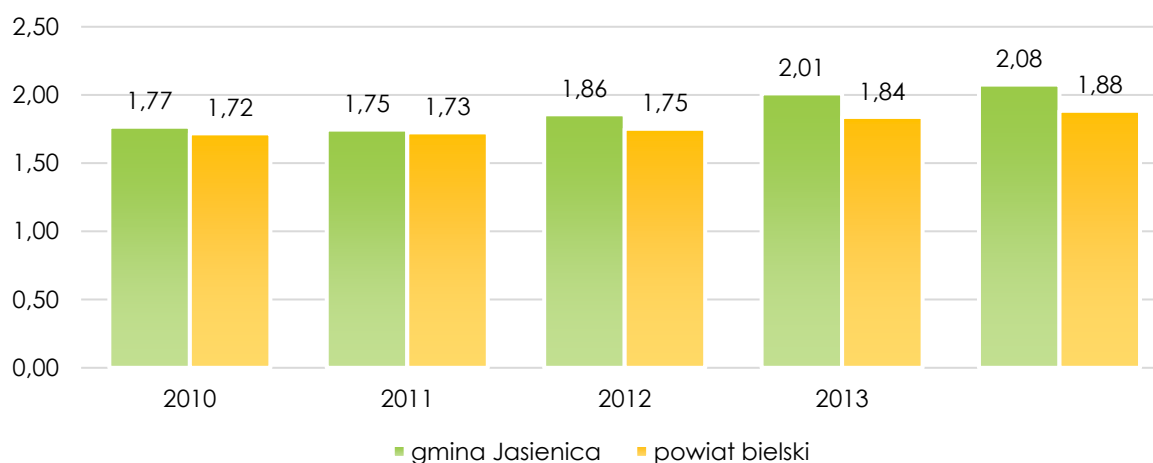
Rysunek 13. Współczynnik skolaryzacji brutto: gimnazja (stan na 31 XII).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

W 2014 roku w gminie Jasienica na 1000 mieszkańców przypadły 2,08 fundacji, stowarzyszeń oraz organizacji społecznych. Dokonując porównania wartości wskaźnika z 2010 roku, dostrzega się jego wzrost o 0,31. Wartość wskaźnika dla powiatu bielskiego wyniosła w 2014 roku 1,88, co stanowi wzrost o 0,16 w stosunku do wartości odnotowanej w 2010 roku.

Rysunek 14. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców (stan na 31 XII).

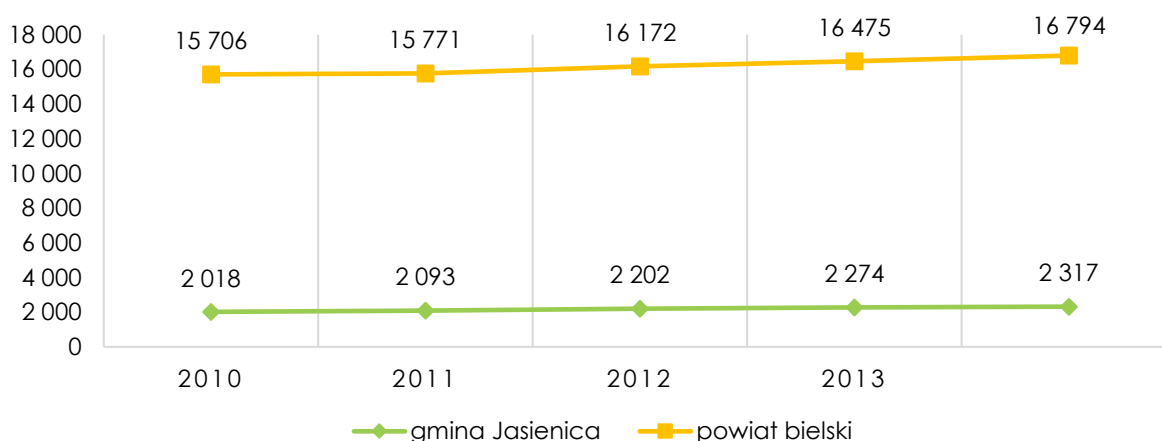

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Strefa gospodarcza

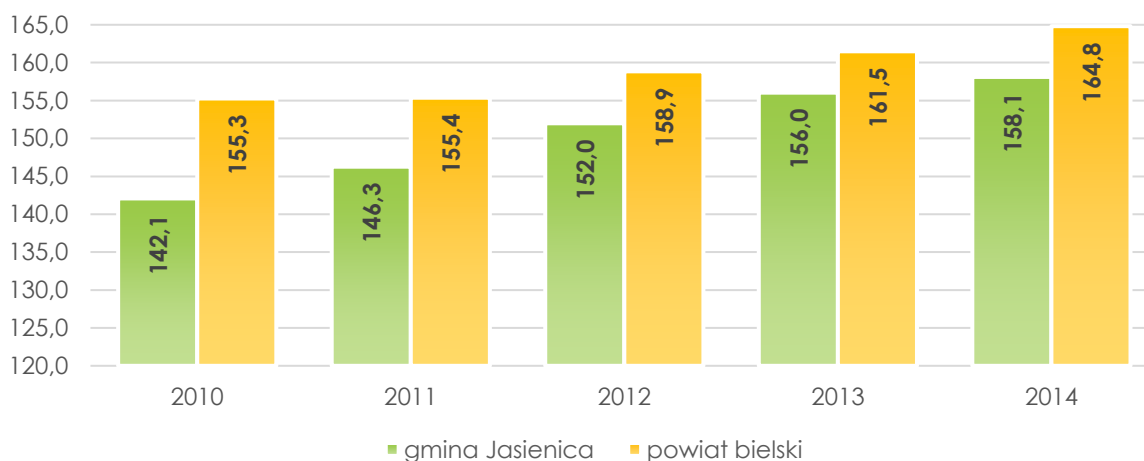
Na przestrzeni lat 2010-2014 liczba podmiotów gospodarki narodowej (z sektora prywatnego i publicznego) zarówno w gminie Jasienica, jak również w powiecie bielskim stale rosła. W 2014 roku w gminie zarejestrowanych było 2317 podmiotów, co stanowi wzrost o 299 w porównaniu do roku 2010. W 2014 roku na 1000 mieszkańców gminy przypadało 158,1 podmiotów gospodarki narodowej. Na przestrzeni lat 2010-2014 wskaźnik ten wzrósł o 16 punktów. Rosnącą liczbę podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON zanotowano również w przypadku powiatu bielskiego. W 2014 roku w powiecie zarejestrowane były 16794 podmioty, co stanowi wzrost o 1088 w stosunku do roku 2009. W 2014 roku na 1000 mieszkańców w powiecie bielskim przypadało 164,8 podmiotów.

Rysunek 15. Liczba podmiotów gospodarki narodowej z sektora publicznego i prywatnego (stan na 31 XII).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

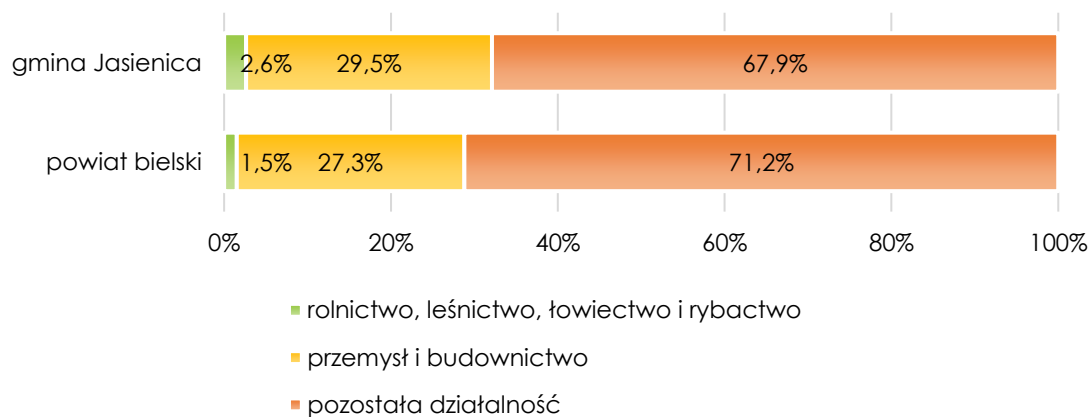
Rysunek 16. Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym (stan na 31XII).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

W 2014 roku większość podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie Jasienica prowadziła działalność sklasyfikowaną jako pozostała działalność, z kolei blisko 30% podmiotów związanych było z przemysłem i budownictwem. Pozostałe 2,6% podmiotów prowadziło działalność związaną z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem bądź rybactwem. Struktura podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w powiecie bielskim kształtuje się w podobny sposób.

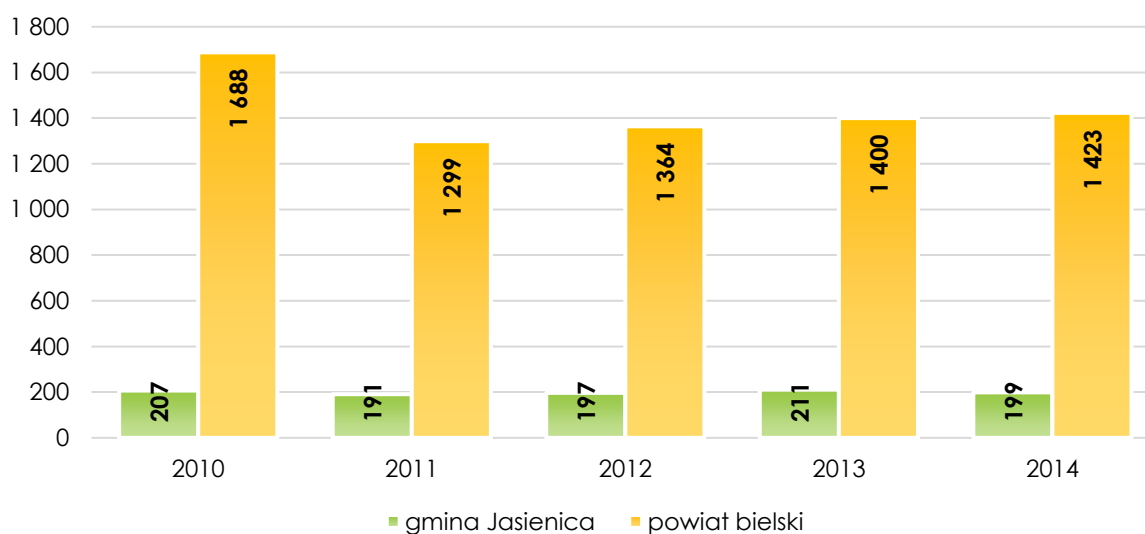
Rysunek 17. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w gminie Jasienica., podział ze względu na rodzaj działalności wg klasyfikacji PKD 2007. (stan na dzień 31 XII 2014).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

14,0% wszystkich nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w 2014 roku w powiecie bielskim działało na terenie gminy Jasienica. W tym samym roku w gminie Jasienica w rejestrze REGON zarejestrowano 199 nowych podmiotów gospodarki narodowej. W porównaniu z rokiem poprzedzającym, liczba ta zmalała o 12.

Rysunek 18. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów (stan na 31 XII).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

W 2014 roku największa liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie Jasienica zatrudniała do 9 pracowników. W 2014 roku liczba ta wyniosła 2218 podmiotów, co stanowi wzrost o 301 podmiotów w porównaniu do roku 2010. Należy także zauważyć, iż na przestrzeni lat 2010-2014, zmniejszyła się liczba podmiotów zatrudniających od 10 do 49 pracowników (-7), natomiast zwiększyła się liczba podmiotów zatrudniających od 50 do 249 pracowników (+ 5).

Tabela 2. Liczba podmiotów wg klas wielkości w gminie Jasienica (stan na 31 XII).

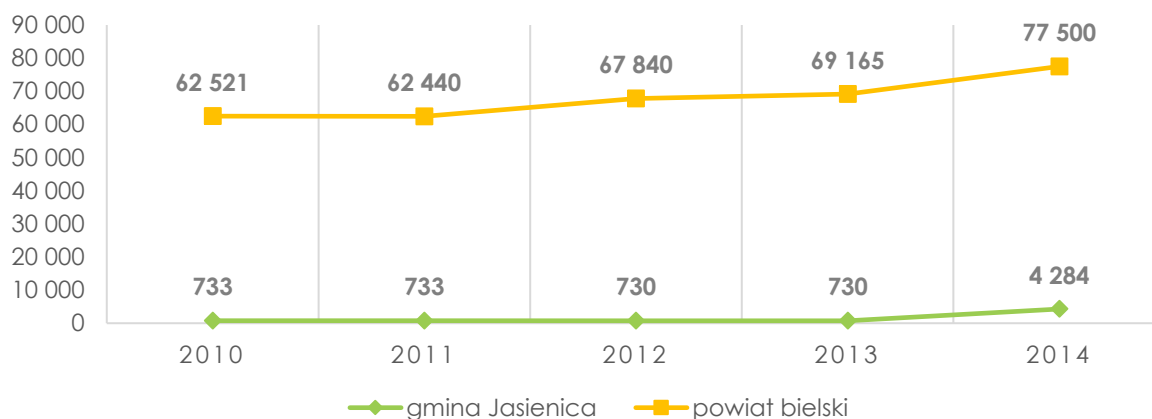
Wyszczególnienie	0 - 9	10-49	50-249	250 i więcej	RAZEM
2010	1 917	90	10	1	2 018
2011	1 988	94	10	1	2 093
2012	2 107	79	15	1	2 202
2013	2 178	80	15	1	2 274
2014	2 218	83	15	1	2 317

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Środowisko

W 2014 roku zauważalny był znaczny wzrost ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków. W 2014 z oczyszczalni korzystały w gminie 4284 osoby, co stanowi wzrost o 3554 osoby w porównaniu do roku poprzedzającego. Osoby korzystające z oczyszczalni ścieków w 2014 roku stanowiły 18,5% ogółu ludności gminy. Znaczący wzrost liczby ludności korzystającej z oczyszczalni zarejestrowano również w powiecie bielskim.

Rysunek 19. Liczba Ludności korzystająca z oczyszczalni ścieków (stan na 31 XII).

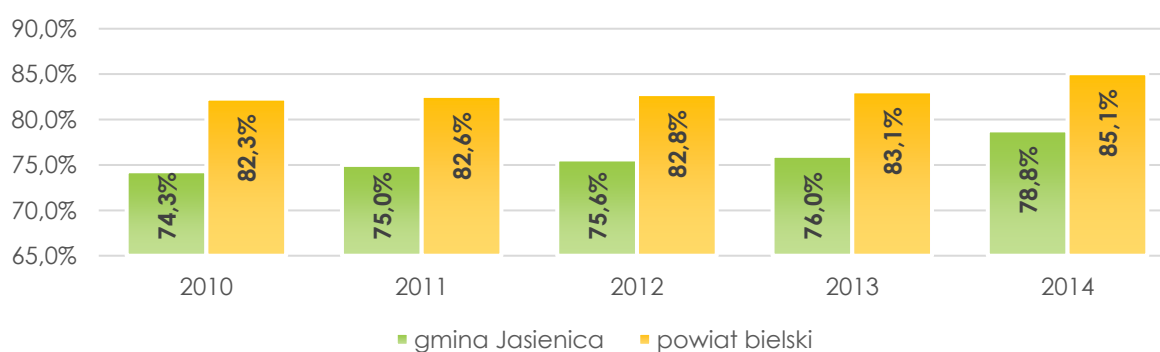
Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Według danych GUS, 0,2% ogółu powierzchni powiatu bielskiego stanowią tereny zielone. W 2014 roku 57,40 ha powierzchni gminy Jasienica stanowiły obszary prawnie chronione, tj. tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Tereny prawnie chronione w powiecie bielskim zajmowały natomiast w 2014 roku powierzchnię 11 142,00 ha.

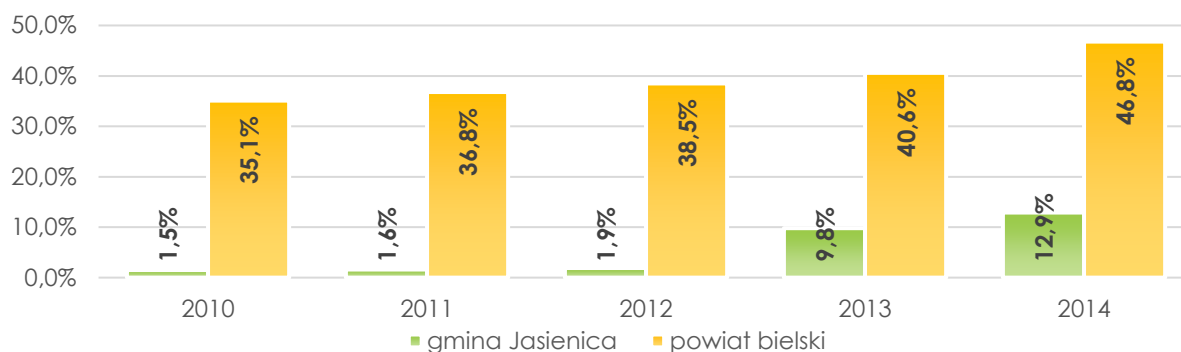
Od 2009 roku dostrzegalny jest stopniowy wzrost udziału mieszkańców korzystających z instalacji wodociągowej na terenie gminy Jasienica, jak również na terenie powiatu bielskiego. W 2014 roku 78,8% mieszkańców gminy miało przyłącze do wodociągów, natomiast z kanalizacji, w analogicznym czasie, korzystało 12,9% ogółu mieszkańców gminy, co stanowi wzrost o 11,4 pkt. proc. w porównaniu do wartości wskaźnika z 2010 roku. Odsetek mieszkańców korzystających z gazu kształtował się na poziomie 72,4% w przypadku gminy, oraz na poziomie 76,8% - w przypadku powiatu.

Rysunek 20. Udział osób korzystających z instalacji wodociągowych w ogólnej liczbie ludności (stan na 31 XII).

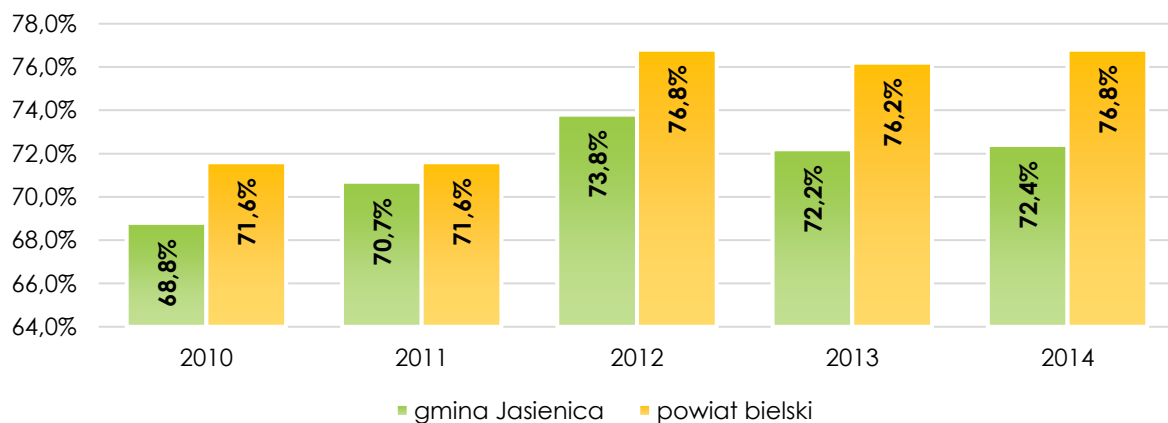
Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Rysunek 21. Udział osób korzystających z instalacji kanalizacyjnych w ogólnej liczbie ludności (stan na 31 XII).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Rysunek 22. Udział osób korzystających z instalacji gazowej w ogólnej liczbie ludności (stan na dzień 31 XII).

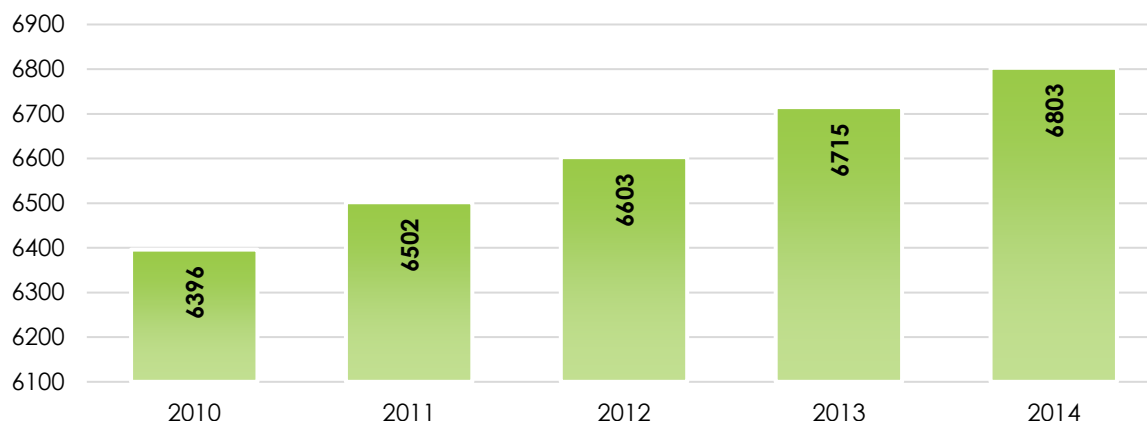

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Sfera techniczna

W gminie Jasienica, od 2010 roku widać ciągły wzrost liczby mieszkań. W 2010 roku w gminie w użytkowaniu było 6396 mieszkań, w 2011 - 6502, w 2012 – 6603, w 2013- 6715, natomiast w 2014 – 6803 mieszkań. W analizowanym okresie czasu na terenie gminy przybyło 407 oddanych do użytkowania mieszkań, czyli przybywało około 100 mieszkań rocznie. W 2014 roku liczba mieszkań w gminie stanowiły 14% wszystkich mieszkań z powiatu bielskiego.

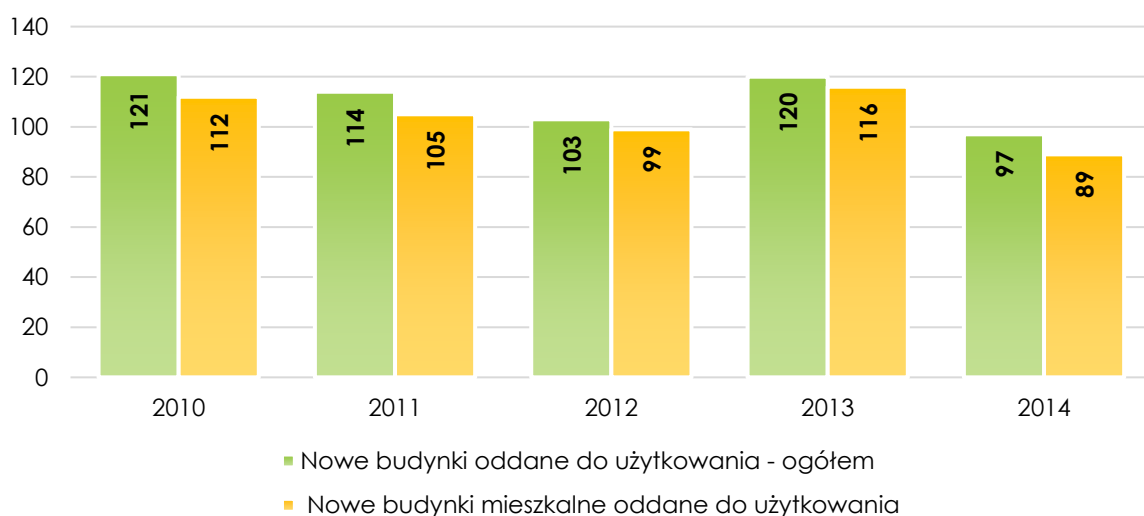
Rysunek 23. Liczba mieszkań w gminie Jasienica. (stan na dzień 31 XII)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

Największą liczbę nowych budynków w gminie Jasienica zanotowano w 2010 roku. W tym roku do użytkowania oddano 121 budynków, w tym 112 budynków mieszkalnych. Niewiele mniejszą liczbę zanotowano w 2013 roku, kiedy to ogółem nowych budynków oddano 120, w tym (najwięcej w analizowanym okresie) 116 mieszkalnych. Najmniej nowych budynków oddano w 2014 roku – 97 (w tym 89 mieszkalnych). W 2014 roku 21,4% nowych budynków oddanych do użytkowania w powiecie bielskim, znajdowało się w gminie Jasienica.

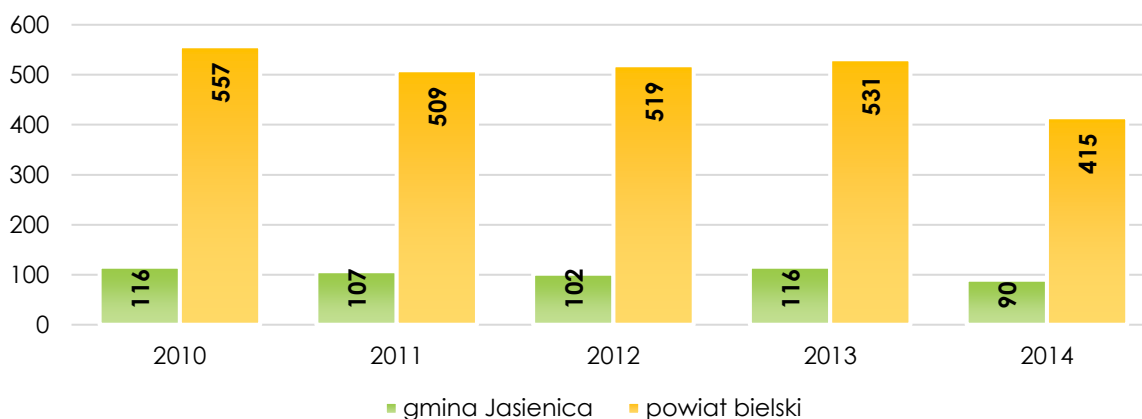
Rysunek 24. Liczba nowych budynków ogółem i budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania. (stan na dzień 31 XII)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

W 2010 oraz w 2013 roku zanotowano największą liczbę oddanych do użytkowania mieszkań. W każdym z tych lat do użytkowania oddano po 116 mieszkań. Najmniej oddanych do użytkowania mieszkań w gminie zanotowano w 2014 roku – 90. Na poziomie powiatu bielskiego najwięcej mieszkań oddano do użytkowania w 2010 roku – 557, natomiast najmniej w 2014 roku – 415. W 2014 roku udział mieszkań z obszaru gminy Jasienica, w ogólnej liczbie mieszkań w powiecie wynosił 21,7%.

Rysunek 25. Liczba mieszkań oddanych do użytkowania. (stan na dzień 31 XII)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

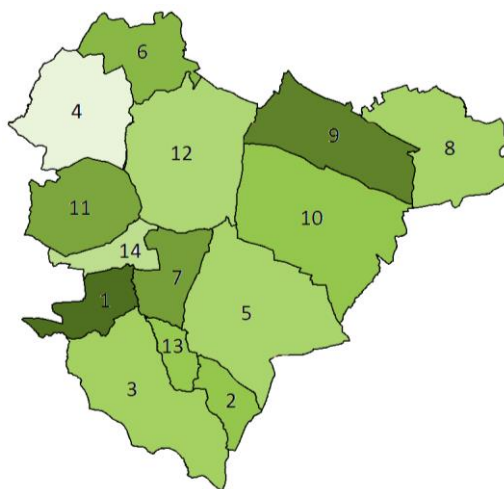
Sfera społeczna

Analiza sfery społecznej stanowi fundamentalną część opisu badanej zbiorowości pozwalającą na diagnozę obecnego stanu i prognozowanie oraz planowanie przyszłych zmian. Największym potencjałem rozwojowym danego obszaru jest jego kapitał ludzki. Dlatego też w prezentowanej diagnozie skupiono uwagę na analizie społecznych obszarów takich jak: bezrobocie, ubóstwo, problemy społeczne, bezpieczeństwo, demografia, edukacja, aktywność społeczna. Wymienione kategorie tworzą katalog podstawowej wiedzy na temat wybranej zbiorowości, pozwalają także na identyfikację problemów, z jakimi potencjalnie może borykać się badana społeczność.

Poniżej zaprezentowano dane dotyczące liczby osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym. Wyższe wartości wskaźnika, aniżeli średnia dla gminy Jasienica, odnotowano w następujących sołectwach: Bielowicko, Biery, Landek, Łazy, Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne, Roztropice, Świętoszówka.

Tabela 3. Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym – stymulanta. (Dane z 12.2015 r.)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	5,57
2	Biery	3,44
3	Grodziec	3,06
4	Iłownica	1,56
5	Jasienica	2,94
6	Landek	3,76
7	Łazy	4,39
8	Mazańcowice	2,99
9	Międzyrzecze Dolne	5,11
10	Międzyrzecze Górne	3,42
11	Roztropice	4,18
12	Rudzica	2,82
13	Świątoszówka	3,34
14	Wieszczęta	2,48
15	gmina Jasienica	3,26

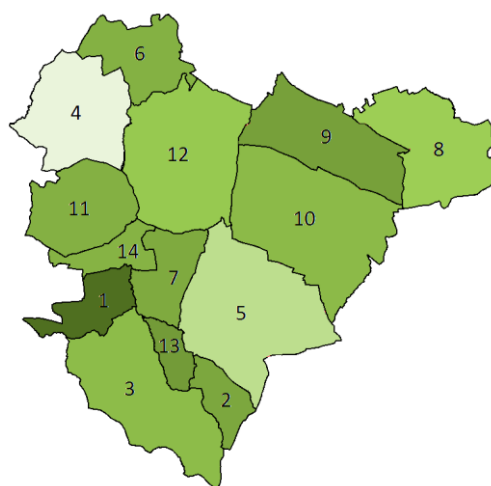
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy

W ramach analizy sfery społecznej wzięto pod uwagę dane dotyczące liczby osób długotrwale bezrobotnych, tj. bezrobotni poszukujący pracy powyżej 12 miesięcy w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym.

Wyższą wartość aniżeli wartość referencyjna wynosząca 1,65 odnotowano w sołectwach: Bielowicko, Biery, Grodziec, Landek, Łazy, Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne, Roztropice, Rudzica, Świątoszówka, Wieszczęta.

Tabela 4. Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym – stymulanta. (Dane z 04.2016 r.)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	2,42
2	Biery	1,96
3	Grodziec	1,78
4	Iłownica	0,78
5	Jasienica	1,27
6	Landek	1,88
7	Łazy	1,93
8	Mazańcowice	1,63
9	Międzyrzecze Dolne	2,02
10	Międzyrzecze Górne	1,80
11	Roztropice	1,88
12	Rudzica	1,68
13	Świątoszówka	2,06
14	Wieszczęta	1,86
15	gmina Jasienica	1,65

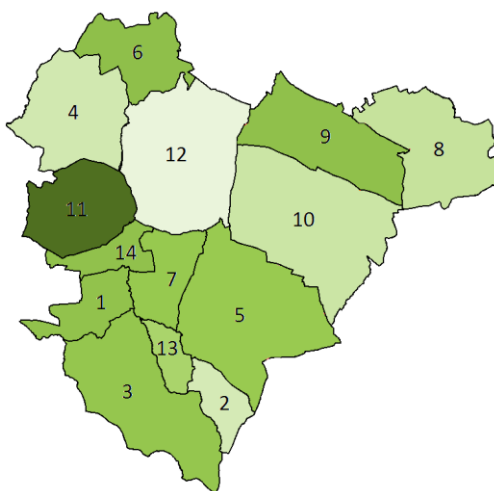

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy

Następnie analizie poddano dane dotyczące liczby osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Wskaźniki powyżej wartości referencyjnej 2,66 odnotowano na terenie ośmiu sołectw: Bielowicko, Grodziec, Jasienica, Landek, Łazy, Międzyrzecze Dolne, Roztropice, Wieszczęta.

Tabela 5. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców – stymulanta. (Dane z 12.2015 r.)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	3,97
2	Biery	1,72
3	Grodziec	3,47
4	Iłownica	1,77
5	Jasienica	2,92
6	Landek	4,35
7	Łazy	3,13
8	Mazańcowice	1,96
9	Międzyrzecze Dolne	4,23
10	Międzyrzecze Górne	1,88
11	Roztropice	14,00
12	Rudzica	1,36
13	Świątoszówka	2,42
14	Wieszczęta	4,04
15	gmina Jasienica	2,66

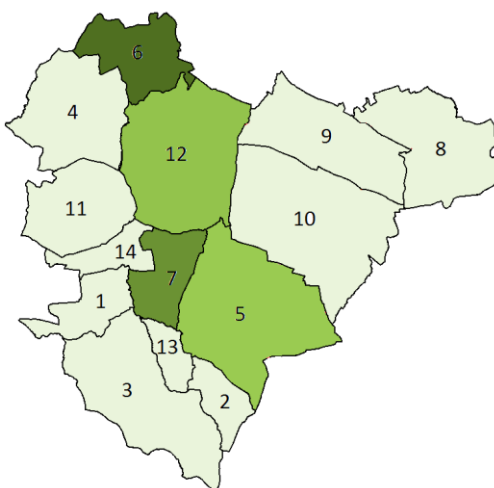

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej

Poniższa tabela zawiera dane na temat liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Najwyższe wartości wskaźnika odnoszą się do następujących sołectw: Jasienica, Landek, Łazy, Rudzica, co wskazuje na najczęstsze korzystanie z usług pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Natomiast najniższe wartości omawianego wskaźnika zanotowano we wszystkich pozostałych sołectwach, co świadczy o tym, że ich mieszkańcy najrzadziej lub wcale nie korzystają z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Tabela 6. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w przeliczeniu na 100 mieszkańców – stymulanta. (Dane z 12.2015 r.)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	0,00
2	Biery	0,00
3	Grodziec	0,00
4	Iłownica	0,00
5	Jasienica	0,02
6	Landek	0,17
7	Łazy	0,11
8	Mazańcowice	0,00
9	Międzyrzecze Dolne	0,00
10	Międzyrzecze Górne	0,00
11	Roztropice	0,00
12	Rudzica	0,03
13	Świątoszówka	0,00
14	Wieszczęta	0,00
15	gmina Jasienica	0,02

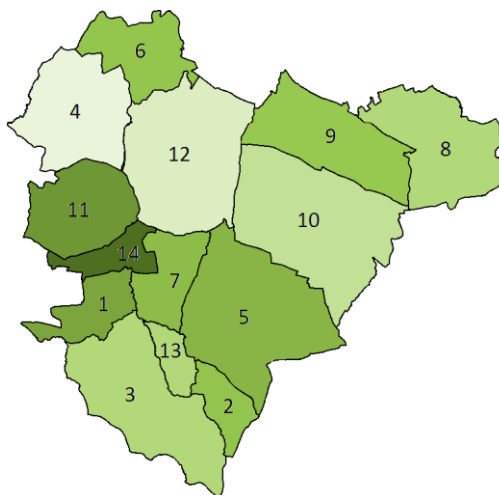
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej

Tabela zawiera informacje dotyczące liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Najwyższe wartości wskaźnika dotyczącego liczby

osób korzystających z pomocy społecznej z powodu choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców zaobserwowano w sołectwach: Bielowicko, Biery, Jasienica, Landek, Łazy, Międzyrzecze Dolne, Roztropice, Wieszcza. Wysoka wartość wskaźnika świadczy o tym, iż mieszkańcy wymienionych sołectw (w przeliczeniu na 100 mieszkańców) najczęściej korzystali z pomocy społecznej. Najniższe wartości omawianego wskaźnika zanotowano w sołectwach: Hłownica, Międzyrzecze Górne, Rudzica, co wskazuje, iż mieszkańcy najrzadziej korzystali z usług pomocy społecznej z powodu choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Tabela 7. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców – stymulanta. (Dane z 12.2015 r.)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	1,43
2	Biery	0,86
3	Grodziec	0,48
4	Hłownica	0,00
5	Jasienica	1,13
6	Landek	0,84
7	Łazy	1,00
8	Mazańcowice	0,49
9	Międzyrzecze Dolne	0,78
10	Międzyrzecze Górne	0,34
11	Roztropice	1,73
12	Rudzica	0,13
13	Świątoszówka	0,48
14	Wieszcza	2,50
15	gmina Jasienica	0,69

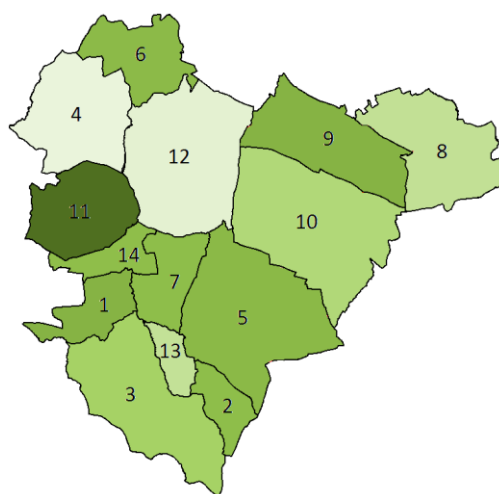

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej

Poniższa tabela zawiera dane na temat liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Wyższe wartości wskaźnika, aniżeli wartość referencyjna dla gminy Jasienica, odnotowano w sołectwach: Bielowicko, Biery, Jasienica, Landek, Łazy, Międzyrzecze Dolne, Roztropice, Wieszcza.

Tabela 8. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców - stymulanta. (Dane z 12.2015 r.)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	0,95
2	Biery	0,78
3	Grodziec	0,48
4	Hłownica	0,10
5	Jasienica	0,85
6	Landek	0,84
7	Łazy	0,78
8	Mazańcowice	0,33
9	Międzyrzecze Dolne	0,95
10	Międzyrzecze Górne	0,42
11	Roztropice	2,00
12	Rudzica	0,13
13	Świątoszówka	0,32
14	Wieszcza	0,77
15	gmina Jasienica	0,55

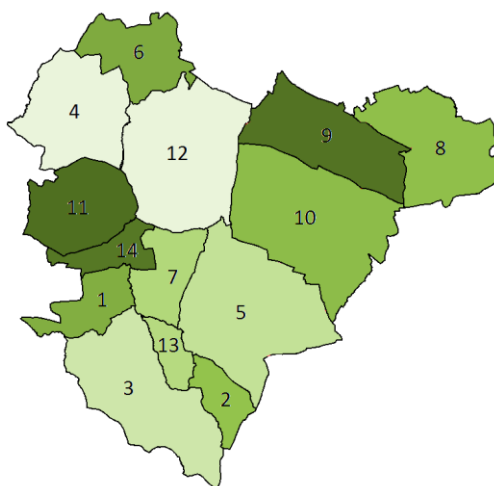

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej

Tabela poniżej prezentuje liczbę osób objętych pomocą w ramach procedury „Niebieska Karta” w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Najwyższe wartości wskaźnika odnotowano w sołectwach: Bielowicko, Biery, Landek, Mazańcowice, Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne, Roztropice, Wieszcza.

Tabela 9. Liczba osób objętych pomocą w ramach procedury „Niebieska karta” w przeliczeniu na 100 mieszkańców - stymulanta. (Dane z 12.2015 r.)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	1,43
2	Biery	1,01
3	Grodziec	0,48
4	Łownica	0,29
5	Jasienica	0,56
6	Landek	1,51
7	Łazy	0,67
8	Mazańcowice	1,09
9	Międzyrzecze Dolne	2,59
10	Międzyrzecze Górne	1,15
11	Roztropice	2,67
12	Rudzica	0,30
13	Świątoszówka	0,64
14	Wieszcza	2,50
15	gmina Jasienica	0,82

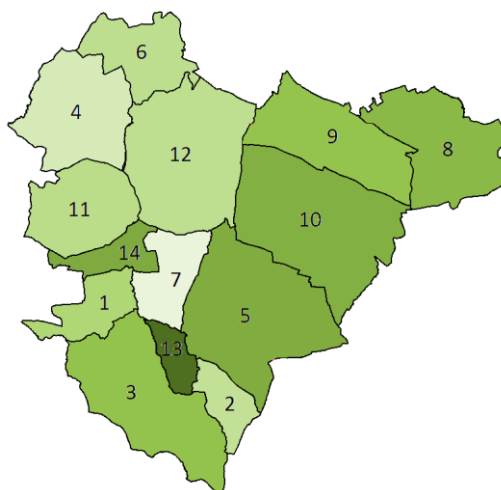

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej

W poniższej tabeli zaprezentowano dane dotyczące liczby przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Najwyższe wartości wskaźnika zanotowano w następujących sołectwach: Grodziec, Jasienica, Mazańcowice, Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne, Świątoszówka, Wieszcza, to świadczy o występowaniu tam największej liczby przestępstw i wykroczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców, aniżeli średnia wartość dla gminy Jasienica.

Tabela 10. Liczba przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców - stymulanta. (Dane z 2015 r.)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	0,63
2	Biery	0,47
3	Grodziec	0,97
4	Łownica	0,29
5	Jasienica	1,33
6	Landek	0,50
7	Łazy	0,11
8	Mazańcowice	1,12
9	Międzyrzecze Dolne	0,95
10	Międzyrzecze Górne	1,26
11	Roztropice	0,53
12	Rudzica	0,50
13	Świątoszówka	2,25
14	Wieszcza	1,35
15	gmina Jasienica	0,82

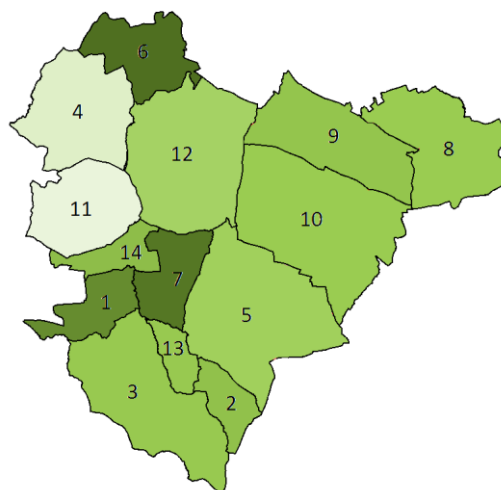

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Policji

Dane zawarte w poniższej tabeli obrazują liczbę przeprowadzonych interwencji domowych (przemoc domowa) w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Najwyższe wartości wskaźnika, aniżeli wartość dla gminy odnotowano dla sołectw: Bielowicko, Biery, Grodziec, Landek, Łazy, Mazańcowice, Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne, Świętoszówka, Wieszcza.

Tabela 11. Liczba przeprowadzonych interwencji domowych (przemoc domowa) w przeliczeniu na 100 mieszkańców - stymulanta. (Dane z 2015 r.)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	0,95
2	Biery	0,55
3	Grodziec	0,48
4	Łownica	0,29
5	Jasienica	0,44
6	Landek	1,17
7	Łazy	1,12
8	Mazańcowice	0,46
9	Międzyrzecze Dolne	0,52
10	Międzyrzecze Górne	0,46
11	Roztropice	0,27
12	Rudzica	0,43
13	Świętoszówka	0,48
14	Wieszcza	0,58
15	gmina Jasienica	0,46

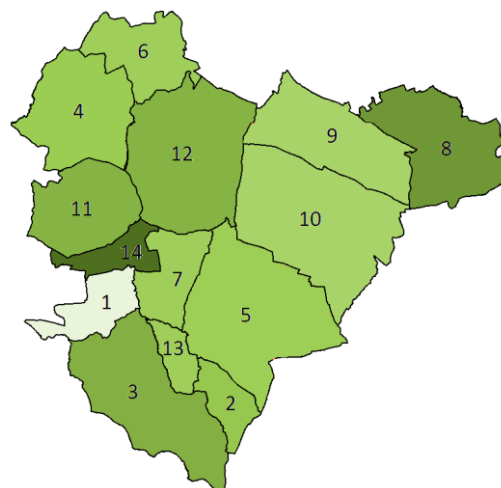

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Tabela zawiera dane na temat zdawalności egzaminu gimnazjalnego – średnia wyników uczniów z języka polskiego. Najwyższe średnie wyniki uczniów odnotowano w sołectwach: Grodziec, Mazańcowice, Wieszcza. Natomiast najniższe średnie wyników dotyczą sołectw: Bielowicko, Łownica, Jasienica, Landek, Łazy, Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne, Świętoszówka.

Tabela 12. Zdawalność egzaminu gimnazjalnego – średnia wyników uczniów z języka polskiego – destymulanta. (Dane z 2015 roku)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	47,0%
2	Biery	66,1%
3	Grodziec	67,5%
4	Łownica	65,7%
5	Jasienica	65,2%
6	Landek	64,7%
7	Łazy	65,8%
8	Mazańcowice	69,0%
9	Międzyrzecze Dolne	62,6%
10	Międzyrzecze Górne	62,6%
11	Roztropice	67,3%
12	Rudzica	67,0%
13	Świętoszówka	65,4%
14	Wieszcza	71,3%
15	gmina Jasienica	65,8%

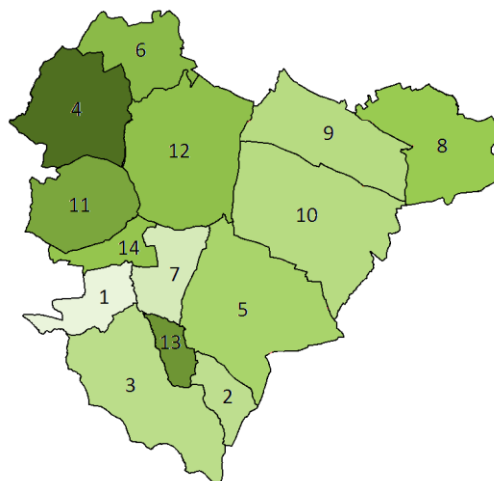

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Kolejnymi danymi podjętymi do analizy są dane dotyczące zdawalności egzaminu gimnazjalnego – średnie wyniki uczniów z matematyki. Najwyższe średnie wyniki dotyczą sołectw: Iłownica, Roztropice, Świętoszówka. Natomiast najniższe średnie wyniki odnotowano w sołectwach: Bielowicko, Biery, Grodziec, Jasienica, Łazy, Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne.

Tabela 13. Zdawalność egzaminu gimnazjalnego – średnia wyników uczniów z matematyki – destymulanta. (Dane z 2015 roku)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	34,0%
2	Biery	44,1%
3	Grodziec	44,8%
4	Iłownica	69,2%
5	Jasienica	48,8%
6	Landek	55,6%
7	Łazy	38,6%
8	Mazańcowice	52,4%
9	Międzyrzecze Dolne	45,8%
10	Międzyrzecze Górne	45,8%
11	Roztropice	59,3%
12	Rudzica	54,5%
13	Świętoszówka	62,4%
14	Wieszczęta	53,5%
15	gmina Jasienica	52,2%

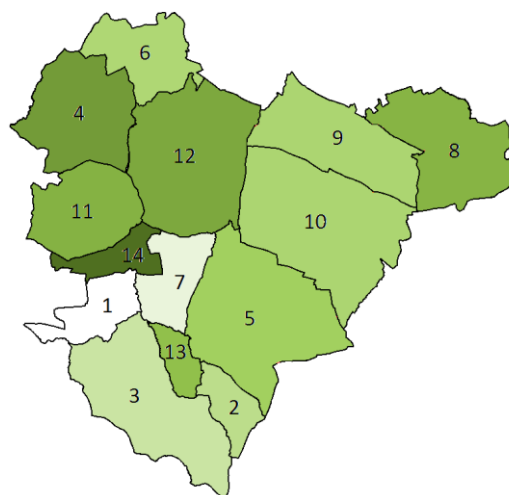

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Kolejnym analizowanym wskaźnikiem jest zdawalność egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego (poziom podstawowy). Najwyższe średnie wyniki odnotowano w następujących sołectwach: Iłownica, Rudzica, Wieszczęta. Natomiast najniższe średnie oceny odnotowano w sołectwach: Biery, Grodziec, Jasienica, Landek, Łazy, Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne.

Tabela 14. Zdawalność egzaminu gimnazjalnego – średnia wyników uczniów z języka angielskiego (poziom podstawowy)- destymulanta. (Dane z 2015 roku)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	brak danych
2	Biery	60,1%
3	Grodziec	56,9%
4	Iłownica	76,3%
5	Jasienica	65,9%
6	Landek	63,1%
7	Łazy	49,6%
8	Mazańcowice	72,0%
9	Międzyrzecze Dolne	63,6%
10	Międzyrzecze Górne	63,6%
11	Roztropice	72,3%
12	Rudzica	74,0%
13	Świętoszówka	69,8%

14	Wieszczęta	84,0%
15	gmina Jasienica	67,6%

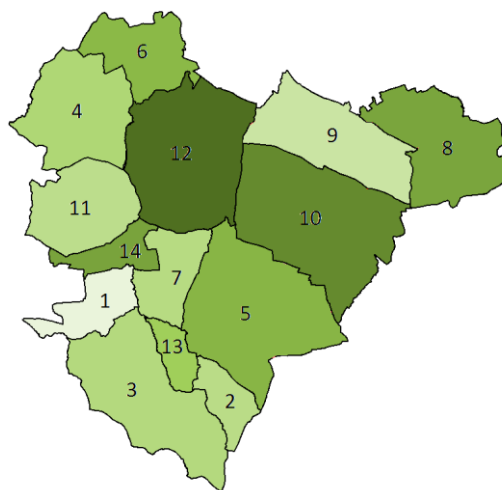
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej

Kolejnym analizowanym wskaźnikiem była wskaźnik obciążenia demograficznego. Wskaźnik obciążenia demograficznego określa względną liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym (kobiety, mężczyźni do 18 roku życia) oraz poprodukcyjnym (kobiety od 60 roku życia, mężczyźni od 65 roku życia) w odniesieniu do liczby osób w wieku produkcyjnym.

Najwyższe wartości wskaźnika odnotowano w sołectwach: Jasienica, Landek, Mazańcowice, Międzyrzecze Górne, Rudzica, Wieszczęta, świadczy to o większej ilości osób w wieku nieprodukcyjnym. Natomiast najniższe wartości wskaźnika dotyczą sołectw: Bielowicko oraz Roztropice, co wskazuje na niższy wskaźnik demograficzny.

Tabela 15. Wskaźnik obciążenia demograficznego - stymulanta. (Dane z 12.2015 r.)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	52,54%
2	Biery	57,18%
3	Grodziec	57,71%
4	Iłownica	58,16%
5	Jasienica	60,89%
6	Landek	60,75%
7	Łazy	57,47%
8	Mazańcowice	61,43%
9	Międzyrzecze Dolne	55,65%
10	Międzyrzecze Górne	62,31%
11	Roztropice	56,90%
12	Rudzica	63,18%
13	Świątoszówka	59,64%
14	Wieszczęta	61,49%
15	gmina Jasienica	60,13%

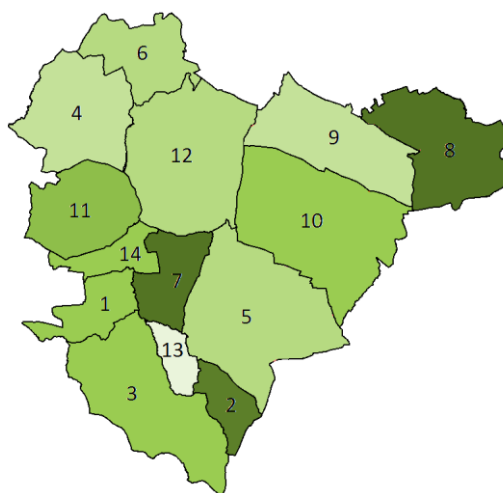

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

W ramach analizy sfery społecznej wzięto także pod uwagę zaangażowanie lokalnej społeczności w życie publiczne. Najlepszym wskaźnikiem aktywności społecznej jest frekwencja w wyborach. Analizie poddano frekwencję w II turze wyborów Prezydenckich w 2015 roku. Najwyższą frekwencję odnotowano w sołectwach: Biery, Łazy, Mazańcowice. Natomiast najniższa frekwencja dotyczyła sołectw: Bielowicko, Iłownica, Jasienica, Landek, Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne, Rudzica, Świątoszówka, Wieszczęta.

Tabela 16. Frekwencja wyborcza w II turze wyborów Prezydenckich w 2015 roku - destymulanta. (Dane z 2015 roku)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	62,43%
2	Biery	65,23%
3	Grodziec	62,46%
4	Łownica	60,03%
5	Jasienica	61,01%
6	Landek	61,39%
7	Łazy	65,80%
8	Mazańcowice	65,64%
9	Międzyrzecze Dolne	60,28%
10	Międzyrzecze Górne	61,91%
11	Roztropice	62,97%
12	Rudzica	60,87%
13	Świątoszówka	58,27%
14	Wieszczęta	62,43%
15	gmina Jasienica	62,43%

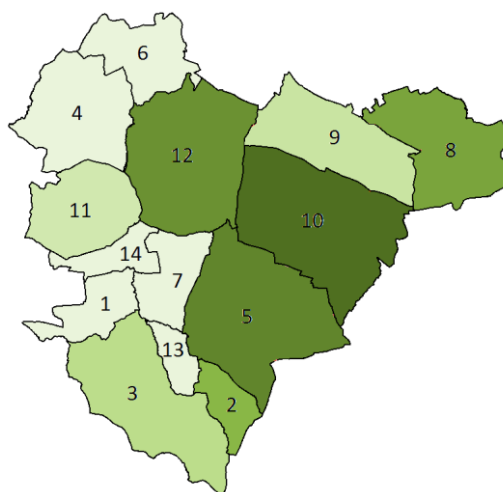

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Podczas diagnozy analizie poddano także dane dotyczące liczby wydarzeń kulturalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Najniższe wartości wskaźnika świadczą o mniejszej liczbie wydarzeń kulturalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców, odnotowano je w następujących sołectwach: Bielowicko, Łownica, Landek, Łazy, Świątoszówka, Wieszczęta. Najwyższe wartości wskaźnika informują o większej liczbie wydarzeń kulturalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców, dotyczą sołectw: Biery, Jasienica, Mazańcowice, Międzyrzecze Górne, Rudzica.

Tabela 17. Liczba wydarzeń kulturalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców - destymulanta. (Dane z 2015 r.)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	0,00
2	Biery	0,47
3	Grodziec	0,24
4	Łownica	0,00
5	Jasienica	0,60
6	Landek	0,00
7	Łazy	0,00
8	Mazańcowice	0,52
9	Międzyrzecze Dolne	0,17
10	Międzyrzecze Górne	0,65
11	Roztropice	0,13
12	Rudzica	0,56
13	Świątoszówka	0,00
14	Wieszczęta	0,00
15	gmina Jasienica	0,41

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Podsumowanie – sfera społeczna

Do analizy sfery społecznej wykorzystano następujące wskaźniki, zawarte w tabeli poniżej.

Lp.	Wskaźnik
1	Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym
2	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym
3	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców
4	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców
5	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców
6	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w przeliczeniu na 100 mieszkańców
7	Liczba osób objętych pomocą w ramach procedury „Niebieska karta” w przeliczeniu na 100 mieszkańców
8	Liczba przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców
9	Liczba przeprowadzonych interwencji domowych (przemoc domowa) w przeliczeniu na 100 mieszkańców
10	Zdawalność egzaminu gimnazjalnego – średnia wyników uczniów z języka polskiego
11	Zdawalność egzaminu gimnazjalnego – średnia wyników uczniów z matematyki
12	Zdawalność egzaminu gimnazjalnego – średnia wyników uczniów z języka angielskiego (poziom podstawowy)
13	Wskaźnik obciążenia demograficznego
14	Frekwencja wyborcza w II turze wyborów Prezydenckich w 2015 roku
15	Liczba wydarzeń kulturalnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Tabela prezentuje wartości poszczególnych analizowanych wskaźników oraz wartość wskaźnika syntetycznego Perkala z podziałem gminy Jasienica na sołectwa. Biorąc pod uwagę dane zaprezentowane w tabeli można wnioskować, że wśród stref, które znajdują się w stanie kryzysowym wymienić należy:

- **Bielowicko (8,154),**
- **Grodziec (5,468),**
- **Jasienica (5,466),**
- **Landek (8,497),**
- **Łazy (7,634),**
- **Międzyrzecze Dolne (7,637),**
- **Międzyrzecze Górne (5,601),**
- **Roztropice (7,585),**
- **Świątoszówka (6,523),**
- **Wieszczęta (7,041)**

Tabela 18. Wskaźnik syntetyczny Perkala - sfera społeczna

L p.	Sołectwo	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Wskaźnik syntetyczny	Liczba wskaźników powyżej średniej
1	Bielowicko	1,00 0	1,0 00	0,2 06	0,5 71	0,4 49	0,0 00	0,4 78	0,2 44	0,7 59	1,0 00	1,0 00	bd	0,0 00	0,4 47	1,0 00	8,154	10
2	Biery	0,46 8	0,7 21	0,0 28	0,3 43	0,3 59	0,0 00	0,3 04	0,1 66	0,3 10	0,2 14	0,7 13	0,6 96	0,4 36	0,0 77	0,2 81	5,116	8
3	Grodziec	0,37 4	0,6 12	0,1 67	0,1 94	0,2 03	0,0 00	0,0 80	0,4 00	0,2 41	0,1 57	0,6 95	0,7 87	0,4 86	0,4 44	0,6 28	5,468	7
4	Iłownica	0,00 0	0,0 00	0,0 32	0,0 00	0,0 00	0,0 00	0,0 00	0,0 86	0,0 31	0,2 31	0,0 00	0,2 24	0,5 29	0,7 67	1,0 00	2,900	3
5	Jasienica	0,34 5	0,2 99	0,1 23	0,4 54	0,3 93	0,1 15	0,1 11	0,5 67	0,1 94	0,2 52	0,5 80	0,5 27	0,7 85	0,6 36	0,0 85	5,466	10
6	Landek	0,55 0	0,6 72	0,2 36	0,3 34	0,3 88	1,0 00	0,5 10	0,1 82	1,0 00	0,2 73	0,3 86	0,6 08	0,7 72	0,5 86	1,0 00	8,497	13

7	Łazy	0,70 7	0,7 03	0,1 39	0,4 02	0,3 59	0,6 67	0,1 58	0,0 00	0,9 40	0,2 27	0,8 69	1,0 00	0,4 63	0,0 00	1,0 00	7,634	11
8	Mazańcowice	0,35 8	0,5 17	0,0 47	0,1 96	0,1 20	0,0 00	0,3 35	0,4 69	0,2 17	0,0 97	0,4 77	0,3 50	0,8 36	0,0 22	0,2 05	4,246	4
9	Międzyrzecze Dolne	0,88 5	0,7 53	0,2 27	0,3 11	0,4 48	0,0 00	0,9 68	0,3 91	0,2 78	0,3 58	0,6 64	0,5 94	0,2 92	0,7 33	0,7 35	7,637	13
10	Międzyrzecze Górne	0,46 5	0,6 24	0,0 41	0,1 38	0,1 70	0,0 00	0,3 60	0,5 38	0,2 14	0,3 58	0,6 64	0,5 94	0,9 19	0,5 16	0,0 00	5,601	10
11	Roztropice	0,65 5	0,6 72	1,0 00	0,6 93	1,0 00	0,0 00	1,0 00	0,1 97	0,0 00	0,1 66	0,2 81	0,3 40	0,4 10	0,3 76	0,7 95	7,585	7
12	Rudzica	0,31 5	0,5 50	0,0 00	0,0 53	0,0 18	0,1 99	0,0 02	0,1 81	0,1 83	0,1 78	0,4 18	0,2 91	1,0 00	0,6 55	0,1 33	4,176	4
13	Świątoszówka	0,44 5	0,7 78	0,0 83	0,1 93	0,1 18	0,0 00	0,1 47	1,0 00	0,2 39	0,2 45	0,1 94	0,4 14	0,6 67	1,0 00	1,0 00	6,523	7
14	Wieszczęta	0,23 2	0,6 61	0,2 12	1,0 00	0,3 53	0,0 00	0,9 30	0,5 76	0,3 43	0,0 00	0,4 46	0,0 00	0,8 41	0,4 47	1,0 00	7,041	9
15	gmina Jasienica	0,42 6	0,5 31	0,1 03	0,2 74	0,2 36	0,1 03	0,2 23	0,3 30	0,2 10	0,2 26	0,4 84	0,4 76	0,7 13	0,4 48	0,3 65	5,148	-

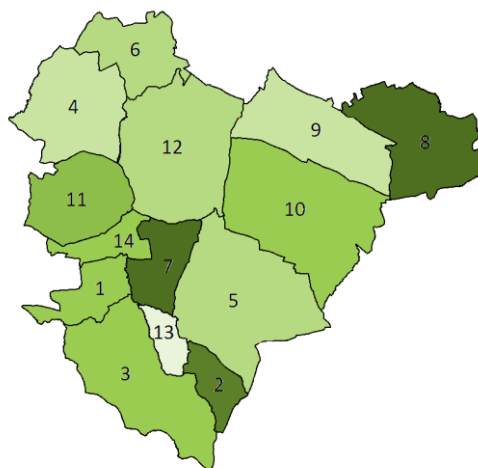
Sfera gospodarcza

Monitoring potencjału rozwoju ekonomiczno-gospodarczego i analiza sytuacji zastanej jest niezwykle ważna w kontekście planowanych działań, w ramach procesu rewitalizacji. Analizie poddany zostanie obszar przedsiębiorczości w gminie Jasienica. Siłą rozwojową każdej miejscowości jest jej kondycja ekonomiczno-gospodarcza. Wyznaczenie obszarów stanowiących o problematycznym charakterze gminy, pozwoli na dokonanie zmian, pozwalających w przyszłości ograniczyć bariery rozwojowe tej gminy. Skuteczne zaplanowanie przemian w lokalnej gospodarce, zwiększy jej konkurencyjność i atrakcyjność dla pracowników oraz potencjalnych inwestorów.

Dane zaprezentowane w poniższej tabeli dotyczą liczby podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Najniższe wartości wskaźnika dotyczą sołectw: Bielowicko, Grodziec, Hłownica, Jasienica, Landek, Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne, Rudzica, Świątoszówka, Wieszczęta, świadczy to o najmniejszej liczbie podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wymienionych sołectwach.

Tabela 19. Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców - destymulanta. (Dane z 30.06.2016 r.)

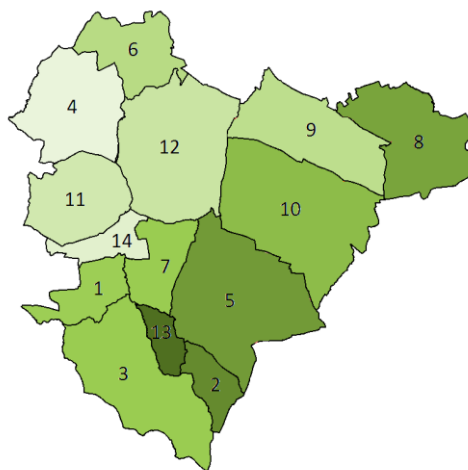
Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	0,62
2	Biery	0,65
3	Grodziec	0,62
4	Hłownica	0,60
5	Jasienica	0,61
6	Landek	0,61
7	Łazy	0,66
8	Mazańcowice	0,66
9	Międzyrzecze Dolne	0,60
10	Międzyrzecze Górne	0,62
11	Roztropice	0,63
12	Rudzica	0,61
13	Świątoszówka	0,58
14	Wieszczęta	0,62
15	gmina Jasienica	0,62

Podczas diagnozy sfery gospodarczej w gminie Jasienica wzięto pod uwagę liczbę nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Niższe wartości wskaźnika aniżeli wartość dla gminy Jasienica odnotowano w sołectwach: Bielowicko, Hownica, Landek, Łazy, Międzyrzecze Dolne, Roztropice, Rudzica, Wieszcza.

Tabela 20. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców – destymulanta (Dane z 30.06.2016 r.)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	1,43
2	Biery	1,80
3	Grodziec	1,70
4	Hownica	0,69
5	Jasienica	1,71
6	Landek	1,17
7	Łazy	1,45
8	Mazańcowice	1,66
9	Międzyrzecze Dolne	1,12
10	Międzyrzecze Górne	1,53
11	Roztropice	0,93
12	Rudzica	1,00
13	Świątoszówka	1,93
14	Wieszcza	0,77
15	gmina Jasienica	1,45

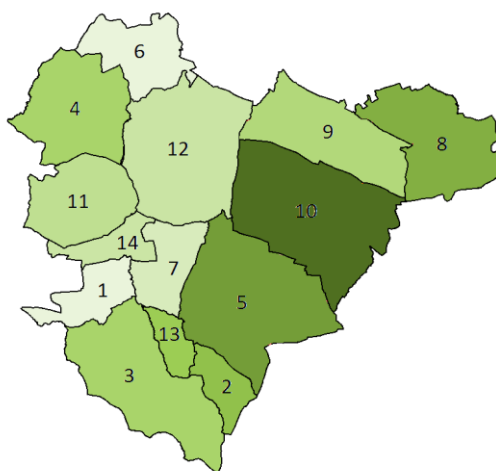

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Analizie poddano także dane dotyczące liczby podmiotów gospodarczych zatrudniających powyżej 10 osób w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Najmniejsze wartości wskaźnika odnotowano w sołectwach: Bielowicko, Grodziec, Hownica, Landek, Łazy, Międzyrzecze Dolne, Roztropice, Rudzica, Świątoszówka, Wieszcza, świadczy to o najmniejszej liczbie podmiotów gospodarczych zatrudniających powyżej 10 osób w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wymienionych sołectwach.

Tabela 21. Liczba podmiotów gospodarczych zatrudniających powyżej 10 osób w przeliczeniu na 100 mieszkańców - destymulanta. (Dane z 30.06.2016 r.)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	0,00
2	Biery	0,55
3	Grodziec	0,40
4	Hownica	0,10
5	Jasienica	0,71
6	Landek	0,00
7	Łazy	0,11
8	Mazańcowice	0,63
9	Międzyrzecze Dolne	0,35
10	Międzyrzecze Górne	0,92
11	Roztropice	0,27
12	Rudzica	0,20
13	Świątoszówka	0,48
14	Wieszcza	0,19
15	gmina Jasienica	0,49

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Podsumowanie – sfera gospodarcza

Do analizy sfery gospodarczej wykorzystano następujące wskaźniki, które pomogły w diagnozie tego obszaru: liczbę podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców, liczbę nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców, liczbę podmiotów gospodarczych zatrudniających powyżej 10 osób w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Tabela prezentuje wartości poszczególnych analizowanych wskaźników oraz wartość wskaźnika syntetycznego Perkala z podziałem gminy Jasienica na poszczególne sołectwa. Biorąc pod uwagę dane zaprezentowane w tabeli można wnioskować, że wśród sołectw, które znajdują się w stanie kryzysowym wymienić należy: **Bielowicko (2,223), Iłownica (2,893), Landek (2,575), Łazy (2,032), Międzyrzecze Dolne (1,810), Roztropice (2,375), Rudzica (2,264), Wieszcza (2,495).**

Tabela 22. Wskaźnik syntetyczny Perkala - sfera gospodarcza

Lp.	Sołectwo	liczba podmiotów gosp.	liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gosp.	liczba podmiotów gosp. zatrudniających powyżej 10 os.	Wskaźnik syntetyczny
1	Bielowicko	0,818	0,405	1,000	2,223
2	Biery	0,384	0,110	0,406	0,900
3	Grodziec	0,104	0,190	0,561	0,855
4	Iłownica	1,000	1,000	0,893	2,893
5	Jasienica	0,099	0,178	0,226	0,503
6	Landek	0,963	0,612	1,000	2,575
7	Łazy	0,766	0,387	0,879	2,032
8	Mazańcowice	0,000	0,218	0,319	0,537
9	Międzyrzecze Dolne	0,535	0,651	0,624	1,810
10	Międzyrzecze Górne	0,304	0,321	0,000	0,625
11	Roztropice	0,862	0,803	0,710	2,375
12	Rudzica	0,729	0,752	0,783	2,264
13	Świętoszówka	0,277	0,000	0,475	0,752
14	Wieszcza	0,769	0,935	0,791	2,495
15	gmina Jasienica	0,377	0,389	0,466	1,232

Sfera środowiskowa

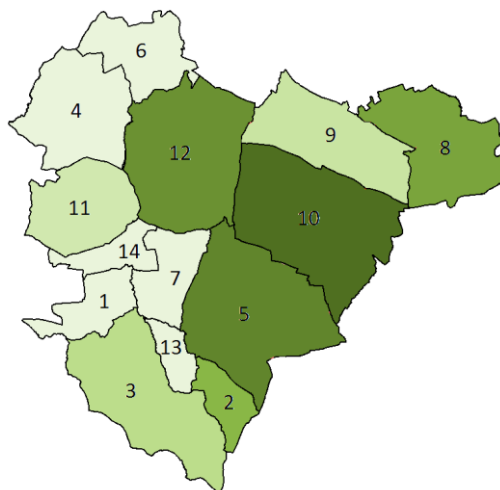
Jednym z równie ważnych aspektów diagnozy obszarów zdegradowanych jest sfera środowiskowa. Analiza tego obszaru pozwoli na określenie kondycji środowiskowej gminy Jasienica. Współcześnie nacisk kładzie się na optymalizowanie sytuacji środowiskowej, gdyż ma ona wpływ na jakość życia mieszkańców gminy oraz stanowi o atrakcyjności i potencjale danego obszaru. Zatem identyfikacja kondycji środowiska w gminie staje się niezwykle potrzebna w celu wyznaczenia obszarów kryzysowych wymagających działań interwencyjnych w ramach procesu rewitalizacji.

Dane udostępnione przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach wskazują na średnie stężenie średnioroczne pyłu PM 10 wynoszące 33 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ oraz pyłu PM 2,5 utrzymujące się na poziomie 24 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Sfera środowiskowa w gminie zdiagnozowana została także na podstawie wskaźnika nagromadzenia wyrobów zawierających azbest w tonach. Najwyższe wartości wskaźnika odnotowano dla sołectw: Bielowicko, Landek, Mazańcowice, Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne, co oznacza największe nagromadzenie wyrobów zawierających azbest w tych sołectwach. Natomiast najniższe wartości wskaźnika dotyczą sołectw: Biery, Łazy, Wieszcza.

Tabela 23. Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest [tona] - stymulanta. (Dane z 2015 r.)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	2184,76
2	Biery	549,57
3	Grodziec	719,71
4	Ilownica	724,68
5	Jasienica	1418,79
6	Landek	2306,69
7	Łazy	61,38
8	Mazańcowice	2436,72
9	Międzyrzecze Dolne	2573,32
10	Międzyrzecze Górne	4438,35
11	Roztropice	572,00
12	Rudzica	954,14
13	Świątoszówka	1037,36
14	Wieszcza	169,23
15	gmina Jasienica	1726,88

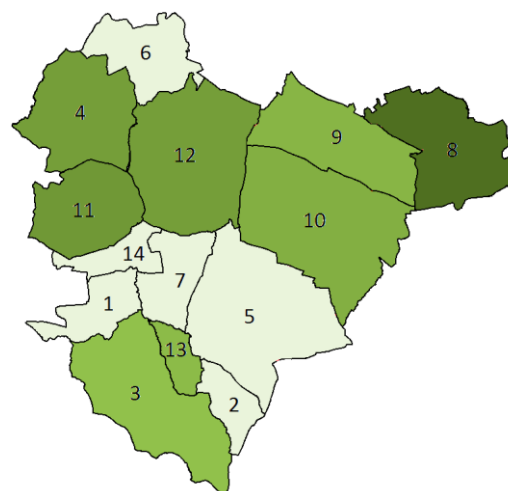

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Poniższa tabela prezentuje dane dotyczące liczby aktywnych i nieaktywnych osuwisk, które zidentyfikowane zostały w 2010 roku przez Państwowy Instytut Geodezyjny. Wyższe wartości niż średnia wartość wskaźnika dla gminy Jasienica odnotowano w następujących sołectwach: Ilownica, Mazańcowice, Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne, Roztropice, Rudzica. Należy również zaznaczyć, iż aktywne osuwiska znajdują się w trzech jednostkach ewidencyjnych: Grodziec, Mazańcowice, Międzyrzecze Górne.

Tabela 24. Liczba aktywnych i nieaktywnych osuwisk – stymulanta. (Dane z 2010 r.)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	0
2	Biery	0
3	Grodziec	2
4	Ilownica	8
5	Jasienica	0
6	Landek	0
7	Łazy	0
8	Mazańcowice	16
9	Międzyrzecze Dolne	4
10	Międzyrzecze Górne	5
11	Roztropice	9
12	Rudzica	8
13	Świątoszówka	3
14	Wieszcza	0
15	gmina Jasienica	3,9

Podsumowanie - sfera środowiskowa

Do analizy sfery środowiskowej wykorzystano następujące wskaźniki, które pomogły w diagnozie tego obszaru: dane na temat stężenia średniodobowego pyłu PM10, wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest [m^2/M] oraz liczbę aktywnych i nieaktywnych osuwisk.

Tabela prezentuje wartości poszczególnych analizowanych wskaźników oraz wartość wskaźnika syntetycznego Perkala z podziałem gminy Jasienica na poszczególne sołectwa. Biorąc pod uwagę dane zaprezentowane w tabeli można wnioskować, że wśród sołectw, które znajdują się w stanie kryzysowym wymienić należy:

Iłownica (0,652), Mazańcowice (1,543), Międzyrzecze Dolne (0,824), Międzyrzecze Górne (1,313), Roztropice (0,680), Rudzica (0,704).

Tabela 25. Wskaźnik syntetyczny Perkala - sfera środowiskowa.

Lp.	Sołectwo	Azbest	Osuwiska	Wskaźnik syntetyczny
1	Bielowicko	0,485	0,000	0,485
2	Biery	0,112	0,000	0,112
3	Grodziec	0,150	0,125	0,275
4	Iłownica	0,152	0,500	0,652
5	Jasienica	0,310	0,000	0,310
6	Landek	0,513	0,000	0,513
7	Łazy	0,000	0,000	0,000
8	Mazańcowice	0,543	1,000	1,543
9	Międzyrzecze Dolne	0,574	0,250	0,824
10	Międzyrzecze Górne	1,000	0,313	1,313
11	Roztropice	0,117	0,563	0,680
12	Rudzica	0,204	0,500	0,704
13	Świątoszówka	0,223	0,188	0,411
14	Wieszczęta	0,025	0,000	0,025
15	gmina Jasienica	0,381	0,245	0,626

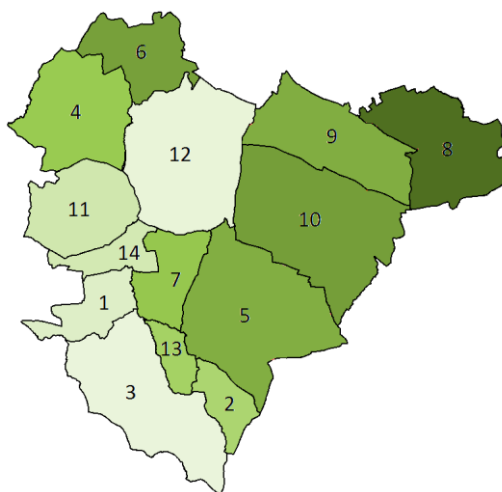
Sfera przestrzenno-funkcjonalna

O potencjale i atrakcyjności danego obszaru świadczą także warunki przestrzenno-funkcjonalne, mogą one stać się przyczynkiem do przyciągania nowych mieszkańców lub potencjalnych inwestorów. Określenie obszarów problemowych w tym zakresie dotyczyć będzie przede wszystkim kategorii uwarunkowań przestrzennych.

W tabeli zaprezentowano dane dotyczące liczby budynków, które posiadają czynne przyłącze wodociągowe w stosunku do łącznej liczby budynków. Najniższe wartości wskaźnika odnotowano dla sołectw: Bielowicko, Biery, Grodziec, Roztropice, Rudzica, Świątoszówka, Wieszczęta. Oznacza to, że w wymienionych sołectwach liczba budynków, które posiadają czynne przyłącza wodociągowe w stosunku do łącznej liczby budynków jest najniższa. Najwyższe wartości wskaźnika dotyczą sołectw: Mazańcowice, Międzyrzecze Górne, Landek, świadczy to o największej liczbie budynków, które posiadają czynne przyłącza wodociągowe w stosunku do łącznej liczby budynków.

Tabela 26. Liczba budynków, które posiadają czynne przyłącze wodociągowe w stosunku do łącznej liczby budynków - destymulanta. (Dane z 30.05.2016 r.)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	50,6%
2	Biery	68,6%
3	Grodziec	46,2%
4	Iłownica	75,5%
5	Jasienica	82,1%
6	Landek	85,4%
7	Łazy	76,4%
8	Mazańcowice	96,8%
9	Międzyrzecze Dolne	82,3%
10	Międzyrzecze Górne	85,9%
11	Roztropice	55,8%
12	Rudzica	46,9%
13	Świątoszówka	71,3%
14	Wieszczęta	54,6%
15	gmina Jasienica	75,0%

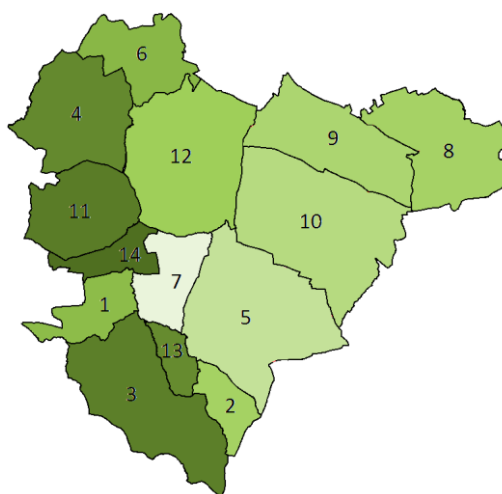

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Podczas analizy sfery przestrzenno-funkcjonalnej wzięto także pod uwagę liczbę przystanków przypadających na 100 mieszkańców. W przypadku siedmiu sołectw wartość wskaźnika była mniejsza niż wartość referencyjna, która wyniosła 0,52. Do tych obszarów zaliczyć należy następujące sołectwa: Biery, Jasienica, Łazy, Mazańcowice, Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne, Rudzica, co oznacza, że wymienione sołectwa posiadają najmniejszą liczbę przystanków przypadających na 100 mieszkańców. Największe wartości wskaźnika dotyczą sołectw: Wieszczęta, Grodziec, Roztropice.

Tabela 27. Liczba przystanków komunikacji miejskiej w przeliczeniu na 100 mieszkańców - destymulanta. (Dane z 30.05.2016 r.)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	0,63
2	Biery	0,47
3	Grodziec	1,05
4	Iłownica	0,98
5	Jasienica	0,31
6	Landek	0,67
7	Łazy	0,11
8	Mazańcowice	0,46
9	Międzyrzecze Dolne	0,43
10	Międzyrzecze Górne	0,38
11	Roztropice	1,07
12	Rudzica	0,50
13	Świątoszówka	0,97
14	Wieszczęta	1,15
15	gmina Jasienica	0,52

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Podsumowanie – sfera przestrzenno-funkcjonalna

Do analizy sfery przestrzenno-funkcjonalnej wykorzystano następujące wskaźniki, które pomogły w diagnozie tego obszaru: liczba budynków, które posiadają czynne przyłącze wodociągowe w stosunku do łącznej liczby budynków, liczba budynków, które posiadają czynne przyłącze kanalizacyjne w stosunku do łącznej liczby budynków, liczba przystanków komunikacji miejskiej w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Tabela prezentuje wartości poszczególnych analizowanych wskaźników oraz wartość wskaźnika syntetycznego Perkala z podziałem gminy Jasienica na poszczególne sołectwa. Biorąc pod uwagę dane zaprezentowane w tabeli można wnioskować, że wśród sołectw, które znajdują się w stanie kryzysowym wymienić należy: **Bielowicko (2,416), Biery (1,901), Grodziec (2,900), Iłownica (2,258), Jasienica (0,880), Landek (1,761), Łazy (1,404), Międzyrzecze Dolne (1,594), Międzyrzecze Górne (1,478), Roztropice (2,728), Rudzica (2,358), Świętoszówka (2,325), Wieszcza (2,835).**

Tabela 28. Syntetyczny wskaźnik Perkala - strefa przestrzenno-funkcjonalna

Lp.	Sołectwo	Wodociągi	Kanalizacja	Przystanki	Wskaźnik syntetyczny
1	Bielowicko	0,914	1,000	0,502	2,416
2	Biery	0,559	1,000	0,342	1,901
3	Grodziec	1,000	1,000	0,900	2,900
4	Iłownica	0,422	1,000	0,836	2,258
5	Jasienica	0,291	0,401	0,188	0,880
6	Landek	0,226	1,000	0,535	1,761
7	Łazy	0,404	1,000	0,000	1,404
8	Mazańcowice	0,000	0,000	0,337	0,337
9	Międzyrzecze Dolne	0,287	1,000	0,307	1,594
10	Międzyrzecze Górne	0,217	1,000	0,261	1,478
11	Roztropice	0,812	1,000	0,916	2,728
12	Rudzica	0,987	1,000	0,371	2,358
13	Świętoszówka	0,505	1,000	0,820	2,325
14	Wieszcza	0,835	1,000	1,000	2,835
15	gmina Jasienica	0,431	0,699	0,393	0,520

Sfera techniczna

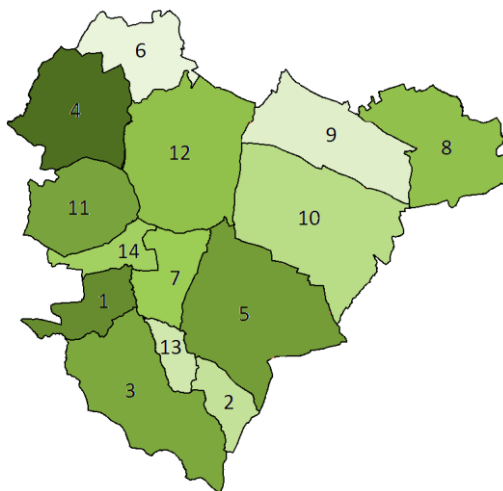
Badany aspekt sfery technicznej, czyli infrastruktura techniczna gminy Jasienica umożliwi diagnozę jakości życia mieszkańców oraz precyzyjnie wskaże obszary problemowe z jakimi boryka się gmina w tym zakresie. Badane wskaźniki świadczą o poziomie rozwoju technicznego gminy.

Dane zawarte w tabeli poniżej dotyczą szacowanej długości dróg wymagających remontu w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Wyższe wartości aniżeli średnia dla gminy Jasienica odnotowano dla sołectw: Bielowicko, Grodziec, Iłownica, Jasienica, Mazańcowice, Roztropice, Rudzica, co świadczy o tym, iż w wymienionych sołectwach szacowana długość dróg do remontu w przeliczeniu na 100 mieszkańców jest największa. Najniższe wartości wskaźnika odnotowano dla sołectw: Landek oraz Międzyrzecze Dolne, co świadczy o tym, że w

wymienionych sołectwach szacowana długość dróg wymagających remontu w przeliczeniu na 100 mieszkańców jest najmniejsza.

Tabela 29. Szacowana długość dróg wymagających remontu w przeliczeniu na 100 mieszkańców – stymulanta. (Dane z 07.2016 r.)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	6,05%
2	Biery	5,69%
3	Grodziec	5,97%
4	Łownica	6,13%
5	Jasienica	6,00%
6	Landek	5,54%
7	Łazy	5,85%
8	Mazańcowice	5,89%
9	Międzyrzecze Dolne	5,58%
10	Międzyrzecze Górne	5,74%
11	Roztropice	5,98%
12	Rudzica	5,89%
13	Świątoszówka	5,65%
14	Wieszczęta	5,82%
15	gmina Jasienica	5,86%

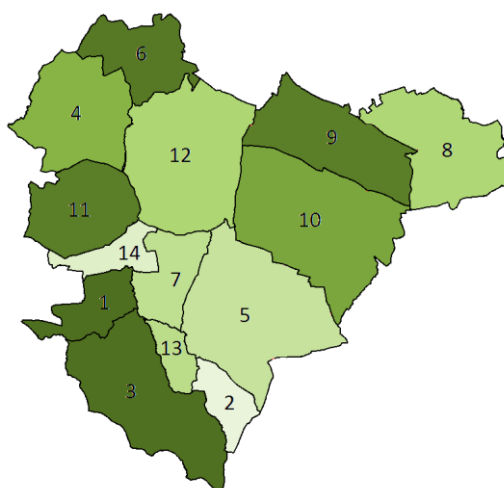

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Tabela zawiera informacje na temat liczby wydanych pozwoleń na budowę w stosunku do łącznej liczby budynków. Najniższe wartości wskaźnika odnotowano w sołectwach: Biery, Jasienica, Łazy, Mazańcowice, Rudzica, Świątoszówka, Wieszczęta, co wskazuje na najniższą liczbę wydanych pozwoleń na budowę w stosunku do łącznej liczby budynków. Najwyższe wartości wskaźnika dotyczą sołectw: Bielowicko, Grodziec, Międzyrzecze Dolne, co wskazuje na największą liczbę wydanych pozwoleń na budowę w stosunku do łącznej liczby budynków.

Tabela 30. Liczba wydanych pozwoleń na budowę w stosunku do łącznej liczby budynków - destymulanta. (Dane z 30.05.2016 r.)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	11,18
2	Biery	1,37
3	Grodziec	11,17
4	Łownica	7,06
5	Jasienica	3,29
6	Landek	10,60
7	Łazy	3,66
8	Mazańcowice	4,49
9	Międzyrzecze Dolne	10,33
10	Międzyrzecze Górne	7,93
11	Roztropice	10,30
12	Rudzica	4,57
13	Świątoszówka	3,87
14	Wieszczęta	1,97
15	gmina Jasienica	5,60

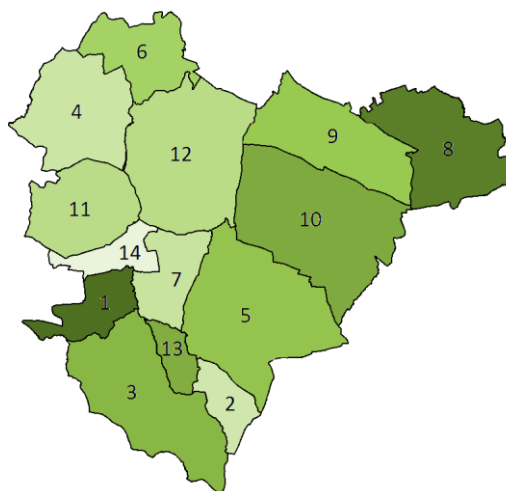
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Tabela prezentuje dane dotyczące liczby zabytków wpisanych do rejestru zabytków w przeliczeniu na 100 ha. Niższe wartości aniżeli wartość referencyjna odnotowano w następujących sołectwach: Biery, Łownica, Landek, Łazy, Roztropice, Rudzica, Wieszczęta. Oznacza to, że w wymienionych sołectwach występują

najmniejsza ilość zabytków w przeliczeniu na 100 ha. Natomiast najwyższe wartości wskaźnika odnotowano dla sołectw: Bielowicko, Mazańcowice, Międzyrzecze Górne, co wskazuje na największą liczbę zabytków wpisanych do rejestru w przeliczeniu na 100 ha.

Tabela 31. Liczba zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w przeliczeniu na 100 mieszkańców - destymulanta. (Dane z 07.2016 r.)

Lp.	Sołectwo	Wartość wskaźnika
1	Bielowicko	6,10
2	Biery	2,31
3	Grodziec	4,41
4	Hownica	2,44
5	Jasienica	4,10
6	Landek	3,58
7	Łazy	2,58
8	Mazańcowice	5,75
9	Międzyrzecze Dolne	3,97
10	Międzyrzecze Górne	4,72
11	Roztropice	2,95
12	Rudzica	2,96
13	Świątoszówka	4,65
14	Wieszczęta	1,50
15	gmina Jasienica	3,89

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego

Podsumowanie – sfera techniczna

Do analizy sfery technicznej wykorzystano następujące wskaźniki, które pomogły w diagnozie tego obszaru: szacowaną długość dróg wymagających remontu w przeliczeniu na 100 mieszkańców, liczbę wydanych pozwoleń na budowę w stosunku do łącznej liczby budynków, liczbę zabytków wpisanych do rejestru zabytków w przeliczeniu na 100 ha

Tabela prezentuje wartości poszczególnych analizowanych wskaźników oraz wartość wskaźnika syntetycznego Perkala z podziałem gminy Jasienica na poszczególne sołectwa. Biorąc pod uwagę dane zaprezentowane w tabeli można wnioskować, że wśród sołectw, które znajdują się w stanie kryzysowym wymienić należy: **Bielowicko (1,858), Biery (1,433), Grodziec (1,351), Hownica (1,623), Jasienica (2,142), Łazy (1,524), Mazańcowice (2,197), Międzyrzecze Dolne (0,694), Międzyrzecze Górne (1,361), Roztropice (1,146), Rudzica (1,583), Świątoszówka (1,605), Wieszczęta (1,415).**

Tabela 32. Syntetyczny wskaźnik Perkala - strefa techniczna

Lp.	Sołectwo	Drogi do remontu	Liczba pozwoleń na budowę	Liczba zabytków	Wskaźnik syntetyczny
1	Bielowicko	0,858	0,000	1,000	1,858
2	Biery	0,258	1,000	0,175	1,433
3	Grodziec	0,717	0,001	0,633	1,351
4	Hownica	1,000	0,419	0,204	1,623
5	Jasienica	0,774	0,804	0,564	2,142
6	Landek	0,000	0,059	0,452	0,511
7	Łazy	0,524	0,766	0,234	1,524
8	Mazańcowice	0,592	0,682	0,923	2,197

Program Rewitalizacji Gminy Jasienica na lata 2016 - 2020

9	Międzyrzecze Dolne	0,070	0,086	0,538	0,694
10	Międzyrzecze Górne	0,331	0,331	0,699	1,361
11	Roztropice	0,742	0,089	0,315	1,146
12	Rudzica	0,593	0,673	0,317	1,583
13	Świątoszówka	0,176	0,745	0,684	1,605
14	Wieszczęta	0,477	0,938	0,000	1,415
15	gmina Jasienica	0,536	0,569	0,520	0,520

Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych

Obszar zdegradowany to taki, na którym nasilone są negatywne zjawiska społeczne, do których zaliczyć można m.in.: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji, niski poziom kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym oraz kulturalnym. Co więcej obszar zdegradowany cechuje się, co najmniej jednym negatywnym zjawiskiem ze sfery gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej.

Obszary zdegradowane wyznaczone zostały na podstawie przeprowadzonej analizy wskaźnikowej w pięciu sferach, podczas której wykorzystano syntetyczny wskaźnik Perkala. Wyższą wartość wskaźnika syntetycznego Perkala, należy interpretować jako obszar, na którym skoncentrowane są negatywne zjawiska.

Tabela 33. Obszary zdegradowane – podsumowanie

Lp.	Sołectwo	Sfera społeczna		Pozostałe sfery	
		Wartość wskaźnika syntetycznego	Liczba wskaźników powyżej średniej dla gminy Jasienica	Wartość wskaźnika syntetycznego	Liczba wskaźników powyżej średniej dla gminy Jasienica
1	Bielowicko	8,154	10	6,982	9
2	Biery	5,116	8	4,346	4
3	Grodziec	5,468	7	5,381	6
4	Iłownica	2,900	3	7,426	7
5	Jasienica	5,466	10	3,835	3
6	Landek	8,497	13	5,360	6
7	Łazy	7,634	11	4,960	4
8	Mazańcowice	4,246	4	4,614	5
9	Międzyrzecze Dolne	7,637	13	4,922	7
10	Międzyrzecze Górne	5,601	10	4,777	4
11	Roztropice	7,585	7	6,929	8
12	Rudzica	4,176	4	6,909	8
13	Świątoszówka	6,523	7	5,093	6
14	Wieszczęta	7,041	9	6,770	7

Obszarami zdegradowanymi w gminie Jasienica są następujące sołectwa: **Bielowicko, Grodziec, Jasienica, Landek, Łazy, Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne, Roztropice, Świątoszówka, Wieszczęta.**

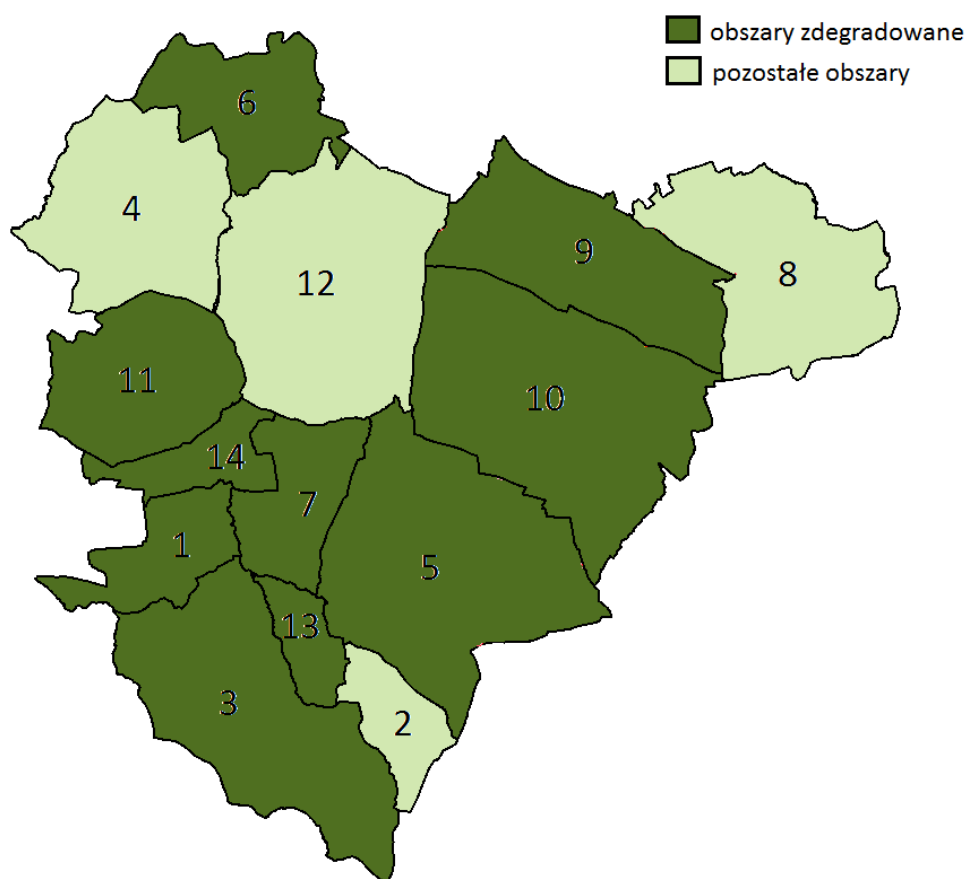
Tabela 34. Obszary zdegradowane w gminie Jasienica

Lp.	Sołectwo	Uzasadnienie
1	Bielowicko	Wskaźnik Perkala sfera społeczna – 8,154 Wskaźnik Perkala pozostałe sfery – 6,982
2	Grodziec	Wskaźnik Perkala sfera społeczna – 5,468 Wskaźnik Perkala pozostałe sfery – 5,381
3	Jasienica	Wskaźnik Perkala sfera społeczna – 5,466 Wskaźnik Perkala pozostałe sfery – 3,835
4	Landek	Wskaźnik Perkala sfera społeczna – 8,497 Wskaźnik Perkala pozostałe sfery – 5,360

5	Łazy	Wskaźnik Perkala sfera społeczna – 7,634 Wskaźnik Perkala pozostałe sfery – 4,960
6	Międzyrzecze Dolne	Wskaźnik Perkala sfera społeczna – 7,637 Wskaźnik Perkala pozostałe sfery – 4,922
7	Międzyrzecze Górne	Wskaźnik Perkala sfera społeczna – 5,601 Wskaźnik Perkala pozostałe sfery – 4,777
8	Roztropice	Wskaźnik Perkala sfera społeczna – 7,585 Wskaźnik Perkala pozostałe sfery – 6,929
9	Świątoszówka	Wskaźnik Perkala sfera społeczna – 6,523 Wskaźnik Perkala pozostałe sfery – 5,093
10	Wieszczęta	Wskaźnik Perkala sfera społeczna – 7,041 Wskaźnik Perkala pozostałe sfery – 6,770

Na poniższej mapie zaprezentowano, które strefy zostały wyznaczone jako obszary zdegradowane.

Mapa 2. Obszary zdegradowane w gminie Jasienica.

Źródło: Opracowanie własne

Niniejsza diagnoza stanowi kompleksowy opis sytuacji obszarów kryzysowych w Gminie Jasienica, które zostały rekomendowane do rewitalizacji. Obszary zdegradowane zostały wskazane w sposób obiektywny w

oparciu o zróżnicowane narzędzia, metody i techniki badawcze. W celu zdiagnozowania problemów dokonano analizy danych zastanych (desk research), której podstawą były zasoby Banku Danych Lokalnych. Przeprowadzono również badania ilościowe CATI/CAWI wśród potencjalnych odbiorców i beneficjentów PR. Dopelnieniem prowadzonych badań uczyniono analizę wskaźnikową, która pozwoliła zobrazować natężenie i koncentrację zjawisk kryzysowych.

W celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji gmina została zbadana w podziale ze względu na sołectwa. Podstawą diagnozy obecnego stanu i projektowania przyszłych zmian była analiza wskaźnikowa. Przeprowadzono analizę pięciu sfer (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej), które określone zostały przez 25 wskaźników. Wnikliwa diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych była podstawą do podjęcia przygotowań do wdrożenia działań rewitalizacyjnych o wielowymiarowym i kompleksowym charakterze i promieniowaniu.

Wyniki badań diagnozujących zjawiska i czynniki kryzysowe

Głównym celem badania ankietowego była identyfikacja zjawisk kryzysowych występujących w Jasienicy oraz ich skala w opinii mieszkańców.

Mieszkańcy Jasienicy wskazali najważniejsze problemy jakie występują w gminie. Do najważniejszych problemów, zdaniem Interesariuszy, zaliczyć należy: bezrobocie, ubóstwo, zjawiska patologiczne, brak miejsc pracy, niski poziom przedsiębiorczości, niewystarczający dostęp do komunikacji zbiorowej, niewystarczający dostęp do obiektów handlowych i usługowych, zły/niewystarczający stan techniczny budynków użyteczności publicznej, zły stan infrastruktury drogowej.

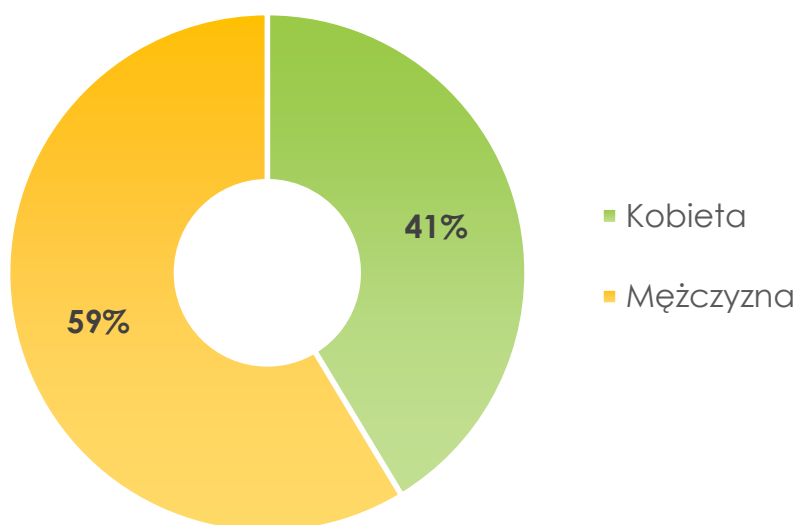
Analizowane zjawiska kryzysowe można podzielić według przyjętych w diagnozie kategorii: społecznej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej oraz środowiskowej. Badanie zostało przeprowadzone techniką CATI (wspomagany komputerowo wywiad telefoniczny) /CAWI (wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony www) oraz PAPI (bezpośredni wywiad kwestionariuszowy). W badaniu wzięło udział 104 mieszkańców gminy Jasienica. Wyniki przeprowadzonych badań stanowią uzupełnienie wcześniej przeprowadzonej analizy desk research oraz analizy wskaźnikowej.

Wyniki przeprowadzonych badań

Ogólna charakterystyka respondentów

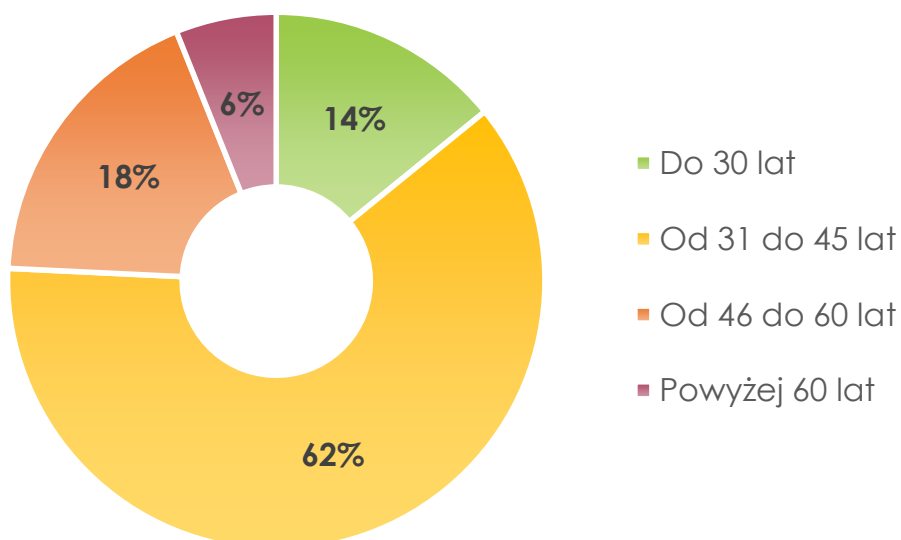
Badaniem objętych zostało łącznie 104 respondentów. Ponad połowę ankietowanych (tj. 59%) stanowili mężczyźni.

Rysunek 26. Struktura respondentów ze względu na płeć [N=104]

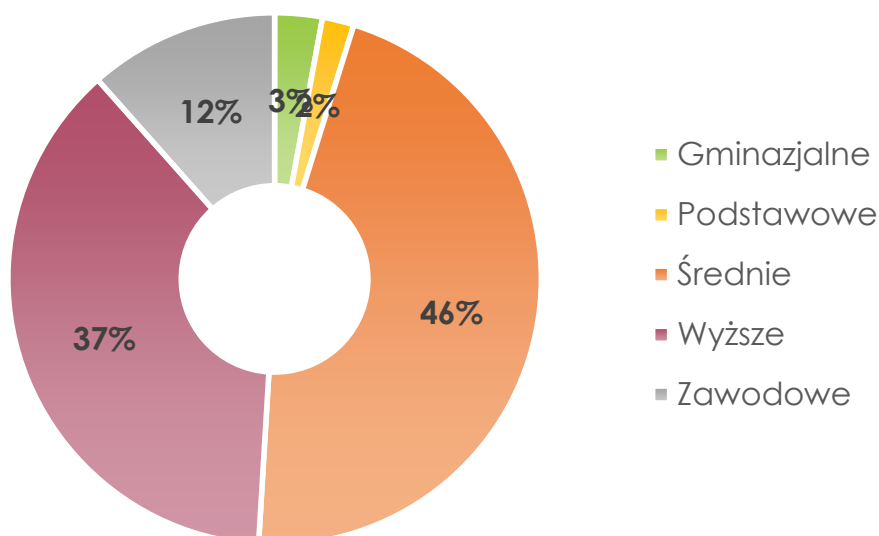
Dokonując analizy wieku respondentów dostrzega się, iż najliczniejsze grupy badanych były reprezentowane przez osoby w wieku od 31 do 45 lat (62%) oraz osoby w wieku od 46 do 60 lat (18%).

Rysunek 27. Struktura respondentów ze względu na wiek [N=104]

Uwzględniając poziom wykształcenia respondentów, należy zauważyć, iż w strukturze ankietowanych największy odsetek stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (46%) bądź wyższym (37%).

Rysunek 28. Struktura respondentów ze względu na wykształcenie [N=104]

W badanej zbiorowości najwięcej mieszkańców pochodziło z sołectwa Jasienica (26,0%), natomiast najmniej liczną grupę stanowili mieszkańcy sołectwa Łazy (1,9%) oraz sołectwa Wieszcza (1,9%).

Tabela 35. Struktura respondentów ze względu na miejsce zamieszkania [N=104]

Sołectwo	%
Sołectwo Bielowicko	4,8%
Sołectwo Biery	6,7%
Sołectwo Grodziec	8,7%
Sołectwo Ilownica	4,8%
Sołectwo Jasienica	26,0%
Sołectwo Landek	5,8%
Sołectwo Łazy	1,9%
Sołectwo Mazańcowice	3,8%
Sołectwo Międzyrzecze Dolne	7,7%
Sołectwo Międzyrzecze Górne	12,5%
Sołectwo Roztropice	5,8%
Sołectwo Rudzica	6,7%
Sołectwo Świętoszówka	2,9%
Sołectwo Wieszcza	1,9%

Problemy

Najważniejszym problemem społecznym, jaki respondenci dostrzegają na wskazanym przez siebie obszarze jest niewystarczająca oferta sportowo-rekreacyjna (plac zabaw, boiska itp.), takiej odpowiedzi udzieliło 45,2% badanych. Ankietowani nierzadko wskazywali także na występowanie problemów takich jak: niewystarczający

dostęp do infrastruktury społecznej (edukacyjnej, wychowawczej, opieki medycznej, pomocy społecznej) – 31,7% oraz niski poziom integracji społecznej – 26,9%.

Tabela 36. Najważniejsze problemy społeczne, jakie w opinii respondentów występują na wskazanym przez nich obszarze [N=104]

Problemy społeczne	%
Bezrobocie	12,5%
Ubóstwo	13,5%
Patologie społeczne (alkoholizm, narkomania)	22,1%
Migracja mieszkańców	13,5%
Wandalizm	15,4%
Przestępczość	5,8%
Niski poziom edukacji	19,2%
Niski poziom integracji społecznej	26,9%
Brak poczucia bezpieczeństwa	6,7%
Niewystarczający dostęp do infrastruktury społecznej (edukacyjnej, wychowawczej, opieki medycznej, pomocy społecznej)	31,7%
Niewystarczająca oferta kulturalna	22,1%
Niewystarczająca oferta sportowo-rekreacyjna (plac zabaw, boiska itp.)	45,2%
Inne	12,5%

Kolejnym obszarem poddanym analizie były problemy gospodarcze. Największym problemem dla mieszkańców jest brak nowych inwestycji, aż 48,1% osób wskazało tą odpowiedź. Następnym najczęściej wskazywanym problemem gospodarczym był brak lub niewystarczająca promocja regionu (36,5%). Respondenci zwrócili także uwagę na niski poziom przedsiębiorczości (28,8%).

Tabela 37. Najważniejsze problemy gospodarcze, jakie w opinii respondentów występują na wskazanym przez nich obszarze [N=104]

Problemy gospodarcze	%
Niski poziom przedsiębiorczości	28,8%
Brak wystarczającej ilości miejsc pracy	25,0%
Zła kondycja lokalnych przedsiębiorstw	9,6%
Brak nowych inwestycji	48,1%
Słaby rozwój handlu i usług	11,5%
Brak wsparcia w tworzeniu własnej działalności gospodarczej	21,2%
Brak lub niewystarczająca promocja regionu	36,5%
Inne	11,5%

W następnej kolejności zidentyfikowane zostały najważniejsze problemy środowiskowe. Głównym problemem okazało się niewystarczające wykorzystanie walorów i zasobów naturalnych, takiej odpowiedzi udzieliło 42,0% badanych. Respondenci wskazywali również na zanieczyszczenie środowiska naturalnego (39,0%).

Tabela 38. Najważniejsze problemy środowiskowe, jakie w opinii respondentów występują na wskazanym przez nich obszarze [N=104]

Problemy środowiskowe	%
Zanieczyszczenie środowiska naturalnego	39,0%
Niewystarczające zarządzanie gospodarką odpadów komunalnych	23,0%
Zły stan estetyczny otoczenia	18,0%
Niewystarczające wykorzystanie walorów i zasobów naturalnych	42,0%
Inne	24,0%

W toku badania zdiagnozowane zostały także najważniejsze problemy przestrzenno-funkcjonalne. Do 3 najczęściej wskazywanych odpowiedzi zalicza się: zły/niewystarczający stan sieci kanalizacyjnej (53,8%), niewystarczający dostęp do komunikacji zbiorowej (37,5%) oraz niewystarczającą ilość miejsc parkingowych (24,0%).

Tabela 39. Najważniejsze problemy przestrzenno-funkcjonalne, jakie w opinii respondentów występują na wskazanym przez nich obszarze [N=104]

Problemy przestrzenno-funkcjonalne	%
Niewystarczająca ilość miejsc parkingowych	24,0%
Niewystarczający dostęp do komunikacji zbiorowej	37,5%
Niewystarczający dostęp do obiektów handlowych i usługowych	22,1%
Zły/niewystarczający stan sieci kanalizacyjnej	53,8%
Zły/niewystarczający stan sieci wodociągowej	20,2%
Zły/niewystarczający stan sieci elektrycznej	5,8%
Zły/niewystarczający stan sieci gazownictwa	2,9%
Inne	15,4%

W obszarze dotyczącym problemów technicznych, większość badanych (79,8%) wskazała na zły/niewystarczający stan infrastruktury drogowej. 15,4% ankietowanych uważa, że stan techniczny obiektów użyteczności publicznej jest w złym bądź niewystarczającym stanie.

Tabela 40. Najważniejsze problemy techniczne, jakie w opinii respondentów występują na wskazanym przez nich obszarze [N=104]

Problemy techniczne	%
Zły/niewystarczający stan techniczny obiektów użyteczności publicznej	15,4%
Zły stan estetyczny budynków mieszkalnych	8,7%
Zły stan zabytków	4,8%
Zły/niewystarczający stan infrastruktury drogowej	79,8%
Inne	10,6%

Identyfikacja obszarów rewitalizacji

W toku badania poproszono o wskazanie obszarów, które zdaniem ankietowanych powinny zostać poddane rewitalizacji. Ankietowani najczęściej wskazywali na sołectwo Jasienica, takiej odpowiedzi udzieliło 23,1% badanych. Następnie wskazywano sołectwo Grodziec (10,6%) oraz sołectwo Międzyrzecze Górne (9,6%).

Tabela 41. Obszary, które zdaniem respondentów powinny zostać poddane rewitalizacji [N=104]

Sołectwo	%
Bielowicko	3,9%
Biery	6,7%
Grodziec	10,6%
Iłownica	4,8%
Jasienica	23,1%
Landek	6,7%
Łazy	4,8%
Mazańcowice	6,7%
Międzyrzecze Dolne	7,7%
Międzyrzecze Górne	9,6%
Roztropice	5,8%
Rudzica	5,8%
Świątoszówka	1,9%
Wieszczęta	1,9%

Badanych poproszono także, aby określili swój związek ze wskazanym obszarem. Ankietowani najczęściej odpowiadali, że jest to ich miejsce zamieszkania (85,6%). 3,8% respondentów wskazało, że jest to ich miejsce wypoczynku.

Tabela 42. Związek respondentów z danym obszarem [N=104]

Wyszczególnienie	%
Miejsce zamieszkania	85,6%
Miejsce pracy	0,0%
Miejsce wypoczynku	3,8%
Inne	10,6%

Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

W toku badania respondentów poproszono o wskazanie, głównych potrzeb, którym powinna służyć rewitalizacja. Do najważniejszych potrzeb rewitalizacyjnych należy remont dróg (43 wskazania), remont chodników (23 wskazania), rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej (16 wskazania). Zdaniem mieszkańców w ramach działań rewitalizacyjnych, należy tworzyć miejsca organizacji zajęć sportowych, rekreacyjnych, budowa placów zabaw. W tabeli zaprezentowano wykaz odpowiedzi respondentów, przy których odnotowano min. 2 wskazania.

Równie ważny okazał się remont/budowa kanalizacji. W tabeli zaprezentowano wykaz odpowiedzi respondentów, przy których odnotowano min. 4 wskazania.

Tabela 43. Działania inwestycyjne, jakie zdaniem respondentów należałoby podjąć, aby zniwelować występowanie negatywnych zjawisk

wyszczególnienie	N
remont dróg	43
remont chodników	29
rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej	16
budowa placów zabaw	16
remont/budowa kanalizacji	13
oświetlenie ulic	12
poprawa komunikacji miejskiej	9
budowa miejsc parkingowych	5
prace porządkowe	5
poprawa stanu środowiska	5
budowa ścieżek rowerowych	5
budowa sklepów	4
budowa basenu	4

W następnej kolejności, respondenci wskazali swoje propozycje działań w sferze społecznej, kulturalnej i gospodarczej. Do najczęściej wskazywanych odpowiedzi zaliczono: rozbudowę infrastruktury rekreacyjno-sportowej (12 wskazań), organizację imprez (11 wskazań) oraz budowę miejsca spotkań dla dzieci i młodzieży (8 wskazań) i budowę placów zabaw (8 wskazań). Szczegółowy wykaz odpowiedzi, przy których odnotowano min. 3 wskazania, zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 44. Działania w sferze społecznej, kulturalnej i gospodarczej, jakie w opinii respondentów należałoby podjąć podczas procesu rewitalizacji, aby zniwelować występowanie negatywnych zjawisk

wyszczególnienie	N
rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej	12
organizacja imprez	11
budowa miejsca spotkań dla dzieci i młodzieży	8
budowa placów zabaw	8
organizacja imprez	7
organizacja zajęć sportowych, kulturalnych	6
integracja społeczna	3
zwiększanie świadomości ekologicznej	3
rozwój działalności GOK	3

Potencjały gminy zdaniem mieszkańców

Na zakończenie badania respondenci zostali poproszeni o wskazanie potencjału, jaki widzą we wskazanym przez siebie obszarze wymagającym rewitalizacji. 28,8% ankietowanych uznała, że największy potencjał stanowi kapitał ludzki. Dla 26,0% badanych to oferta sportowo-rekreacyjna (place zabaw, boiska itp.) jest mocną stroną wskazanego obszaru, a także bezpieczeństwo, takiej odpowiedzi udzieliło 25,0% badanych.

Potencjał	%
Kapitał ludzki	28,8%
Bezpieczeństwo	25,0%
Edukacja	18,3%
Poziom integracji społecznej	14,4%
Dostęp do infrastruktury społecznej (edukacyjnej, wychowawczej, opieki medycznej, pomocy społecznej)	8,7%
Oferta kulturalna	14,4%
Oferta sportowo-rekreacyjna (place zabaw, boiska itp.)	26,0%
Turystyka	13,5%
Przedsiębiorczość	9,6%
Stan środowiska naturalnego	18,3%
Infrastruktura komunalna (inf. wodno-kanalizacyjna, inf. elektryczna, inf. gazowa)	12,5%
Dostęp do usług handlowych i usługowych	19,2%
Transport (drogi, komunikacja zbiorowa)	13,5%
Inne	10,6%

Podsumowanie

Badani mieszkańcy gminy najczęściej wskazywali, iż obszarem, który powinien zostać poddany rewitalizacji jest sołectwo Jasienica, sołectwo Grodziec oraz sołectwo Międzyrzecze Górne.

W toku badania zidentyfikowane zostały najważniejsze problemy, które w opinii badanych występują na wskazanych przez nich obszarach. Do najczęściej wskazywanych problemów zaliczono:

- problemy społeczne, takie jak: niewystarczająca oferta sportowo-rekreacyjna (place zabaw, boiska itp.), niewystarczający dostęp do infrastruktury społecznej (edukacyjnej, wychowawczej, opieki medycznej, pomocy społecznej) oraz niski poziom integracji społecznej,
- problemy gospodarcze, takie jak: brak nowych inwestycji, brak lub niewystarczająca promocja regionu, niski poziom przedsiębiorczości,
- problemy środowiskowe, takie jak: niewystarczające wykorzystanie walorów i zasobów naturalnych, zanieczyszczenie środowiska naturalnego,
- problemy przestrzenno-funkcjonalne, takie jak: zły/niewystarczający stan sieci kanalizacyjnej, niewystarczający dostęp do komunikacji zbiorowej, niewystarczająca ilość miejsc parkingowych,
- problemy techniczne, takie jak: zły/niewystarczający stan infrastruktury drogowej, zły/niewystarczający stan techniczny obiektów użyteczności publicznej.

W toku badania respondenci wskazali także propozycje działań inwestycyjnych, jakie ich zdaniem należałoby podjąć podczas rewitalizacji, aby zniwelować występowanie negatywnych zjawisk. Najczęściej wskazywane odpowiedzi to: rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej, organizacja imprez, budowa miejsca spotkań dla dzieci i młodzieży, budowa placów zabaw. Dla respondentów największy potencjał rozwoju stanowi kapitał ludzki.

Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji

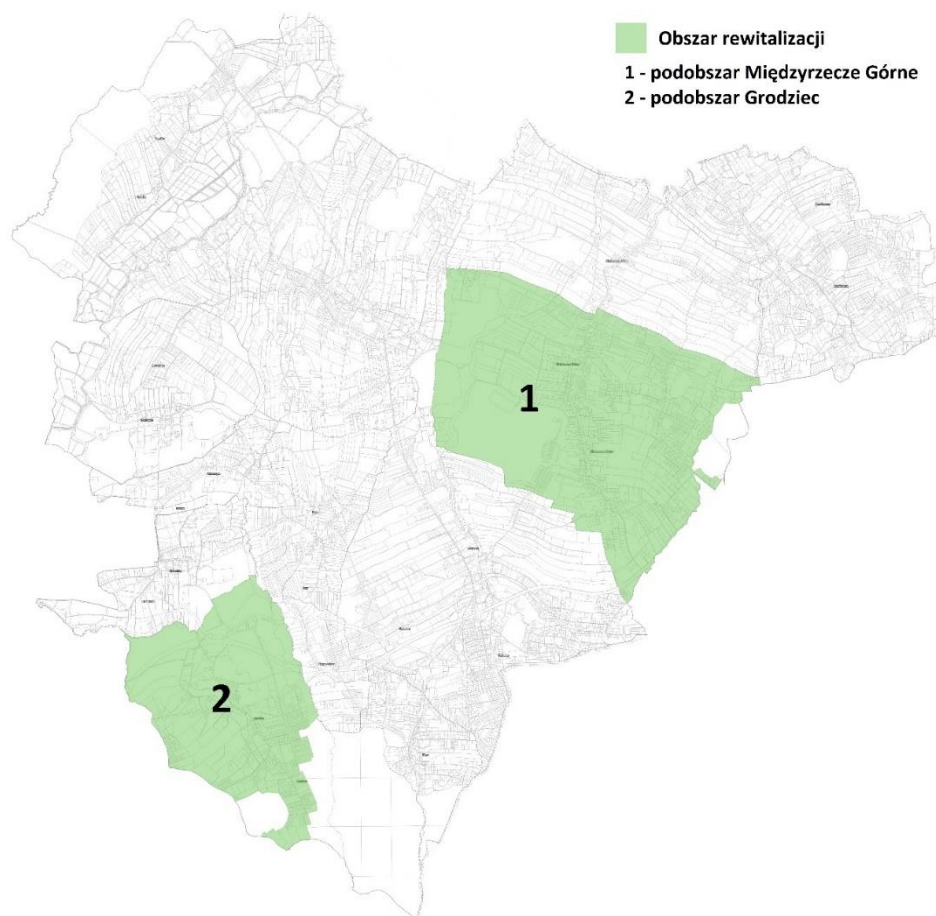
Diagnoza problemów występujących w Gminie Jasienica dała podstawy do wyznaczenia obszaru rewitalizacji i umożliwiła wskazanie terenu najbardziej wymagającego wsparcia. Obszar wskazany do rewitalizacji został skonkretyzowany w oparciu o dane ilościowe oraz wskaźniki jakościowe, co umożliwiło uchwycenie powiązań funkcjonalnych obszarów.

Obszar rekomendowany do rewitalizacji w Gminie Jasienica został wyznaczony na podstawie pogłębionej diagnozy społeczno-gospodarczo-przestrzennej. Zasadniczym założeniem przy delimitacji obszaru zdegradowanego było wskazanie obszarów, na których koncentrują się negatywne zjawiska społeczne. Podczas analizy wykorzystano dane pozyskane m.in. z Urzędu Gminy w Jasienica, Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Policji, Powiatowego Urzędu Pracy, Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej. Działania diagnostyczne zwieńczone zostały identyfikacją licznych zjawisk kryzysowych na wskazanym obszarze rewitalizacji oraz potwierdziły konieczność szybkiej interwencji oraz działań w celu ich eliminacji lub istotnego ograniczenia.

Zaprezentowana diagnoza posłużyła do wyznaczenia obszarów zdegradowanych oraz obszarów rewitalizacji w Gminie Jasienica, które mają zostać objęte Programem Rewitalizacji. Obszar rewitalizacji stanowi element obszaru zdegradowanego. Cechuje się on szczególną koncentracją negatywnych zjawisk ze sfery społecznej oraz gospodarczej lub środowiskowej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Ponadto obszar rewitalizacji ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Na obszarach zdegradowanych w gminie Jasienica mieszka 61,30% ludności gminy. Odsetek ten, przekracza maksymalną wartość liczby mieszkańców jaką może zamieszkiwać obszar rewitalizacji. Wg wytycznych Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, obszar rewitalizacyjny nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez nie więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Wskutek tego obszar zdegradowany został ograniczony. Nastąpiło to na podstawie analizy desk research, analizy wskaźnikowej oraz badań zrealizowanych techniką CATI/CAWI wśród mieszkańców gminy Jasienica. Opierając się na wyżej wymienionych metodach badawczych podjęto decyzję, co do wyboru jednostek przestrzennych, które objęte zostaną obszarem rewitalizacji.

Mapa 3. Obszar rewitalizacji.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie katastru ze strony <http://www.geoportal.powiat.bielsko.pl/>

Powierzchnia obszaru rewitalizacji to **18,22 km²** – **19,88%** powierzchni gminy Jasienica. Na wyznaczonym obszarze mieszka **3848 osób** – **16,59%** ludności gminy Jasienica. Obszar rewitalizacji obejmuje swoim zasięgiem sołectwo Grodziec oraz sołectwo Międzyrzecze Górne. Poniżej zaprezentowano dane dotyczące powierzchni oraz liczby mieszkańców w każdym z podobszarów rewitalizacji.

Tabela 45. Podobszary rewitalizacji.

Podobszary	Powierzchnia [ha]	Odsetek	Liczba mieszkańców [osoby]	Odsetek
Podobszar I Międzyrzecze Górne	12,05	13,14%	2610	11,25%
Podobszar II Grodziec	6,17	6,74%	1238	5,34%
Obszar rewitalizacji	18,22	19,88%	3848	16,59%

POWIĄZANIE PR Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Program Rewitalizacji Gminy Jasienica jest jednym z ważniejszych narzędzi wprowadzania zmian na obszarze Miasta, dlatego został opracowany w powiązaniu z istniejącymi dokumentami strategicznymi obowiązującymi w Gminie Jasienica, powiecie bielskim, województwie śląskim oraz w kraju.

Analizie poddano następujące dokumenty:

- Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Jasienica – projekt,
- Strategia Rozwoju Gminy Jasienica do roku 2025 (projekt)
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+
- Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju
- Strategia Rozwoju Kraju 2020
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie
- Krajowa Polityka Miejska 2023
- Narodowy Plan Rewitalizacji 2022

Cele strategiczne Programu zostały powiązane z celami w innych dokumentach na zasadzie podobieństwa i zbieżności zapewniając tym samym kompleksową i zharmonizowaną rewitalizację.

Cel strategiczny 1: Poprawa jakości życia społeczności lokalnej oraz integracja i aktywizacja społeczności lokalnej powiązано z celami zawartymi w dokumentach: *Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Jasienica - projekt*, *Strategia Rozwoju Gminy Jasienica do roku 2025 (projekt)*, *Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”*, *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+*, *Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju*, *Strategia Rozwoju Kraju 2020*, *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie*, *Krajowa Polityka Miejska 2023*, *Narodowy Plan Rewitalizacji 2022*. Cele wskazanych dokumentów są tożsame z celem strategicznym 1 w odniesieniu do działań mających zapewnić poprawę jakości życia społeczności lokalnej oraz integrację i aktywizację społeczności lokalnej.

Cel strategiczny 2: Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej powiązано z celami zawartymi w dokumentach: *Strategia Rozwoju Gminy Jasienica do roku 2025 (projekt)*, *Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”*, *Strategia Rozwoju Kraju 2020*, *Krajowa Polityka Miejska 2023*, *Narodowy Plan Rewitalizacji 2022*. Cele wskazanych dokumentów są tożsame z celem strategicznym 2 w odniesieniu do działań mających na celu modernizację i rozbudowę infrastruktury technicznej.

Cel strategiczny 3: Poprawa jakości środowiska naturalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych gminy powiązано z celami zawartymi w dokumentach: *Strategia Rozwoju Gminy Jasienica do roku 2025 (projekt)*, *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+*, *Strategia Rozwoju Kraju*

2020, *Narodowy Plan Rewitalizacji 2022*. Cele wskazanych dokumentów są tożsame z celem strategicznym 3 w odniesieniu do poprawy jakości środowiska naturalnego oraz zachowania walorów przyrodniczych na obszarze gminy.

Cel strategiczny 4: **Rozwój infrastruktury rekreacyjnej, sportowej i turystycznej** powiązано z celami zawartymi w dokumentach: *Strategia Rozwoju Gminy Jasienica do roku 2025 (projekt)*, *Narodowy Plan Rewitalizacji 2022*. Cele wskazanych dokumentów są tożsame z celem strategicznym 4 w odniesieniu do rozwoju infrastruktury rekreacyjnej, sportowej i turystycznej.

Cel strategiczny 5: **Podnoszenie atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej gminy** powiązано z celami zawartymi w dokumentach: *Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Jasienica – projekt*, *Strategia Rozwoju Gminy Jasienica do roku 2025 (projekt)*, *Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”*, *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+*, *Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju*, *Strategia Rozwoju Kraju 2020*, *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie*, *Krajowa Polityka Miejska 2023*, *Narodowy Plan Rewitalizacji 2022*. Cele wskazanych dokumentów są tożsame z celem strategicznym 5 w odniesieniu do podnoszenia atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej gminy.

Cel strategiczny 6: **Poprawa bazy edukacyjnej** powiązано z celami zawartymi w dokumentach: *Strategia Rozwoju Gminy Jasienica do roku 2025 (projekt)*, *Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”*, *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+*, *Strategia Rozwoju Kraju 2020*, *Narodowy Plan Rewitalizacji 2022*. Cele wskazanych dokumentów są tożsame z celem strategicznym 6 w odniesieniu do poprawy bazy edukacyjnej.

Poniższa tabela prezentuje najważniejsze założenia wyżej wymienionych dokumentów, które są spójne z celami strategicznymi Programu Rewitalizacji Gminy Jasienica na lata 2016-2020.

Tabela 46. Powiązanie celów strategicznych PR z dokumentami strategicznymi

Cel strategiczny 1: Poprawa jakości życia społeczności lokalnej oraz integracja i aktywizacja społeczności lokalnej	
Dokument strategiczny	Powiązanie z celami
Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Jasienica - projekt	<u>Cel generalny</u> : Podnoszenie jakości życia mieszkańców i poziomu funkcjonowania gminy.
Strategia Rozwoju Gminy Jasienica do roku 2025 (projekt)	<u>Cel strategiczny I</u> : Warunki, zapewniające satysfakcjonujące codzienne życie mieszkańców Gminy, <u>Cel strategiczny II</u> : Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa na całym terenie Gminy.
Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”	<u>Cel strategiczny B</u> : Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+	<u>Cel strategiczny 2</u> : Szanse Rozwojowe Mieszkańców- zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług publicznych
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	<u>Cel główny</u> : Poprawa jakości życia Polaków (wzrost PKB na mieszkańca w relacji do najbogatszego państwa UE i zwiększenie spójności społecznej) dzięki stabilnemu, wysokiemu wzrostowi gospodarczemu, co pozwala na modernizację kraju

Strategia Rozwoju Kraju 2020	<u>Cel operacyjny III.1:</u> Integracja społeczna, <u>Cel operacyjny III.2:</u> Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych..
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	<u>Cel strategiczny 2:</u> Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”),
Krajowa Polityka Miejska 2023	<u>Cel strategiczny:</u> Wzmocnienie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych do zrównoważonego rozwoju i tworzenia miejsc pracy oraz poprawa jakości życia mieszkańców.
Narodowy Plan Rewitalizacji 2022	<u>Cel główny:</u> Poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym
Cel strategiczny 2: Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej	
Strategia Rozwoju Gminy Jasienica do roku 2025 (projekt)	<u>Cel strategiczny I:</u> Warunki, zapewniające satysfakcjonujące codzienne życie mieszkańców Gminy
Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”	<u>Cel strategiczny C:</u> Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni,
Strategia Rozwoju Kraju 2020	<u>Cel operacyjny I.2:</u> Zapewnienie środków na działania rozwojowe, <u>Cel operacyjny II.7:</u> Zwiększenie efektywności transportu.
Krajowa Polityka Miejska 2023	<u>Cel strategiczny:</u> Wzmocnienie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych do zrównoważonego rozwoju i tworzenia miejsc pracy oraz poprawa jakości życia mieszkańców.
Narodowy Plan Rewitalizacji 2022	<u>Cel główny:</u> Poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym
Cel strategiczny 3: Poprawa jakości środowiska naturalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych gminy	
Dokument strategiczny	Powiązanie z celami
Strategia Rozwoju Gminy Jasienica do roku 2025 (projekt)	<u>Cel strategiczny I:</u> Warunki, zapewniające satysfakcjonujące codzienne życie mieszkańców Gminy, <u>Cel strategiczny IV:</u> Efektywna ochrona środowiska oraz zachowanie walorów przyrodniczych Gminy
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+	<u>Cel strategiczny 3:</u> Przestrzeń – zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego
Strategia Rozwoju Kraju 2020	<u>Cel operacyjny II.6:</u> Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko
Narodowy Plan Rewitalizacji 2022	<u>Cel główny:</u> Poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym
Cel strategiczny 4: Rozwój infrastruktury rekreacyjnej, sportowej i turystycznej	
Dokument strategiczny	Powiązanie z celami
Strategia Rozwoju Gminy Jasienica do roku 2025 (projekt)	<u>Cel strategiczny I:</u> Warunki, zapewniające satysfakcjonujące codzienne życie mieszkańców Gminy, <u>Cel strategiczny V:</u> Sport i rekreacja
Narodowy Plan Rewitalizacji 2022	<u>Cel główny:</u> Poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym
Cel strategiczny 5: Podnoszenie atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej gminy	
Dokument strategiczny	Powiązanie z celami
Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Jasienica - projekt	<u>Cel generalny:</u> Podnoszenie jakości życia mieszkańców i poziomu funkcjonowania gminy
Strategia Rozwoju Gminy Jasienica do	<u>Cel strategiczny I:</u> Warunki, zapewniające satysfakcjonujące codzienne życie

Program Rewitalizacji Gminy Jasienica na lata 2016 - 2020

roku 2025 (projekt)	<p>mieszkańców Gminy,</p> <p><u>Cel strategiczny III</u>: Tworzenie warunków dla dynamicznego rozwoju gospodarczego Gminy,</p> <p><u>Cel strategiczny VI</u>: Promocja kultury oraz zachowanie lokalnej spuścizny kulturowej</p>
Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”	<p><u>Cel strategiczny A</u>: Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność,</p> <p><u>Cel strategiczny C</u>: Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni</p>
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+	<u>Cel strategiczny 1</u> : Nowoczesna gospodarka – promocja gospodarczego wzrostu i innowacji
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	<u>Cel główny</u> : Poprawa jakości życia Polaków (wzrost PKB na mieszkańca w relacji do najbogatszego państwa UE i zwiększenie spójności społecznej) dzięki stabilnemu, wysokiemu wzrostowi gospodarczemu, co pozwala na modernizację kraju
Strategia Rozwoju Kraju 2020	<p><u>Cel operacyjny I.2</u>: Zapewnienie środków na działania rozwojowe,</p> <p><u>Cel operacyjny II.1</u>: Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej,</p> <p><u>Cel operacyjny II.2</u>: Wzrost wydajności gospodarki,</p> <p><u>Cel operacyjny II.3</u>: Zwiększenie innowacyjności gospodarki</p>
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	<u>Cel strategiczny 1</u> : Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”)
Krajowa Polityka Miejska 2023	<u>Cel strategiczny</u> : Wzmocnienie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych do zrównoważonego rozwoju i tworzenia miejsc pracy oraz poprawa jakości życia mieszkańców.
Narodowy Plan Rewitalizacji 2022	<u>Cel główny</u> : Poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym
Cel strategiczny 6: Poprawa bazy edukacyjnej	
Dokument strategiczny	Powiązanie z celami
Strategia Rozwoju Gminy Jasienica do roku 2025 (projekt)	<u>Cel strategiczny I</u> : Warunki, zapewniające satysfakcjonujące codzienne życie mieszkańców Gminy
Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”	<u>Cel strategiczny B</u> : Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+	<u>Cel strategiczny 2</u> : Szanse rozwojowe mieszkańców – zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług publicznych
Strategia Rozwoju Kraju 2020	<u>Cel operacyjny III.2</u> : Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych..
Narodowy Plan Rewitalizacji 2022	<u>Cel główny</u> : Poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym

PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

Kluczowym aspektem na każdym etapie tworzenia oraz wdrażania Programu Rewitalizacji jest włącznie szerokiego grona interesariuszy procesu rewitalizacji. Uspołecznienie procesu rewitalizacji dotyczyło przede wszystkim: mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli stowarzyszeń oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy Jasienica.

Partycypacja społeczna stanowi proces, w którym przedstawiciele władz przedstawiają obywatelom swoje plany dotyczące np. aktów prawnych, inwestycji lub innych przedsięwzięć, które będą miały wpływ na życie codzienne i pracę obywateli. Pozwalają na uzyskanie opinii, stanowisk, propozycji, itp. od instytucji i osób, których dotkną w sposób bezpośredni lub pośredni skutki proponowanych przez administrację działań. W literaturze przedmiotu, wśród najważniejszych celów procesu uspołeczniania można wyróżnić:

- integrację społeczności lokalnej wokół wspólnego celu i w trakcie wspólnej pracy (aktualnie widoczny jest wciąż duży stopień dezintegracji);
- utworzenie realnej reprezentacji interesów lokalnych;
- rozwinięcie kultury rozwiązywania problemów na bazie faktów i szukaniu kompromisu (gdzie wszyscy mogą być wygranymi) w przeciwieństwie do eskalowania napięć emocjonalnych między ludźmi (gdzie wszyscy przegrywają lub tylko niektórzy wygrywają);
- zmianę świadomości i mentalności ludzi w gminie, niezbędną do wprowadzania zmian;
- współfinansowanie wybranych priorytetowych zadań.¹⁰

W trakcie diagnozowania oraz programowania Programu Rewitalizacji Gminy Jasienica zastosowano szereg form konsultacji społecznych, które nie ograniczały się jednak tylko do przedstawienia Programu, ale także do wysłuchania opinii na jego temat, modyfikowania i informowania o ostatecznej decyzji. Podczas ich trwania interesariusze, przede wszystkim mieszkańcy, ale także przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i inne zainteresowane strony miały możliwość zapoznania się z treścią projektu rewitalizacji.

Ponadto niniejszy dokument wskazuje także szereg działań, które będą podejmowane w trakcie wdrażania oraz monitorowania Programu Rewitalizacji Gminy Jasienica.

Na każdym z etapów tworzenia Programu Rewitalizacji (diagnozowanie, programowanie) zapewniono udział interesariuszy obszaru rewitalizacji. Przede wszystkim proces rewitalizacji został objęty kontrolą obywatelską, na każdym etapie tworzenie PR interesariusze mieli zapewniony dostęp do informacji na temat etapu realizacji dokumentu.

¹⁰ A. Czyżewska: Jak planować proces rewitalizacji społeczno – gospodarczej przestrzeni miejskiej? Pracownia Badań i Innowacji Społecznych Stocznia.

CELE I DZIAŁANIA

W ramach Programu Rewitalizacji dla Gminy Jasienica na lata 2016-2020 wyznaczone zostały cele i działania sformułowane na podstawie zidentyfikowanych problemów i potrzeb, które w perspektywie kolejnych lat umożliwią ograniczenie lub eliminację negatywnych zjawisk.

Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań określono na podstawie przeprowadzonej diagnozy poszerzonej o doświadczenie i wiedzę specjalistyczną oraz wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych. Tym samym są komplementarne z występującymi na obszarze Gminy Jasienica problemami.

W Programie Rewitalizacji Gminy Jasienica na lata 2016-2020 wskazano cele główne do osiągnięcia w perspektywie do roku 2020.

Cele przedstawia się następująco:

1. Cel : Poprawa jakości życia społeczności lokalnej oraz integracja i aktywizacja społeczności lokalnej

- organizacja imprez integracyjnych (np. festynów, koncertów),
- spotkania dla osób zagrożonych zjawiskami patologicznymi,
- angażowanie mieszkańców gminy w aktywne uczestnictwo w życiu społecznym gminy.

2. Cel : Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej

- budowa chodników,
- budowa parkingu (na terenie gminy oraz przy ZSP w Międzyrzeczu),
- modernizacja dróg,
- budowa kanalizacji w oparciu o istniejący szkielet.

3. Cel : Poprawa jakości środowiska naturalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych gminy

- ograniczenie zanieczyszczeń emitowanych przez przedsiębiorstwa zlokalizowane w pobliżu zabudowy mieszkaniowej,
- uzupełnienie ekranów akustycznych przy drodze S-52.

4. Cel : Rozwój infrastruktury rekreacyjnej, sportowej i turystycznej

- budowa ścieżek rowerowych,
- budowa tras konnych,
- stworzenie centrum wodno-rekreacyjnego na terenie Prochowni (m.in. budowa estrady).

5. Cel : Podnoszenie atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej gminy

- promocja gminy w celu przyciągnięcia potencjalnych inwestorów, turystów, nowych mieszkańców,
- rozwój Strefy Ekonomicznej- zwiększenie liczby miejsc pracy.

6. Cel : Poprawa bazy edukacyjnej

- rozbudowa placówek szkolnych,
- budowa żłobka.

Dla osiągnięcia wizji przyjęto kierunki działań, które mają służyć eliminacji i ograniczeniu wskazanych zjawisk kryzysowych. Działania zostały zaplanowane tak, aby zapewnić komplementarność tematyczną we wszystkich niezbędnych sferach (społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej) oraz koordynację podejmowanych przedsięwzięć.

Tabela 47. Oddziaływanie realizacji celów na sfery funkcjonalne

Cel główny	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna	Sfera środowiskowa
1. Poprawa jakości życia społeczności lokalnej oraz integracja i aktywizacja społeczności lokalnej					
2. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej					
3. Poprawa jakości środowiska naturalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych gminy					
4. Rozwój infrastruktury rekreacyjnej, sportowej i turystycznej					
5. Podnoszenie atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej gminy					
6. Poprawa bazy edukacyjnej					

Program Rewitalizacji Gminy Jasienica zawiera działania, które przysłużą się realizacji założonych celów w sposób kompleksowy. Skutki planowanych działań będą widoczne w strefie społecznej, gospodarczej, przestrzenno- funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Materializacja działań wskazanych w Programie Rewitalizacji przyczyni się w sposób kompleksowy do wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdiagnozowanych jako zdegradowane. Planowane działania zdeterminują korzystne przeobrażenia na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki.

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji przedstawia się następująco:

Gmina Jasienica to atrakcyjny wizualnie obszar, rozwijający się w sposób kompleksowy i zrównoważony, posiadający bogatą ofertę edukacyjną, rekreacyjną i kulturalną, gwarantujący mieszkańcom możliwość rozwoju, integracji i wysoką jakość życia.

Po przeprowadzeniu procesów rewitalizacyjnych Gmina Jasienica jest miejscem, które dzięki walorom estetycznym przestrzeni publicznych przyciąga do siebie ludzi. Harmonijny rozwój zapewnia ożywienie w życiu społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Ład przestrzenny oraz zagospodarowanie zieleni miejskiej umożliwiają aktywny wypoczynek. Wzrost poziomu społecznej aktywności, integracji oraz poczucia przynależności do miejsca zamieszkania determinuje zaangażowanie mieszkańców w realizację projektów służących poprawie jakości życia. Wielotorowa rewitalizacja przestrzeni miejskiej oraz działania skutkujące ograniczeniem bezrobocia i towarzyszącego mu ubóstwa podnoszą poziom życia mieszkańców. Organizacja imprez kulturalnych, turystycznych, i sportowych angażuje i integruje ze sobą ludzi z różnych grup wiekowych i społecznych, eliminując tym samym zjawiska patologiczne. Inkluzja społeczna mieszkańców dotkniętych problemami finansowymi wzbogaca ich potencjał i ułatwia powrót na rynek pracy ograniczając jednocześnie zjawisko bezrobocia.

Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej implikują wzrost atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej na terenie Gminy Jasienica. Ożywienie gospodarcze rewitalizowanych obszarów staje się możliwe dzięki modernizacji i rozbudowie infrastruktury technicznej. Rewitalizacja sektora budynków mieszkaniowych determinuje ograniczenia zużycia energii cieplnej, warunkując jednocześnie redukcję emisji gazów cieplarnianych.

Zaprezentowaną wizję obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji pozwolą zrealizować cele główne i szczegółowe opisane w niniejszym dokumencie.

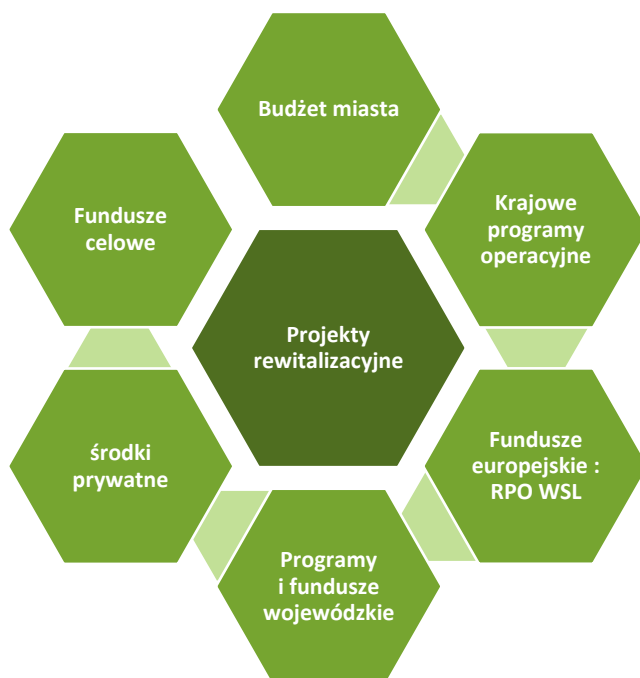
INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE

Wyprowadzenie obszarów zdegradowanych w gminie Jasienica z sytuacji kryzysowej jest procesem pracochłonnym i długotrwałym, wymagającym znacznych nakładów finansowych na realizację poszczególnych projektów.

Realizacja celów oraz działań zawartych w Programie Rewitalizacji gminy Jasienica na lata 2016-2020 uzależniona jest nie tylko od zaangażowania samorządu lokalnego czy interesariuszy procesu rewitalizacji, ale przede wszystkim od środków finansowych.

Warto zaznaczyć, iż interesariusze procesu rewitalizacji mieli możliwość zgłaszania własnych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych na specjalnie przygotowanych formularzach zgłoszeniowych. Wszystkie przesłane inicjatywy zostały przeanalizowane przez Zespół ds. rewitalizacji w kontekście kwalifikowalności do realizacji. Kluczowymi aspektami, które były brane pod uwagę w trakcie analizy zgłoszeń było ściśle powiązanie z głównymi celami oraz kierunkami PR oraz czy planowany rezultat projektu/przedsięwzięcia przyczyni się do zniwelowania zdiagnozowanych problemów na obszarze rewitalizacji. Projekty, które spełniały wymogi formalne oraz zostały pozytywnie zaopiniowane przez Zespół ds. rewitalizacji zostały włączone do listy projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Indykatywne ramy finansowe realizacji projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych obejmować będą zarówno finansowanie ze środków własnych podmiotów realizujących oraz ze środków zewnętrznych.

Rysunek 29. Źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych.

Regionalny Program Województwa Śląskiego na lata 2014-2020:

Poszczególne osie priorytetowe wspierające działania rewitalizacyjne:

Oś Priorytetowa III Konkurencyjność MŚP	305 262 417 zł
Oś Priorytetowa IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	796 776 955 zł
Oś Priorytetowa V Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	208 163 836 zł
Oś Priorytetowa VI Transport	473 000 000 zł
Oś Priorytetowa VII Regionalny rynek pracy	224 399 455 zł
Oś Priorytetowa VIII Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy	187 758 656 zł
Oś Priorytetowa IX Włączenie społeczne	260 993 378 zł
Oś Priorytetowa X Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna	293 437 140 zł
Oś Priorytetowa XI Wzmocnienie potencjału edukacyjnego	194 894 146 zł
Oś Priorytetowa XII Infrastruktura edukacyjna	81 100 493 zł

Program Rewitalizacji Gminy Jasienica na lata 2016 - 2020

Ujęcie czasowe realizacji działań wraz ze źródłami finansowania:

L.p.	Nazwa projektu	Kwota projektu	Źródło finansowania projektu	2017	2018	2019	2020
1	Utworzenie i rozbudowa kompleksów rekreacyjno sportowych dla lokalnej społeczności	100 000	RPO WSL, środki własne gminy				
2	Rozbudowa budynku OSP w Grodźcu na potrzeby funkcjonowania Filii Gminnego Ośrodka Kultury	1 000 000	RPO WSL, środki własne gminy				
3	Rozbudowa bazy turystycznej i wypoczynkowej w oparciu o Rezerwat przyrody Morzyk, Park leśny na Wzgórzu Goruska, zabudowa folwarku przy historycznym zespole zamkowo – parkowym Grodziec	I etap – 8.875.600 II etap - 5.280.000 III etap -25.110.000	RPO WSL, środki własne gminy				
4	Utworzenie centrum rekreacyjnego dla mieszkańców i odwiedzających	8.253.000	RPO WSL, środki własne gminy				
5	Utworzenie nowych ścieżek rowerowych w Gminie oraz ścieżek pieszych w obszarach założenia zamkowo – parkowego i stadniny	koszty na terenie obszaru parkowo zamkowego i stadniny w Grodźcu uwzględnione w poz. 4	RPO WSL, środki własne gminy				
6	Utworzenie tras konnych, rozbudowa stadniny koni	Koszty tras konnych na terenie stadniny w Grodźcu uwzględnione w poz. 4 (525.00) Koszty rozbudowy stajni: 7.604.000	RPO WSL, środki własne gminy				
7	Utworzenie centrum wodno-rekreacyjnego, utworzenie ośrodka rekreacyjno – wędkarskiego przy stawach zamkowych w Grodźcu,	Koszty ośrodka w Grodźcu uwzględnione w poz. 4 (1.370.000)	RPO WSL, środki własne gminy				
8	Udoskonalenie i rozszerzenie oferty edukacyjnej kulturowej dla dzieci i młodzieży oraz seniorów	100 000	RPO WSL, środki własne gminy				
9	Rozbudowa placówek edukacyjnych,	2 000 000	RPO WSL, środki własne gminy				
10	Stworzenie muzeum z funkcją edukacyjno – naukową w zamku Grodziec	6.500.000	RPO WSL, środki własne gminy				
11	Budowa żłobka	1 000 000	RPO WSL, środki własne gminy				
12	Działania na rzecz promocji oraz na rzecz pozyskania inwestora, rozbudowa Strefy Ekonomicznej	-	RPO WSL, środki własne gminy				
13	Budowa oraz modernizacja sieci kanalizacyjnej	15 000 000	RPO WSL, środki własne gminy				
14	Przyłączenie sieci wodociągowej	500 000	RPO WSL, środki własne gminy				
15	Modernizacja infrastruktury drogowej wraz z modernizacją i budową struktury towarzyszącej	2 000 000	RPO WSL, środki własne gminy				
16	Budowa nowych przystanków autobusowych	30 000	RPO WSL, środki własne gminy				
17	Uzupełnienie ekranów akustycznych przy drodze S-52	3.200.000	RPO WSL, środki własne gminy				
18	Rewitalizacja obiektów przyzamkowych czworaków	4.586.000	RPO WSL, środki własne gminy				
19	Rewitalizacja obiektów starej gorzelni	560 000	RPO WSL, środki własne gminy				
20	Likwidacja stacji paliw w parku przy zabytkowym zamku w Grodźcu i adaptacja na cele ochrony p.poż.	300.000	RPO WSL, środki własne gminy				
21	Utworzenie centrum ekologiczne - edukacyjnego w oparciu o kolonie nietoperzy	5.900.000	RPO WSL, środki własne gminy				
22	Utworzenie centrum naukowo konferencyjne - wystawienniczego	Ruiny Kościoła 315 000 Kapliczka 504 000 Łącznie 819.000	RPO WSL, środki własne gminy				

Program Rewitalizacji Gminy Jasienica na lata 2016 - 2020

23	Rewitalizacja obiektów sakralnych	poz. 4, 10, 18, 19, 20, 21, 22, 23 + poz.. 3, 6,	RPO WSL, środki własne gminy				
24	Rewitalizacja terenu zamkowo-parkowego Grodziec, obszarów folwarku, czworaków, starej gorzelnii i stawów; likwidacja istniejącej stacji paliw, adaptacja do celów ochrony przeciwpożarowej	500 000	RPO WSL, środki własne gminy				
25	Organizacja szkoleń dla osób bezrobotnych	100 000	RPO WSL, środki własne gminy				
26	Wydarzenia kulturalne, sportowe i festyny dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, mieszkańców gminy oraz turystów, sezonowe imprezy plenerowe, koncerty	200 000	RPO WSL, środki własne gminy				
27	Spotkania aktywizujące dla osób zagrożonych zjawiskami patologicznymi	100 000	RPO WSL, środki własne gminy				

PROJEKTY I PRZEDSIĘWZIĘCIA PLANOWANE DO REALIZACJI

Lista planowanych podstawowych projektów rewitalizacyjnych - lista A

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie projektów rewitalizacyjnych zgłoszonych do Programu Rewitalizacji Gminy Jasienica na lata 2016-2020. W odniesieniu do indykatywnych ram finansowych, we wszystkich projektach zakłada się finansowanie z wkładu własnego i/lub kredytu oraz środków europejskich, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Tabela 48. Lista planowanych podstawowych projektów rewitalizacyjnych (lista A)

L.p.	Nazwa projektu	Nazwa wnioskodawcy	Zdiagnozowany problem	Cel projektu	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenie danego projektu)	Szacowana wartość projektu (PLN)	Działanie przyczyni się do osiągnięcia celu	Okres realizacji
1	Utworzenie i rozbudowa kompleksów rekreacyjno sportowych dla lokalnej społeczności	Urząd Gminy Jasienica	Ubogie wyposażenie placu zabaw w urzędzenia	Poprawa atrakcyjności miejsca, stworzenie atrakcyjnego klimatu pod względem rekreacji i spędzania wolnego czasu	Rozbudowa placu zabaw poprzez doposażenie w urządzenia, utworzenie siłowni zewnętrznej	Zespół Szkolno-Przedszkolny	100 000	Cel 1 i 4	2017
2	Rozbudowa budynku OSP w Grodźcu na potrzeby funkcjonowania Filii Gminnego Ośrodka Kultury	Urząd Gminy Jasienica	Nasilone problemu społeczne, głównie z powodu bezrobocia	Zwiększenie standardów obiektu, rozszerzenie oferty kulturowej, poprawa warunków działalności ośrodka kultury, tworzenie nowych miejsc pracy	Doposażenie ośrodka w sprzęt niezbędny do funkcjonowania Filii GOK, utworzenie świetlicy z zajęciami kulturowymi dla dzieci i młodzieży oraz seniorów	OSP w Grodźcu	1 000 000	Cel 1 i 6	2018- 2019
3	Rozbudowa bazy turystycznej i wypoczynkowej w oparciu o Rezerwat przyrody Morzyk, Park leśny na Wzgórzu Goruszką, zabudowa folwarku przy historycznym zespole zamkowo – parkowym Grodziec	Urząd Gminy Jasienica, os. fizyczna, Os. prawna, organizacja pozarządowa, rolnik	Nasilone problemy społeczne, głównie z powodu bezrobocia	Wzrost jakości życia mieszkańców, utworzenie miejsca spotkań, tworzenie nowych miejsc pracy, promocja gminy	utworzenie terenu rekreacyjnego, utworzenie centrum hotelowego z usługami towarzyszącymi (wellnes &spa, gastronomia, handel) oraz centrum konferencyjna – naukowego I etap – adaptacja istniejących obiektów i zagospodarowanie terenu II etap – utworzenia centrum odnowy biologicznej III etap – budowa nowego obiektu hotelowego	Grodziec	I etap – 8.875.600 II etap - 5.280.000 III etap - 25.110.000	Cel 1, 2, 4, 5 i 6	I etap – 2018-2020 II etap 2019 – 2021 III etap 2019 - 2022
4	Utworzenie centrum rekreacyjnego dla mieszkańców i odwiedzających	Urząd Gminy Jasienica, os. fizyczna, Os. prawna, organizacja	zdegradowany i niezagospodarowany stan przestrzeni, nasilone problemy społeczne, głównie z powodu	Wzrost jakości życia mieszkańców, utworzenie miejsca spotkań, tworzenie nowych miejsc pracy, stworzenie atrakcji	utworzenie centrum rekreacyjnego, zagospodarowanie i udostępnienie terenów otwartych, historycznego parku i stawów dla publiczności, utworzenie centrum rekreacyjnego w obrębie	sołectwo Grodziec, sołectwo Międzyrzecze Górne	8.253.000	Cel 1, 2, 4 i 5	2017-2022

Program Rewitalizacji Gminy Jasienica na lata 2016 - 2020

		pozarządowa, rolnik	bezrobocia, niedobór ogólnodostępnych terenów rekreacyjnych,	turystyczna – wypoczynkowej i edukacyjno – naukowej, promocja gminy	stadniny koni w Grodźcu, folwarku i stawów				
5	Utworzenie nowych ścieżek rowerowych w Gminie oraz ścieżek pieszych w obszarach założenia zamkowo – parkowego i stadniny	Urząd Gminy Jasienica, os. fizyczna,. Os. prawna, organizacja pozarządowa, rolnik	Zdegradowany i niezagospodarowany stan przestrzeni, niedobór ogólnodostępnych terenów rekreacyjnych, problemy społeczne,	Wzrost jakości życia mieszkańców, stworzenie atrakcyjnego klimatu pod względem rekreacji i spędzania wolnego czasu, stworzenie atrakcji turystyczno – wypoczynkowej, promocja gminy	budowa nowych ścieżek rowerowych i pieszych przy założeniu parkowo – zamkowym i stadninie w Grodźcu,	sołectwo Grodziec, sołectwo Międzyrzecze Górne	koszty na terenie obszaru parkowo zamkowego i stadniny w Grodźcu uwzględnione w poz. 4	cel 1, 4 i 5	2017-2022
6	Utworzenie tras konnych, rozbudowa stadniny koni	Urząd Gminy Jasienica, os. fizyczna,. Os. prawna, organizacja pozarządowa, rolnik	Brak infrastruktury służącej rekreacji na terenach zielonych	Wzrost jakości życia mieszkańców, stworzenie atrakcyjnego terenu dla klimatu pod względem rekreacji i spędzania wolnego czasu, stworzenie atrakcji dla odwiedzających, tworzenie nowych miejsc pracy, promocja gminy	utworzenie tras konnych, budowa nowych stajni, hal do treningów, nowy parku dla koni,	sołectwo Grodziec, sołectwo Międzyrzecze Górne	Koszty tras konnych na terenie stadniny w Grodźcu uwzględnione w poz. 4 (525.00) Koszty rozbudowy stajni: 7.604.000	cel 1, 4 i 5	2018-2022 Rozbudowa stajni - 2020-2022
7	Utworzenie centrum wodno-rekreacyjnego, utworzenie ośrodka rekreacyjno – wędkarskiego przy stawach zamkowych w Grodźcu,	Urząd Gminy Jasienica, os. fizyczna,. Os. prawna, organizacja pozarządowa, rolnik	Brak centrum wodno-rekreacyjnego, niedobór infrastruktury wędkarskiej z zapleczem,	wzrost jakości życia mieszkańców, stworzenie atrakcyjnego klimatu pod względem rekreacji i spędzania wolnego czasu, stworzenie atrakcji dla odwiedzających, tworzenie nowych miejsc pracy, promocja gminy	centrum wodno-rekreacyjne, budowa estrady, budowa pomostów wędkarskich, sklepu i gastronomii specjalistycznej,	teren Prochowni teren stawów Grodziec	Koszty ośrodka w Grodźcu uwzględnione w poz. 4 (1.370.000)	cel 1, 2, 4 i 5	2017-2022
8	Udoskonalenie i rozszerzenie oferty edukacyjnej kulturowej dla dzieci i młodzieży oraz seniorów	Urząd Gminy Jasienica	Brak ofert edukacyjno-kulturowych	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz seniorów	Organizacja zajęć, pikników, wycieczek, szkoleń,	sołectwo Grodziec, sołectwo Międzyrzecze Górne	100 000	Cel 1 i 6	2017- 2023
9	Rozbudowa placówek edukacyjnych,	Urząd Gminy Jasienica	Zmniejszająca się liczba zdawalności egzaminów	wzrost oferty edukacyjnej, tworzenie nowych miejsc pracy,	Rozbudowa placówki edukacyjnej, stworzenie nowych miejsc pracy,	sołectwo Grodziec, sołectwo Międzyrzecze Górne	2 000 000	Cel 1 i 6	2017- 2022
10	Stworzenie muzeum z funkcją edukacyjno – naukową w zamku Grodziec	Urząd Gminy Jasienica, os. fizyczna,. Os. prawna, organizacja pozarządowa	Zmniejszająca się liczba zdawalności egzaminów, brak wykorzystania zasobów historycznych regionu, zły stan zabytków	stworzenie ośrodka rozwoju kultury, tworzenie nowych miejsc pracy, zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz seniorów promocja gminy,	rewitalizacja zamku w Grodźcu w celu stworzenia nowego ośrodka muzealna – edukacyjnego, organizacja zajęć, wycieczek, szkoleń, prezentacji, spotkań z historykami i naukowcami,	Sołectwo Grodziec	6.500.000	Cel 1, 5 i 6	2017-2022
11	Budowa żłobka	Urząd Gminy Jasienica	Brak żłobka	wzrost oferty wczesno-przedszkolnej, tworzenie nowych miejsc pracy	budowa żłobka, stworzenie nowych miejsc pracy	sołectwo Grodziec, sołectwo Międzyrzecze Górne	1 000 000	Cel 1 i 6	2020

Program Rewitalizacji Gminy Jasienica na lata 2016 - 2020

12	Działania na rzecz promocji oraz na rzecz pozyskania inwestora, rozbudowa Strefy Ekonomicznej	Urząd Gminy Jasienica	zdiagnozowane problemy w sferze społecznej dotyczące bezrobocia, stosunkowo mała ilość miejsc pracy na lokalnym rynku	pozyskanie inwestora i nowych miejsc pracy dla mieszkańców	działania promocyjne	sołectwo Grodziec, sołectwo Międzyrzecze Górne	-	Cel 1 i 5	2017-2020
13	Budowa oraz modernizacja sieci kanalizacyjnej	Urząd Gminy Jasienica	Brak sieci kanalizacyjnej	Poprawa jakości życia mieszkańców, budowa sieci kanalizacyjnej	budowa sieci kanalizacyjnej	sołectwo Grodziec, sołectwo Międzyrzecze Górne	15 000 000	Cel 1 i 2	2020- 2023
14	Przyłączenie sieci wodociągowej	Urząd Gminy Jasienica	brak sieci wodociągowej	Poprawa jakości życia mieszkańców, budowa sieci wodociągowej	budowa sieci wodociągowej	sołectwo Grodziec, sołectwo Międzyrzecze Górne	500 000	Cel 1 i 2	2020- 2023
15	Modernizacja infrastruktury drogowej wraz z modernizacją i budową struktury towarzyszącej	Urząd Gminy Jasienica	Zagrożenie użytkowników dróg	modernizacja infrastruktury drogowej, wykonanie chodników, wykonanie parkingów, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników dróg	Modernizacja nawierzchni jezdni, wykonanie chodników, wykonanie parkingów	sołectwo Grodziec, sołectwo Międzyrzecze Górne	2 000 000	Cel 1 i 2	2020- 2023
16	Budowa nowych przystanków autobusowych	Urząd Gminy Jasienica	Słaba komunikacja miejska	Budowa nowych przystanków autobusowych w miejscach zapotrzebowania oraz większego skupiska ludności	budowa przystanków autobusowych	sołectwo Międzyrzecze Górne	30 000	Cel 1 i 2	2017- 2023
17	Rewitalizacja obiektów przyzaskowych czworaków	Urząd Gminy Jasienica, os. fizyczna, Os. prawna, organizacja pozarządowa, rolnik	Brak nowych inwestycji, brak nowych miejsc pracy, brak bazy mieszkaniowej	utworzenie nowych miejsc noclegowych, poprawa atrakcyjności turystycznej regionu, warunków dostępności dla spędzania wolnego czasu i rekreacji, rozwój społeczno-gospodarczy	Adaptacja budynków czworaków na cele noclegowe, administracyjne, nowa zabudowa w lokalizacji wyburzonych budynków	Grodziec	3.200.000	Cel 1, 2, 4 i 5	2018-2022
18	Rewitalizacja obiektów starej gorzelni	Urząd Gminy Jasienica, os. fizyczna, Os. prawna, organizacja pozarządowa, rolnik	Brak nowych inwestycji, brak nowych miejsc pracy, zły stan zabudowy, brak bazy turystyczno-rekreacyjnej kulturalnej	Poprawa atrakcyjności obiektu zamkowego, utworzenie nowych miejsc pracy, poprawa warunków dostępności dla spędzania wolnego czasu i rekreacji, rozwój społeczno-gospodarczy, promocja gminy	Adaptacja i rozbudowa / przebudowa budynku starej gorzelni i towarzyszącego obiektu na funkcje hotelowe, gastronomiczne, sportowo – rekreacyjne, produkcja lokalnych wyrobów,	Grodziec	4.586.000	Cel 1, 2, 4 i 5	2020-2022
19	Likwidacja stacji paliw w parku przy zabytkowym zamku w Grodźcu i adaptacja na cele ochrony p.poż.	Urząd Gminy Jasienica, os. fizyczna, Os. prawna, organizacja pozarządowa, rolnik	Brak odpowiedniej infrastruktury ochrony przeciwpożarowej, negatywny wpływ na środowisko naturalne	Ochrona p.poż zabytkowego zespołu zamkowego – parkowego i okolicznych zabudowań oraz ochrona środowiska naturalnego	Rozbiórka obiektów starej stacji paliw, rekultywacja, wykonanie zbiorników i infrastruktury na wodę p.poż	Sołectwo Grodziec	560 000	Cel 1, 2, 3,4	2017-2019
20	Utworzenie centrum ekologiczno - edukacyjnego w oparciu o kolonię nietoperzy	Urząd Gminy Jasienica, os. fizyczna, Os. prawna, organizacja pozarządowa,	Brak oferty edukacyjnych, brak wiedzy o lokalnym środowisku naturalnym i chronionej przyrodzie	Ochrona środowiska naturalnego oraz zabytkowego zamku, poprawa atrakcyjności miejsca, stworzenie atrakcji turystycznej, edukacyjnej,	Zabezpieczenie siedliska kolonii nietoperzy na terenie Zamku w Grodźcu, adaptacja strychów zamkowych na potrzeby naukowe - edukacyjne, stworzenie stanowisk obserwacyjnych i infrastruktury informacyjnej,	Sołectwo Grodziec	300.000	Cel 1,3,4,5,6	2017-2019

Program Rewitalizacji Gminy Jasienica na lata 2016 - 2020

		rolnik		spędzania wolnego czasu, promocja gminy					
21	Utworzenie centrum naukowo konferencyjna - wystawienniczego	Urząd Gminy Jasienica, os. fizyczna, Os. prawna, organizacja pozarządowa, rolnik	Brak ofert edukacyjno – kulturowych, brak odpowiedniej infrastruktury	Poprawa jakości życia mieszkańców, zagospodarowanie czasu wolnego, utworzenia miejsca spotkań, promocja gminy	Adaptacja dawnego budynku spichlerza na multifunkcje centrum kulturalno - naukowe, wyposażenie multimedialne	Sołectwo Grodziec	5.900.000	Cel 1,2, 4,5,6	2017-2020
22	Rewitalizacja obiektów sakralnych	Urząd Gminy Jasienica, os. fizyczna, Os. prawna, organizacja pozarządowa	Zły stan zabytków, brak miejsc plenerowych do organizacji ślubów, brak bazy turystycznej	utworzenie miejsca spotkań, stworzenie atrakcji turystycznej, edukacyjno – sakralnej, promocja gminy	Zabezpieczenie i rewitalizacja ruin kościoła w parku zamkowym w Grodźcu oraz kapliczki na wzgórzu Goruszka	Sołectwo Grodziec	Ruiny Kościoła 315 000 Kapliczka 504 000 Łącznie 819.000	Cel 1,4,5,6	2018-2021
23	Rewitalizacja terenu zamkowo-parkowego Grodziec, obszarów folwarku, czworaków, starej gorzelni i stawów; likwidacja istniejącej stacji paliw, adaptacja do celów ochrony przeciwpożarowej	Urząd Gminy Jasienica, os. fizyczna, Os. prawna, organizacja pozarządowa, rolnik	Brak nowych inwestycji, brak nowych miejsc pracy, zły stan zabytków, brak bazy turystyczno rekreacyjnej kulturalnej	Poprawa atrakcyjności obiektu zamkowego, utworzenie nowych miejsc pracy, poprawa warunków dostępności dla spędzania wolnego czasu i rekreacji, rozwój społeczno-gospodarczy, promocja gminy i poprawa atrakcyjności regionu	Adaptacja Zamku Grodziec i części przynależnych: czworaków na funkcje mieszkalne, odbudowa obiektów ogrodowych i małej architektury. Rewitalizacja ruin kościoła oraz przyległego terenu na cele koncertowe i publiczne. Adaptacja i rozbudowa budynku starej gorzelni i towarzyszącego obiektu na funkcje gastronomiczne, produkcja lokalnych wyrobów. Przebudowa istniejącej stacji paliw dla celów ochrony p.poż., oraz modernizacja terenów zielonych,	Grodziec	poz. 4, 10, 18, 19, 20, 21, 22, 23 + poz.. 3, 6,	Cel 1, 2, 4 i 5	2017-2022
24	Organizacja szkoleń dla osób bezrobotnych	Urząd Gminy Jasienica	Wysokie bezrobocie wśród mieszkańców	Przeciwdziałanie bezrobociu i wykluczeniu społecznemu jako zjawiskom patologicznym	Aktywizacja zawodowa i społeczna osób bezrobotnych poprzez: a) udział w szkoleniach z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej w tym tworzenia spółdzielni socjalnych b) udział w szkoleniach pozwalających na nabycie nowych kompetencji	sołectwo Grodziec, sołectwo Międzyrzecze Górne	500 000	Cel 1	2017- 2022
25	Wydarzenia kulturalne, sportowe i festyny dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, mieszkańców gminy oraz turystów, sezonowe imprezy plenerowe, koncerty	Urząd Gminy Jasienica	Niski poziom integracji społecznej mieszkańców gminy, niedobór lokalizacji dla imprez plenerowych	Wzrost integracji społeczności lokalnej i atrakcyjności gminy, promocja gminy	Organizacja wydarzeń kulturalnych, sportowych i festynów	sołectwo Grodziec, sołectwo Międzyrzecze Górne	100 000	Cel 1, 2, 4 i 5	2017- 2023
26	Spotkania aktywizujące dla osób zagrożonych zjawiskami patologicznymi	Urząd Gminy Jasienica	Występowanie zjawisk patologicznych	Poprawa sytuacji społecznej osób zagrożonych zjawiskami patologicznymi	Organizacja spotkań dla osób zagrożonych zjawiskami patologicznymi	sołectwo Grodziec, sołectwo Międzyrzecze Górne	200 000	Cel 1	2018- 2023

MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI

Komplementarność jest ważnym aspektem realizacji Programu Rewitalizacji. Według *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* opracowanych przez Ministerstwo Rozwoju wymogiem koniecznym dla wspierania projektów rewitalizacyjnych jest zapewnienie komplementarności w pięciu aspektach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym, i źródeł finansowania.

Program rewitalizacji złożony z wielu różnorodnych projektów będzie warunkował osiągnięcie kompleksowości interwencji. Poszczególne projekty rewitalizacyjne będą wzajemnie powiązane. Zostanie zapewniona korelacja efektów oddziaływania na sytuację kryzysową.

Na obszarze objętym programem rewitalizacji zapewniona zostanie komplementarność między poszczególnymi projektami i przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy.

Komplementarność przestrzenna

Zapewnienie komplementarności przestrzennej ma zagwarantować efektywne oddziaływanie programu rewitalizacji na cały obszar kryzysowy oraz synergię przestrzenną poszczególnych projektów rewitalizacyjnych. Umożliwi to synchronizację efektów oddziaływania na sytuację kryzysową. Co istotne, realizowane działania nie będą skutkowały transferem problemów na inne obszary miasta oraz nie będą wyzwały niepożądanych problemów, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Skupienie projektów wyselekcjonowanych do realizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji będzie w sposób pozytywny rzutować na całą Gminę, ponieważ wiele z nich dotyczyć będzie działań podejmowanych dla miejsc użyteczności publicznej, dzięki temu korzystać z nich będą mogli mieszkańcy spoza obszaru bezpośrednio objętego procesem rewitalizacji.

Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa wyzwała konieczność wzajemnego dopełniania tematycznego realizowanych projektów. Dzięki temu PR będzie oddziaływał na wszystkie wskazane aspekty rewitalizacji: społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny i środowiskowy. Służy to nie tylko przeciwdziałaniu problemom w różnych sferach, ale zapobiega również fragmentacji działań koncentrując uwagę na systemowym i kompleksowym spojrzeniu na źródła kryzysu danego obszaru. W PR określono prognozowane produkty i rezultaty realizacji projektów oraz spodziewane efekty rewitalizacji wskazane w wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. Działania rewitalizacyjne powiązano ze strategicznymi kierunkami rozwojowymi Miasta, co wykazano poprzez wskazanie zbieżności celów PR z kluczowymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi. Projekty zostały dobrane, w taki sposób aby możliwe było oddziaływanie na wszystkie strefy.

Program Rewitalizacji Gminy Jasienica na lata 2016 - 2020

L.p.	Nazwa projektu	Spoleczna	Gospodarcza	Środowiskowa	Przestrzenno-funkcjonalna	Techniczna
1	Utworzenie i rozbudowa kompleksów rekreacyjno sportowych dla lokalnej społeczności					
2	Rozbudowa budynku OSP w Grodźcu na potrzeby funkcjonowania Filii Gminnego Ośrodka Kultury					
3	Rozbudowa bazy turystycznej i wypoczynkowej w oparciu o Rezerwat przyrody Morzyk, Park leśny na Wzgórzu Goruska, zabudowa folwarku przy historycznym zespole zamkowo – parkowym Grodziec					
4	Utworzenie centrum rekreacyjnego dla mieszkańców i odwiedzających					
5	Utworzenie nowych ścieżek rowerowych w Gminie oraz ścieżek pieszych w obszarach założenia zamkowo – parkowego i stadniny					
6	Utworzenie tras konnych, rozbudowa stadniny koni					
7	Utworzenie centrum wodno-rekreacyjnego, utworzenie ośrodka rekreacyjno – wędkarskiego przy stawach zamkowych w Grodźcu,					
8	Udoskonalenie i rozszerzenie oferty edukacyjnej kulturowej dla dzieci i młodzieży oraz seniorów					
9	Rozbudowa placówek edukacyjnych,					
10	Stworzenie muzeum z funkcją edukacyjno – naukową w zamku Grodziec					
11	Budowa żłobka					
12	Działania na rzecz promocji oraz na rzecz pozyskania inwestora, rozbudowa Strefy Ekonomicznej					
13	Budowa oraz modernizacja sieci kanalizacyjnej					
14	Przyłączenie sieci wodociągowej					
15	Modernizacja infrastruktury drogowej wraz z modernizacją i budową struktury towarzyszącej					
16	Budowa nowych przystanków autobusowych					
17	Uzupełnienie ekranów akustycznych przy drodze S-52					
18	Rewitalizacja obiektów przyzaskowych czworaków					
19	Rewitalizacja obiektów starej gorzelni					
20	Likwidacja stacji paliw w parku przy zabytkowym zamku w Grodźcu i adaptacja na cele ochrony p.poż.					
21	Utworzenie centrum ekologiczne - edukacyjnego w oparciu o kolonie nietoperzy					
22	Utworzenie centrum naukowo konferencyjne - wystawienniczego					
23	Rewitalizacja obiektów sakralnych					
24	Rewitalizacja terenu zamkowo-parkowego Grodziec, obszarów folwarku, czworaków, starej gorzelni i stawów; likwidacja istniejącej stacji paliw, adaptacja do celów ochrony przeciwpożarowej					
25	Organizacja szkoleń dla osób bezrobotnych					
26	Wydarzenia kulturalne, sportowe i festyny dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, mieszkańców gminy oraz turystów, sezonowe imprezy plenerowe, koncerty					
27	Spotkania aktywizujące dla osób zagrożonych zjawiskami patologicznymi					

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Efektywne współdziałanie różnych instytucji i podmiotów na rzecz PR jest możliwe dzięki właściwie zaprojektowanemu systemowi zarządzania. Komplementarność proceduralno- instytucjonalna stanowi wyraz prawidłowo zarządzanego PR oraz spójności procedur. Kluczowym podmiotem odpowiedzialnym za realizację zapisów PR jest Urząd Gminy w Jasienicy w ramach działania Zespołu ds. rewitalizacji. Dodatkowo zostaną

powołane odpowiednie komórki organizacyjne Urzędu Gminy. W system zarządzania zaangażowani będą również lokalni partnerzy z sektorów: publicznych, społecznych i gospodarczych. Zespół ds. Rewitalizacji zobowiązany będzie do konsultacji z interesariuszami, mając na uwadze całościowy system realizacji procesu rewitalizacji. Ponadto, do zadań Zespołu należało będzie opracowywanie i składanie wniosków o dofinansowanie dla projektów rewitalizacyjnych pozostających w gestii Gminy Jasienica.

Komplementarność międzyokresowa

Działania rewitalizacyjne prowadzone w poprzednim okresie programowania w decydowanej większości koncentrowały się na interwencjach o charakterze infrastrukturalnym. W obecnej perspektywie główny nacisk kładzie się na działania w sferze społecznej, w ramach których planuje się również kontynuację działań realizowanych w ramach projektów EFS a w latach 2007- 2013, tj. głównie programów aktywności lokalnej

Komplementarność źródeł finansowania

Zaproponowane ujęcie przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach wiązek projektów obejmujących przedsięwzięcia podstawowe i pozostałe-generujące wieloaspektowe efekty w ujęciu twardym i miękkim – zapewnia pożądaną alokację źródeł finansowania w kontekście polityki spójności 2014-2020, tj. zarówno w ramach EFS, jak i EFRR. Ponadto, ujęcie wielopodmiotowe wiązek projektów podstawowych i uzupełniających gwarantuje przestrzeganie zasady dodatkowości środków krajowych i UE. Wielopodmiotowość ujęta w wiązkach projektów rewitalizacyjnych dedykowanych dla poszczególnych obszarów kryzysowych Jasienicy, umożliwia również wykazanie znaczącego zaangażowania, poza środkami publicznymi, także środków prywatnych, w tym sektora biznesu.

WDRAŻANIE PROGRAMU REWITALIZACJI

Program Rewitalizacji ma charakter operacyjny, stanowi część fazy planowania przekształceń społeczno-gospodarczych jak i funkcjonalno-przestrzennych. Projekty rewitalizacyjne zawarte w niniejszym programie będą finansowane w oparciu o uzupełniające się środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszy Spójności (FS) oraz środków własnych gminy. Niewykluczone jest również angażowanie w proces rewitalizacji kapitału prywatnego (np. przedsiębiorców), jak również wykorzystanie formuły partnerstwa publiczno-prywatnego. Łączenie różnych źródeł finansowania umożliwia realizację zaplanowanych projektów w Programie. Aktualizacja Programu powinna być prowadzona nie rzadziej niż w okresie dwuletnim.

Zaprojektowanie systemu zarządzania programem rewitalizacji determinuje efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych podmiotów oraz wzajemne korespondowanie i spójność procedur. Ważne jest ulokowanie systemu zarządzania programem rewitalizacji w praktykowanym w Urzędzie systemie zarządzania w ogóle.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację zapisów Programu Rewitalizacji jest Urząd Gminy Jasienica w ramach działania Zespołu ds. rewitalizacji. Uspołecznienie procesu rewitalizacji zostanie oparte o zasadę partnerstwa i partycypacji. Zaangażowani zostaną lokalni partnerzy z sektorów: publicznych, społecznych i gospodarczych.

Urząd Gminy Jasienica dysponuje wykwalifikowaną kadrą, co pozwoli na sprawne i efektywne realizowanie projektu w sferze: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i technicznej. Zaangażowanie pracowników urzędu pozwoli na kompleksowe wyprowadzenie obszarów ze stanu kryzysowego.

Do zadań Zespołu ds. rewitalizacji należeć będzie:

- Bieżąca obsługa organizacyjna i administracyjna projektu;
- Koordynowanie projektu zgodnie z budżetem i harmonogramem;
- Nadzór nad finansami- zapewnienie obsługi finansowo-księgowej projektu;
- Kontakt z lokalnymi partnerami z sektorów publicznych, społecznych, gospodarczych;
- Promocja i bieżąca informacja-prowadzenie konsultacji społecznych;
- Koordynowanie wdrażania projektów przewidzianych w PR;
- Opracowywanie i składanie wniosków o dofinansowanie dla projektów rewitalizacyjnych;
- Realizacja projektów z zakresu rewitalizacji obszarów zdegradowanych będących w gestii Gminy;
- Prowadzenie monitoringu oraz ewaluacji wdrażania projektu;
- Pomiar efektywności i aktualizacja zapisów planu rewitalizacji, co dwa lata na koniec roku kalendarzowego.

Zespół ds. Rewitalizacji jest komórką organizacyjną odpowiedzialną za sprawną komunikację i harmonijną realizację projektu oraz sprawne przeciwdziałanie potencjalnym ryzykom i nieprawidłowościom powstałym

przy realizacji Projektu. Mając na uwadze całościowy system realizacji procesu rewitalizacji, w sprawach kluczowych zobligowany jest do komunikowania się z interesariuszami.

Zapewniony będzie osobisty kontakt członków Zespołu ds. rewitalizacji w celu omówienia bieżących spraw i podejmowania decyzji oraz reagowania na ewentualne nieprawidłowości. Proces podejmowania decyzji uwzględniał będzie opinie wszystkich członków i zostanie oparty na zasadzie konsensusu. Funkcję kontrolną wobec Zespołu ds. rewitalizacji pełnił będzie Wójt Gminy, który ponadto uczestniczyć będzie w istotnych spotkaniach i podejmowaniu ważnych decyzji.

System wdrażania „Programu Rewitalizacja na lata 2016-2020” obejmuje następujące etapy:

1. Podjęcie uchwały przez Radę Gminy o przyjęciu do realizacji „Programu Rewitalizacji dla Gminy Jasienica na lata 2016-2020”.
2. Przekazanie Programu Rewitalizacji do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w celu jego analizy i zgłoszenia ewentualnych zastrzeżeń.
3. Opracowanie dokumentacji technicznej dla projektów wpisanych do PR, kosztorysów, uzyskiwanie wszelkich niezbędnych pozwoleń.
4. Opracowanie wniosków aplikacyjnych, studiów wykonalności, rozliczania projektów oraz niezbędnych załączników do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.
5. Realizacja projektów wpisanych do PR zgodnie z terminarzem i harmonogramem.
6. Wsparcie beneficjentów w działaniach rewitalizacyjnych.
7. Promocja oraz udzielanie informacji nt. Programu Rewitalizacji.
8. Monitoring i ewaluacja planu rewitalizacji, według harmonogramów opracowania, składania, realizacji i rozliczenia poszczególnych projektów z uwzględnieniem ich specyfiki.
9. Pomiar efektywności Programu w oparciu o przewidziane wskaźniki-ewaluacja będzie przeprowadzana na koniec co drugiego roku kalendarzowego.
10. Aktualizacja PR o nowe projekty zgłaszane przez instytucje, organizacje i firmy działające na obszarze zdegradowanym.

Istotnym komponentem realizacji procesu rewitalizacji jest kampania Informacyjna i promocyjna, popularyzująca PR w celu rozszerzenia grupy potencjalnych odbiorców działań rewitalizacyjnych. Obowiązek realizacji wskazanych prac spoczywa na Zespole ds. rewitalizacji oraz Gminie Jasienica.

Skuteczne upowszechnienie i upublicznienie Programu wymaga zastosowania zróżnicowanych instrumentów trafiających do różnorodnych odbiorców. Skutecznymi sposobami włączania interesariuszy w proces wdrażania PR są informacje zamieszczane w lokalnej prasie, w materiałach i broszurach informacyjnych i promocyjnych, a także plakaty informujące o możliwościach pozyskiwania finansowania inwestycji ze środków zewnętrznych. Istotna będzie bezpośrednia prezentacja PR podczas spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami środowisk lokalnych, organizacjami pozarządowymi. Wykorzystanie stworzonej już podstrony internetowej na stronie Urzędu Gminy Jasienica pozwoli zainteresowanym na łatwy dostęp do podstawowych informacji. Inicjowanie współpracy między sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami

pozarządowymi ułatwi regularne sporządzanie informacji z przebiegu realizacji PR oraz organizowanie wspólnych debat.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU REWITALIZACJI

Kluczowym elementem wdrażania Programu Rewitalizacji jest system monitorowania i oceny skuteczności działań. Proces periodycznego zbierania i analizowania danych zarówno ilościowych jak i jakościowych dot. wdrażania projektów realizowanych w ramach Programu Rewitalizacji Gminy Jasienica na lata 2016-2020.

Opracowanie umożliwia skuteczną i efektywną realizację, jak również pozwala na szybką reakcję w przypadku pojawienia się jakichkolwiek komplikacji. Omówienie prawidłowo funkcjonującego monitoringu i oceny działań stanowi integralną część codziennego zarządzania projektem oraz polityką miejską. Zapewnia również należyty przebieg procesu realizacji projektu. Służy wczesnemu ostrzeganiu i informowaniu o ewentualnych nieprawidłowościach oraz weryfikuje skuteczność działań ujętych w dokumencie. Systematyczny monitoring umożliwia korygowanie działań determinując tym samym optymalne wykorzystanie środków finansowych oraz wzrost efektywności podejmowanych działań w ramach polityk publicznych.

Monitoring realizacji Programu Rewitalizacji prowadzony będzie w odniesieniu do wskaźników pozwalających na ocenę rzeczowego i finansowego stopnia zrealizowania projektów wskazanych w dokumencie oraz identyfikację odstępstw i nieprawidłowości w realizacji Programu. Celem monitoringu jest powtarzalność procesu pozyskiwania danych, która umożliwia porównanie wyników z różnych okresów analiz. Zgodnie z obowiązującymi zapisami Wytocznych jedną z cech Programu Rewitalizacji jest komplementarność problemowa. Jej lepsze efekty ma zapewnić pogłębiona i usystematyzowana analiza zjawisk kryzysu na obszarze województwa przygotowania przez samorząd województwa. Powinna ona zawierać w szczególności takie elementy jak: sytuacja społeczna, sytuacja gospodarcza i przestrzenna oraz obserwacja zjawisk i trendów demograficznych.

Zalecane jest dla informacji o realizacji Programu Rewitalizacji sporządzanie tzw. „Raportu z monitoringu”. Istotnym uzupełnieniem raportu będzie „Formularz efektów monitorowania programów rewitalizacji”, który będzie wypełniany raz w roku (do 15 marca każdego roku w ramach okresu 2017 - 2020). Proces rewitalizacji jest istotny w systemie monitorowania i sprawozdawczości w ramach RPO 2014-2020, gdzie ważnym zadaniem jest informowanie o stanie prac w zakresie wdrażania Programu Rewitalizacji i przedsięwzięć w nim ujętych.

Monitoring koordynowany będzie przez pracowników Referatu Funduszy Zewnętrznych Gminy oraz Zespół ds. rewitalizacji. Ponadto w proces monitorowania programu zostaną zaangażowani interesariusze z obszaru poddanego rewitalizacji.

Komponentami integralnymi systemu monitorowania będą oceny mieszkańców jak również ekspertów, m. in. w zakresie wizerunku obszaru zdegradowanego, partycypacji społecznej lokalnej, komplementarności oraz integralności projektów.

Proces monitorowania polegać będzie na sporządzaniu raportów okresowych, które będą przygotowywane również przez Zespół ds. Rewitalizacji na bazie raportów przedkładanych przez beneficjentów końcowych po zakończeniu realizacji poszczególnych zadań oraz wskaźników monitorujących efektywność Programu. Raporty okresowe stanowiąc będą podstawę raportów ewaluacyjnych weryfikujących efektywność realizacji. Proces monitoringu przebiegać będzie w następujący sposób:

- Monitorowanie w całym okresie realizacji PR, czy wskazane cele są osiąganе poprzez realizację poszczególnych projektów objętych programem oraz, czy cele realizowane w ramach programu są nadal aktualne i zgodne ze stanem faktycznym,
- Kontrolowanie etapów systemu wdrażania PR,
- Adekwatny dobór wskaźników produktu i rezultatu dla poszczególnych projektów przygotowywanych przez jednostki odpowiedzialne za realizację projektów na realizację zadań objętych PR. Wskaźniki powinny być komplementarne z wytycznymi funduszy strukturalnych, jeżeli będą współfinansowały dany projekt. Muszą być również zgodne z wybranymi wskaźnikami (tj. liczba osób korzystających z pomocy MOPS z powodu niepełnosprawności, liczba osób korzystających z pomocy MOPS z powodu długotrwałej choroby, liczba osób korzystających z pomocy MOPS z powodu ubóstwa, liczba kolizji na 100 mieszkańców, liczba stowarzyszeń, organizacji kulturalnych na 100 mieszkańców, liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców, wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest(t) na 100 mieszkańców, liczba przystanków komunikacji miejskiej) niniejszego opracowania, które będą podstawą pomiaru efektywności całego Programu.
- Zaprojektowanie formy z realizacji poszczególnych projektów, które będą składane w standardowej formie przez beneficjentów końcowych.

Konieczność aktualizacji Programu Rewitalizacji może wynikać z czasu obowiązywania dokumentu, ze zmian wymogów prawnych, pojawienia się nowych problemów, zmian w sytuacji stref gminy bądź ze względu na potrzeby utworzenia nowych projektów. Z uwagi na to Program Rewitalizacji będzie posiadać formę otwartą. Na determinację nowych odbiorców oraz zakres nowych projektów wpływ będą miały zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, potrzeby mieszkańców obszarów zdegradowanych, możliwości budżetu gminy oraz dostępność środków zewnętrznych. Wszelkie informacje dotyczące stanu realizacji Programu Rewitalizacji oraz ewentualne zamierzenia aktualizacji dokumentu będą publicznie udostępniane. W przypadku aktualizacji PR, zostanie ona poprzedzona konsultacjami społecznymi w zakresie identyfikacji nowych problemów i potrzeb rewitalizacyjnych.

Ocena programu rewitalizacji ma na celu potwierdzenie spełniania wymagań określonych w „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”.

Do przedmiotowej oceny Gmina może złożyć program rewitalizacji przyjęty przez Radę Gminy bądź ostateczną wersję projektu planowaną do przyjęcia przez Radę Gminy.

Ocena wszystkich projektów i zadań rewitalizacyjnych będzie brała pod uwagę kryteria ewaluacyjne:

- Skuteczność - kryterium, które pozwala ocenić, w jakim stopniu zostały osiągnięte cele dokumentu opracowane na etapie planowania,
- Efektywność - kryterium, które pozwala ocenić stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych efektów, czyli określić poziom „ekonomiczności” zrealizowanych projektów,
- Użyteczność - kryterium, które pozwala ocenić, do jakiego stopnia oddziaływanie Programu odpowiada zdiagnozowanym potrzebom grupy docelowej,
- Trafność - kryterium, które pozwala ocenić, do jakiego stopnia cele określone w programie odpowiadają potrzebom wskazanym w odniesieniu do obszaru rewitalizowanego,
- Trwałość - kryterium, które pozwala ocenić, w jakim stopniu pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem Programu będą nadal widoczne po zakończeniu jego realizacji.

Ewaluacja Programu Rewitalizacji pozwala oszacować oddziaływanie programu, jak i pomocy publicznej, w tym pomocy strukturalnej Unii Europejskiej w odniesieniu do założonych celów programu. Wyniki oceny powinny zostać wykorzystane w celu jak najlepszego dopasowania realizowanych przedsięwzięć do rzeczywistych potrzeb oraz najbardziej efektywnego wydatkowania środków. Warunkiem dobrej oceny jest dostępność danych i terminowe raportowanie przez wszystkie podmioty zaangażowane w system wdrażania programu.

Efektywne przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych w Jasienicy będzie polegało na monitorowaniu wydatków oraz efektów rzeczowych przedsięwzięć. Monitorowanie powinno obejmować następujące etapy: zbieranie, raportowanie i interpretowanie danych, opisujące postęp i efekty realizowanego dokumentu. Monitoring rzeczowy będzie polegał na pozyskiwaniu informacji o postępach w realizacji zaplanowanych działań, przedstawi efekty realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także zapewni zgodność z założeniami Programu. Monitoring finansowy umożliwi kontrolę nad finansowymi aspektami inwestycji, będzie podstawą

do oceny sprawności wydatkowania środków. Ponadto monitoring finansowy będzie oferował pomoc interesariuszom rewitalizacji w uzyskaniu informacji dotyczących możliwych do pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji. Stopień wdrażania oraz postępy w realizacji konkretnych projektów powinny być monitorowane za pomocą karty monitoringowej projektu (Tabela 50) Przedstawiony poniżej wzór karty oceny projektów powinien zostać wypełniony przez poszczególne podmioty wykonawcze po zakończeniu realizacji projektu. Dzięki takim kartom możliwe będzie monitorowanie rezultatu z perspektywy pojedynczej inwestycji, co umożliwi opisanie i porównanie efektów w sposób przejrzysty i jednoznaczny. Posiadając karty monitoringu projektów już zrealizowanych inwestycji, będzie możliwa ocena ich skuteczności. Ponadto będzie możliwe oszacowanie zagrożeń oraz szans inwestycji o podobnym charakterze. Wszystko to w następnych latach procesu rewitalizacji będzie stanowić doskonały punkt odniesienia do przeprowadzenia monitoringu. Dodatkowo, zaleca się organizację spotkań z mieszkańcami, na których możliwe będzie przeprowadzenie otwartej debaty na temat przebiegu prowadzonych przedsięwzięć. Pozwoli to na bezpośrednie włączenie lokalnej społeczności w proces monitoringu PR. Ważnym elementem raportu monitoringowego będzie zestawienie mierników realizacji Programu Rewitalizacji, które pozwolą na określenie efektów rzeczowych realizacji projektów. Tabela 49 przedstawia te mierniki. Ujęte mierniki należy dostosować do możliwości oraz potrzeb, które można rozszerzyć o dodatkowe, bardziej szczegółowe (np.: z MOPS, PUP, Policji).

Tabela 49. Mierniki realizacji Programu Rewitalizacji.

Wskaźniki odpowiedzialne za realizację Programu Rewitalizacji				
Cel	Typ Miernika	Źródło danych	Rok 2015 (wskaźniki ¹¹)	Rok prognozowany- docelowy 2020
Poprawa jakości życia społeczności lokalnej oraz integracja i aktywizacja społeczności lokalnej	Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	Urząd Gminy w Jasienicy oraz podmioty zaangażowane w realizację Programu Rewitalizacji	3,26	Spadek względem roku bazowego
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym		1,65	Spadek względem roku bazowego
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców		2,66	Wzrost względem roku bazowego
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w przeliczeniu na 100		0,02	Spadek względem roku bazowego
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu choroby w przeliczeniu na 100 mieszkańców		0,69	Spadek względem roku bazowego
	Liczba przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców		0,82	Spadek względem roku bazowego
Podnoszenie atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej gminy	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100		0,62	Wzrost względem roku bazowego
	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób		1,45	Wzrost względem roku bazowego
Poprawa jakości środowiska naturalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych gminy	Wskaźnik nagromadzenia wyrobów azbestowych(tona)		1726,88	Spadek względem roku bazowego
	Liczba aktywnych i nieaktywnych osuwisk		3,9	Spadek względem roku bazowego
Modernizacja i rozbudowa	Liczba budynków, które posiadają czynne przyłącze wodociągowe w stosunku do łącznej liczby		75,00%	Wzrost względem roku bazowego

¹¹ Wskaźniki zgodne z Instrukcją przygotowania Programów Rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

infrastruktury technicznej	budynków		
	Liczba przystanków komunikacji miejskiej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,52	Wzrost względem roku bazowego
	Szacowana długość dróg wymagających remontu w przeliczeniu na 100 mieszkańców	5,86	Spadek względem roku bazowego
	Liczba wydanych pozwoleń na budowę w stosunku do łącznej liczby budynków	5,68	Wzrost względem roku bazowego
Rozwój infrastruktury rekreacyjnej, sportowej i turystycznej	Liczba zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w przeliczeniu na 100 mieszkańców	3,89	Wzrost względem roku bazowego
Poprawa bazy edukacyjnej	Zdawalność egzaminu gimnazjalnego – średnia wyników uczniów z języka polskiego	65,5%	Wzrost względem roku bazowego
	Zdawalność egzaminu gimnazjalnego – średnia wyników uczniów z matematyki	52,2%	Wzrost względem roku bazowego

Źródło: opracowanie grupa BST

Tabela 50. Wzór karty monitoringu projektu Programu rewitalizacji.

Nazwa Projektu		
Opis realizowanych zadań w roku sprawozdawczym		
Podmiot realizujący projekt		
Partnerzy realizacji projektu uczestniczący w zadaniach w danym roku (Zaangażowani interesariusze)		
Sposób włączenia interesariuszy		
Wartość wskaźników produktu:		
Data rozpoczęcia realizacji:		
Data zakończenia:		
Planowane nakłady finansowe na realizację projektu w trakcie roku	własne	zewnętrzne
Całkowite poniesione nakłady finansowe na realizację projektu:		
Możliwe ryzyka dalszej realizacji projektu:		
Propozycje działań minimalizujących ryzyka		

Źródło: opracowanie grupa BST.

Etapy procesu monitoringu:

1. Monitorowanie w całym okresie realizacji PR, czy wskazane cele są osiągnięte poprzez realizację poszczególnych projektów objętych Programem oraz, czy cele realizowane w ramach Programu są nadal aktualne i zgodne ze stanem faktycznym.
2. Kontrolowanie etapów systemu wdrażania PR.
3. Adekwatny dobór wskaźników produktu i rezultatu dla poszczególnych projektów przygotowanych przez jednostki odpowiedzialne za realizację projektów na realizację zadań objętych PR. Wskaźniki powinny być kompatybilne z wytycznymi funduszy strukturalnych, jeżeli będą współfinansowały dany projekt. Muszą być również zgodne z wybranymi wskaźnikami niniejszego opracowania, które będą podstawą pomiaru efektywności całego Programu.
4. Zaprojektowanie formy sprawozdania z realizacji poszczególnych projektów (Karty Projektu), które będzie składane w standardowej formie przez beneficjentów końcowych.

Biorąc pod uwagę czas obowiązywania dokumentu (2016-2020), może zajść konieczność aktualizacji Programu Rewitalizacji, dlatego PR będzie posiadać formułę otwartą. W przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawiania się nowych problemów, zmian w otoczeniu oraz potrzeby utworzenia nowych projektów – będzie on aktualizowany. Zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, potrzeby mieszkańców obszarów zdegradowanych, możliwości budżetu gminy oraz dostępność środków zewnętrznych będą determinować nowych odbiorców i zakres nowych projektów. Informacje o stanie realizacji PR oraz ewentualnych zamierzeniach aktualizujących dokument będą publicznie udostępniane. Ewentualna aktualizacja PR zostanie poprzedzona konsultacjami społecznymi poprzez bezpośrednie konsultacje z mieszkańcami w zakresie identyfikacji nowych problemów i potrzeb rewitalizacyjnych.